

21.01.2019

Kokousaika 21.01.2019 16:00 - 16:41

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan	pormestari
Honkasalo, Veronika	
Koulumies, Terhi	
Ohisalo, Maria	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Rantala, Marcus	
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Sazonov, Daniel	
Sevander, Tomi	
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
	esteellinen: 32 §
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Karhuvaara, Arja	varajäsen
Rantanen, Mari	varajäsen
Vanhanen, Reetta	varajäsen
Vuorjoki, Anna	varajäsen

Muut

Kivekäs, Otso	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Enroos, Asta	vs. henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
	esteellinen: 32 §

21.01.2019

	Summanen, Juha Peltonen, Antti Linden, Timo Matikainen, Kristiina	hallintojohtaja hallintopäällikkö vs. kaupunginsihteeri kaupunginsihteeri poistui 16:39, poissa: 57 - 59 § tiedottaja hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja	Katajamäki, Paula Björksten, Jenni	
	Jan Vapaavuori	pormestari 29 - 59 §
Esittelijät	Jan Vapaavuori	pormestari 29 §
	Juha Summanen	hallintojohtaja 30 - 31 §, 54 §
	Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 32 - 53 §, 55 - 59 §
Pöytäkirjanpitäjä	Jenni Björksten	hallintoasiantuntija 29 - 59 §

21.01.2019

---

§	Asia	
29	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
30	Asia/2	V 30.1.2019, Kaupunginhallituksen jäsenen ja ensimmäisen varapuheenjohtajan sekä elinkeinojaoston varajäsenen ja konsernijaoston varajäsenen valinta
31	Asia/3	V 30.1.2019, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsenen valinta
32	Asia/4	V 30.1.2019, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Laajasalo, Kruunuvuorenranta ja Mellunkylä, Mellunmäki)
33	Asia/5	V 30.1.2019, Pihlajiston Hattelmalantie 2 ympäristöineen asemakaavan muutos (nro 12488)
34	Asia/6	V 30.1.2019, Kansalaistori–Kaisaniemi jalankulun ja polkupyöräilyn alikulkuyhteyden yleissuunnitelma
35	Asia/7	V 13.2.2019, Valtuutettu Atte Harjanteen aloite liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä
36	Asia/8	V 13.2.2019, Valtuutettu Mai Kivelän aloite biomassalle laadittavista kestävyyskriteereistä
37	Asia/9	V 13.2.2019, Valtuutettu Emma Karin aloite toimeentulotuen muutoksista aiheutuneiden ongelmien korjaamisesta
38	Asia/10	V 13.2.2019, Valtuutettu Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin
39	Asia/11	V 13.2.2019, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite Kruunusilltojen avaamisesta yöaikaan takseille ja sähköbusseille
40	Asia/12	V 13.2.2019, Valtuutettu Jenni Pajusen aloite Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuuden varmistamisesta
41	Asia/13	V 13.2.2019, Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Itämeren pelastusohjelma Helsinkiin
42	Asia/14	V 13.2.2019, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite erikoisopetuspäivien järjestämisestä kouluissa
43	Asia/15	V 13.2.2019, Valtuutettu Emma Karin aloite kaupunkisoutuvenepalvelusta Helsinkiin
44	Asia/16	V 13.2.2019, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen kartoittamisesta

21.01.2019

45	Asia/17	V 13.2.2019, Valtuutettu Emma Karin aloite koulujen kahdeksan aamuista luopumisesta
46	Asia/18	V 13.2.2019, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite suosittujen, osallistavien ja yhteisöllisten tapahtumien järjestämisestä kaupungin rahoituksella
47	Asia/19	V 13.2.2019, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite perhevalmennuksen käynnistämisestä murrosikäisten nuorten vanhemmille
48	Asia/20	V 13.2.2019, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite helsinkiläisten muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamisesta
49	Asia/21	V 13.2.2019, Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille
50	Asia/22	V 13.2.2019, Valtuutettu Aleksi Niskasen aloite sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakuprosessin selvittämisestä
51	Asia/23	V 13.2.2019, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite tiemelun torjunnasta
52	Asia/24	V 13.2.2019, Valtuutettu Outi Alasen aloite psykiatrian päivystyksen palauttamisesta Helsingin kaupungille
53	Asia/25	Helsingin kaupungin liittyminen Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäseneksi
54	Asia/26	Nimistötoimikunnan varajäsenen valinta
55	Asia/27	Valtuutettu Ville Jalovaaran aloite helmikuun 1944 pommitusten muistotaulusta Vuosaaren Kallvikinniemielle
56	Asia/28	Metroliiikenteen sujuvuuden ja metronkuljettajien työolojen parantamista koskeva selostus
57	Asia/29	Määräraha maahanmuuttajien kotoutumisen tukea varten
58	Asia/30	Kaupunginvaltuuston 16.1.2019 tekemien päätösten täytäntöönpano
59	Asia/31	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 29

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Maria Ohisalon ja Mari Rantasen sekä varatarkastajiksi Terhi Koulumiehen ja Veronika Honkasalon.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajaksi Mika Raatikaisen sijasta Mari Rantasen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Maria Ohisalon ja Mika Raatikaisen sekä varatarkastajiksi Terhi Koulumiehen ja Veronika Honkasalon.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 30

V 30.1.2019, Kaupunginhallituksen jäsenen ja ensimmäisen varapuheenjohtajan sekä elinkeinojaoston varajäsenen ja konsernijaoston varajäsenen valinta

HEL 2019-000512 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Otso Kivekkäälle eron kaupunginhallituksen jäsenen ja ensimmäisen varapuheenjohtajan sekä elinkeinojaoston varajäsenen ja konsernijaoston varajäsenen luottamustoimista
- valitsee Kaisa Hernbergin jäseneksi ja _____ ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi kaupunginhallitukseen
- valitsee Hannu Oskalan varajäseneksi (Anni Sinnemäen henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallituksen elinkeinojaostoon ja
- valitsee Ozan Yanarin varajäseneksi (Jasmin Hamidin henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallituksen konsernijaostoon vuoden 2019 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Reetta Vanhasen ehdotuksesta esittää Hannu Oskalaa varajäseneksi kaupunginhallituksen elinkeinojaostoon ja Ozan Yanaria varajäseneksi kaupunginhallituksen konsernijaostoon vuoden 2019 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 15.1.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Otso Kivekkäälle eron kaupunginhallituksen jäsenen ja ensimmäisen varapuheenjohtajan sekä elinkeinojaoston varajäsenen ja konsernijaoston varajäsenen luottamustoimista
- valitsee Kaisa Hernbergin jäseneksi ja _____ ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi kaupunginhallitukseen
- valitsee _____ varajäseneksi (Anni Sinnemäen henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallituksen elinkeinojaostoon ja
- valitsee _____ varajäseneksi (Jasmin Hamidin henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallituksen konsernijaostoon vuoden 2019 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Otso Kivekkään (Vihr.) 7.6.2017 § 259 jäseneksi ja ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi kaupunginhallitukseen, § 260 varajäseneksi kaupunginhallituksen elinkeinojaostoon ja § 261 varajäseneksi kaupunginhallituksen konsernijaostoon vuonna 2017 alkaen toimikaudeksi. Otso Kivekäs pyytää 15.1.2019 eroa kaupunginhallituksen luottamustoimista.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen kunnanhallitukseen kuntalain 73 §:n mukaisesti. Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan kaupunginhallituksen jäsenen tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

21.01.2019

Asia/2

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 15.1.2019

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos

21.01.2019

Asia/3

§ 31

V 30.1.2019, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsenen valinta

HEL 2019-000569 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Otso Kivekkäälle eron kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Ozan Yanarin jäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 15.1.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Otso Kivekkään (Vihr.) 7.6.2017 § 264 jäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Otso Kivekäs pyytää 15.1.2019 eroa kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

21.01.2019

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 15.1.2019

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

21.01.2019

Asia/4

§ 32

V 30.1.2019, Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Laajasalo, Kruunuvuorenranta ja Mellunkylä, Mellunmäki)

HEL 2018-010761 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin Laajasalon Kruunuvuorenrannassa sijaitsevien korttelien 49273 ja 49274 asunto-, pysäköinti- ja yhteispihatonttien sekä yhteispihatonttien alapuolisten pysäköinnille osoitettujen maanalaisten määräalojen sekä Helsingin Mellunkylän Mellunmäessä sijaitsevan asuntontin 47218/2 vuokrausperiaatteet myöhemmin päätettävästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

Esteelliset: Anni Sinnemäki, Tuula Saxholm

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Sijaintikartat ja otteet ajantasa-asemakaavoista
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Laajasalon Kruunuvuorenrannasta varatuille tonteille sekä Mellunkylän Mellunmäestä varatulle yhdelle asuntontille esitetään vahvistettavaksi vuokrausperiaatteet. Rakentamisen on tarkoitus alkaa kevään 2019 ai-

kana. Vuokra-ajaksi esitetään vakiintuneesti käytettyä noin 60 vuoden vuokra-aikaa, jolloin vuokra-aika päättyisi vuonna 2080.

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu samalle tai vastavalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperiaatteet, tonttien sijainti ja alueen maanarvon kehittyminen pyrkien yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun.

Esittelijän perustelut

Kruunuvuorenranta

Asemakaavatiedot

Alueella on voimassa asemakaava nro 12010, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2011 § 228 ja se on tullut voimaan 5.1.2012. Asemakaavan mukaan korttelin 49273 ja 49274 asuntotontit kuuluvat asuinkerrostalojen (AK), asuintalojen (A), erityisasumisen (AKS) ja rivitalojen (AR) korttelialueisiin.

Lisäksi kortteleihin sisältyy asumista palvelevat yhteispihatontit, pysäköintitontit sekä yhteispihatonttien maanalaiset alueet, jotka on kaavassa osoitettu pysäköinnille.

Sijaintikartta ja ote asemakaavakartasta ovat liitteenä 2.

Varauspäätökset

Kaupunginhallitus päätti 10.4.2017 § 372 varata korttelin 49273 ohjeelliset asuntotontit nro 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11 ja 12 yhteisesti Hartela Etelä-Suomi Oy:lle, Saraco D&M Oy:lle, Asuntosäätiön Asumisoikeus Oy:lle ja A-Kruunu Oy:lle 31.12.2020 saakka sekä korttelin 49274 ohjeelliset asuntotontit nro 1–10 yhteisesti Peab Oy:lle, TA-Yhtymä Oy:lle/TA-Asumisoikeus Oy:lle ja Alkuasunnot Oy:lle 31.12.2020 saakka. Päätöksen mukaan tonteille toteutetaan monipuolisesti eri rahoitus- ja hallintamuotoja.

Kaupunginhallitus päätti 28.11.2016 § 1081 muun muassa varata tontit 49273/8 ja 9 (nykyisin yhdessä tontti 49273/14) aiemmalle Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimistolle (nyk. Helsingin kaupunki asuntotuotanto, ATT) valtion tukemien vuokra-asuntojen suunnittelua varten.

Yhteispihatontit luovutetaan toteutettavaksi ja hallinnoitavaksi Kruunuvuorenrannan Palvelu Oy:lle. Yhteispihatonttien maanalaiset pysäköinnille osoitetut määräälat ja erilliset pysäköintitontit luovutetaan edellä mainittujen asuntotonttien varauksensaajille. Näistä ei ole vakiintuneesti tehty erillisiä varauspäätöksiä, vaan niiden luovuttaminen perustuu

asuntotonttien varauksiin ja palveluyhtiön perustamista ja toiminta-alueen laajentamista koskeviin päätöksiin.

Tontit, joille esitetään määrättäväksi vuokrausperiaatteet toteutetaan Hitas-omistusasuntotuotantona, valtion tukemana (pitkä korkotuki) vuokra-asuntotuotantona tai valtion tukemana (pitkä korkotuki) asumisoikeusasuntotuotantona. Tarkemmat tonttikohtaiset rahoitus- ja hallintamuodot ilmenevät liitteenä 3 olevasta tonttiluettelosta. Esitys ei koske sääntelemättömään ja vapaarahoitteiseen tuotantoon luovutettavia tontteja 49273/1–2 eikä 49274/1–2, jotka luovutetaan myymällä erikseen tehtävien päätösten perusteella.

Ehdotetut vuokrausperiaatteet

Vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu samalle tai vastavalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperiaatteet, tonttien sijainti ja alueen maanarvon kehittyminen pyrkien yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun. Tonttien hallinta- ja rahoitusmuoto on tavanomaiseen tapaan otettu vuokrausperiaatteita määritettäessä huomioon.

Vertailutiedot

Kaupunginvaltuusto on 22.6.2016 § 197 päättänyt oikeuttaa aiemman kiinteistölautakunnan vuokraamaan 49. kaupunginosan (Laajasalo) asemakaavaan nro 12010 merkityt asuntotontit (muun muassa korttelien 49271, 49272, 49275 ja 49276 tontit), jotka toteutetaan Hitas-tuotantona tai valtion korkotukemana vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotantona, pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 35 euroa.

Päätökseen on sisällytynyt seuraavat alennukset:

- alueen keskeneräisyyden perusteella myönnettävän alkuvuosialennuksen johdosta asuntotonttien maanvuokrista peritään valtion tukemilta tonteilta tai mainittua tuotantoa vastaavasta tontin asuinrakennusoikeuden osuudesta 70 % 31.12.2019 saakka
- lisäksi asuntotontin vuosivuokrasta myönnetään vuokrasuhteen alkamisesta lukien 10 % alennus alueelle suunnitellun joukkoliikennesillan käyttöönottovuotta seuraavan vuoden alkuun saakka
- edellä mainittujen alennusten päätyttyä asuntotonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Vuokrausperiaatteet

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Otaen huomioon vertailutiedot, tonttien sijainti, talotyyppi ja maanarvon kehittyminen esitetään, että korttelien 49273 ja 49274 asuntotontit, jotka toteutetaan Hitas-omistusasuntotuotantona, valtion tukemana (pitkä korkotuki) asumisoikeusasuntotuotantona tai valtion tukemana (pitkä korkotuki) vuokra-asuntotuotantona, vuosivuokrat määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana 37 euroa (nykyarvo 723 euroa). Vuosivuokran peruste on 2 euroa enemmän kuin vertailutietona käytettyjen tonttien johtuen esityksen kohteena olevien tonttien hieman paremmasta sijainnista ja hintatason nousemisesta. Maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi noin 2,9 €/kk/m² (ns. ARA-alennuksen aikana noin 2,3 €/kk/m²).

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei peritä.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen, julkisten palvelutilojen (esim. päiväkotit), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen sekä kunnallistekniikkaa palvelevien tilojen osalta esitetään perittäväksi asuntokerrosalaa vastaavaa maanvuokraa.

Yhteispihatonttien, pysäköintitonttien ja yhteispihatonttien maanalaisten pysäköinnille osoitettujen määräalojen vuosivuokrat esitetään vakiintuneen käytännön mukaisesti määrättävän pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana tonttinelio-metrihintana 1 euroa (nykyarvo 19,55).

Ensi vaiheessa valtion tukemaan tuotantoon (pitkä korkotuki) toteutettaville asuntotonteille tai mainittua tuotantoa vastaavalle tontin asuntorakennusoikeuden osuudelle esitetään myönnettäväksi alkuperäisestä vuokrasta 30 % alkuvuosialennus ja vapaarahoitteisille tonteille 20 % alkuvuosialennus 31.12.2021 saakka. Alkuvuosialennus esitetään myönnettäväksi alueen rakentamisesta johtuvan keskeneräisyyden perusteella. Tämän johdosta maanvuokrasta perittäisiin valtion tukemilta tonteilta 70 % ja vapaarahoitteisilta tonteilta 80 % 31.12.2021 saakka.

Lisäksi esitetään, että asuntotonttien vuosivuokrasta myönnetään vuokrasuhteen alkamisesta 10 % alennus alueelle suunnitellun joukkoliikennesillan käyttöönottovuotta seuraavan vuoden alkuun saakka.

Keskeneräisyyden perusteella annettavan alennuksen päätyttyä annettaisiin valtion korkotuen johdosta 20 % alennus, siten että asuntotonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tonteille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tonteille rakennettavien asuntojen

rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Vuokra-ajaksi ehdotetaan vakiintuneen käytännön mukaisesti noin 60 vuotta siten, että maanvuokrasopimukset ovat voimassa enintään 31.12.2080 saakka.

Mellunmäki

Asemakaavatiedot

Alueella on voimassa asemakaavan nro 12329, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.11.2011 § 228 ja se on tullut voimaan 5.1.2012. Asemakaavan mukaan tontti 47218/2 kuuluu asuinrakennusten korttelialueeseen (A).

Sijaintikartta ja ote asemakaavakartasta ovat liitteenä 2.

Varauspäätös

Kaupunginhallitus päätti 28.11.2016 § 42 muun muassa varata asuntontin 47218/2 aiemmalle Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimistolle (nyk. Helsingin kaupunki asuntotuotanto, ATT) valtion tukemien vuokra-asuntojen suunnittelua varten.

Vertailutiedot

Kaupunginvaltuusto päätti 19.4.2017 § 193 oikeuttaa aiemman kiinteistölautakunnan vuokraamaan asemakaavan muutoksen nro 12321 (ns. Tankovainion alue) mukaiset ohjeelliset asuntotontit 47360/4, 47361/8 ja 9, 47363/2, 47364/2, 47365/2, ja 47366/2 sekä asemakaavan muutoksen nro 12207 (ns. Naulakallion alue) mukaiset ohjeelliset asuntotontit 47311/1 ja 2, 47312/1 ja 2, 47313/1 pitäen vuosivuokran perusteena Hitas-tuotantona ja valtion pitkäaikaisella korkotuella tukemana vuokra- tai asumisoikeusasuntotuotantona toteutettavien tonttien osalta elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 25 euroa (nykyarvo 489 euroa).

Vuokrauseriaatteet

Tontin 47218/2 vuosivuokra esitetään määrättävän pitäen perusteena elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 25 euroa. Vuosivuokran peruste on sama kuin vertailutietoina olevilla tonteilla, sillä muutokselle ei sijainnin, hintatason muutoksen tai muiden syiden vuoksi ole perusteita. Maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi noin 1,9 €/kk/m² (ns. ARA-lennuksen aikana noin 1,6 €/kk/m²).

21.01.2019

Asia/4

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei peritä.

Asuntotontille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen, julkisten palvelutilojen (esim. päiväkot), ryhmäkotitilojen tai muiden Y-käyttötarkoituksen mukaisten tilojen sekä kunnallistekniikkaa palvelevien tilojen osalta esitetään perittäväksi asuntokerrosalaa vastaavaa maanvuokraa.

Tontista esitetään myönnettävän vakiintuneen käytännön mukaisesti 20% alennus (ns. ARA-alennus) valtion maksaman korkotuen ajalta.

Vuokra-ajaksi ehdotetaan vakiintuneen käytännön mukaisesti noin 60 vuotta siten, että maanvuokrasopimukset ovat voimassa enintään 31.12.2080 saakka.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Sijaintikartat ja otteet ajantasa-asemakaavoista
- 3 Tonttiluettelo

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 552

HEL 2018-010761 T 10 01 01 02

Haakoninlahdenkatu, Saaristolaivastonkatu, Turumankatu, Pojamankatu ja Pyhätunturintie 2

Esitys

A

21.01.2019

Asia/4

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että liitteessä 1 mainittujen

- Helsingin Laajasalon Kruunuvuorenrannassa sijaitsevien asunto-, pysäköinti- ja yhteispihatonttien sekä yhteispihatonttien alapuolisten pysäköinnille osoitettujen maanalaisten määräalojen; ja
- Helsingin Mellunkylän asuntotontin

vuokrauseriaatteet vahvistetaan liitteen 1 mukaisesti.

B

Kaupunkiympäristölautakunta päätti oikeuttaa maankäyttö ja kaupunkirakenteen asuntotonttitiimin tiimipäällikön vuokraamaan edellä esitysehdotuksessa A tarkoitetut tontit niissä esitetyin periaattein enintään 30 vuodeksi riippumatta tonteille asemakaavassa osoitetusta kerrosalamäärästä.

Selvyyden vuoksi todetaan, että näin mahdollisesti päätettyjä vuokrauksia jatketaan, mikäli kaupunginvaltuusto päättää vahvistaa esitysehdotuksessa A tarkoitetut vuokrauseriaatteet.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katarina Nordberg, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 31800
katarina.nordberg(a)hel.fi

21.01.2019

Asia/5

§ 33

V 30.1.2019, Pihlajiston Hattelmalantie 2 ympäristöineen asemakaavan muutos (nro 12488)

HEL 2016-003681 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 36. kaupunginosan (Viikki, Viikinmäki) katualueen ja 38. kaupunginosan (Malmi, Pihlajisto) korttelin 38313 tontin 4 asemakaavan muutoksen 27.3.2018 päivätyn ja 23.10.2018 muutetun piirustuksen numero 12488 mukaisena ja asemakaavaselvityksestä ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12488 kartta, päivätty 27.3.2018, muutettu 23.10.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12488 selvitys, päivätty 27.3.2018, muutettu 23.10.2018, päivitetty Kylk:n 23.10.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 27.3.2018, täydennetty 23.10.2018 ja asukastilaisuuden muistio (laadittu 19.6.2017)
- 4 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

21.01.2019

Asia/5

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Hakijat

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee rakentamatonta asuin-, liike ja toimistorakennusten korttelialuetta Pihlajiston keskustassa nykyisen runkobussilinjan 550:n ja tulevan Raide-Jokeri -pikaratiolinjan sekä pyöräliikenteen nopean runkoverkon -baanan yhteydessä. Kaava-alueeseen kuuluu myös Raidejokerin aluetta kadun nimen muuttamiseksi. Kaavaratkaisu mahdollistaa kahden asuinkerrostalon, päivittäistavarakaupan sekä palvelu- ja toimitilan täydennysrakentamisen.

Tavoitteena on mahdollistaa uusia asuntoja ja päivittäistavarakaupan palveluita Raidejokerin pysäkin yhteyteen. Täydennysrakentamisella pyritään tiiviiseen, monipuoliseen ja lähiympäristöltään viihtyisään paikalliseen keskusta. Alueen liikennejärjestelyjä, pysäköintiratkaisuja sekä palvelujen sijoittumista parannetaan ja jalankulkuympäristöä kehitetään.

Korttelin kokonaiskerrosala on 5 700 k-m², josta uutta asuntokerrosalaa on 2 200 k-m² ja uutta liike- tai toimitilakerrosalaa on 600 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 50–100 asukasta. Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on $e=1,2$.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1997. Kaavan mukainen tontti on asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (AL). Suurin sallittu kerrosalaluokka on neljä ja kokonaiskerrosala on 2 900 k-m². Myymälätilan sallittavaksi kerrosalaksi on merkitty 600 k-m². Muutoin alue on Kuninkaankartanotie nimistä katualuetta. Kaava-alueella on maanalaisten tilojen merkintöjä

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingin kaupunki omistaa kaavamuutosalueen. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Kaavaehdotus on pidetty julkisesti nähtävillä 15.5. - 13.6.2018.

Muistutukset ja kirjeet

Kaavaehdotuksesta tehtiin yksi muistutus ja nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui kolme kirjettä.

Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat osittain aikaisemmissa mielipiteissäkin esitettyihin toivomuksiin rakennusten mataloittamiseksi. Muistutuksessa toivottiin myös edelleen suunnittelun ulottamista esitettyä laajemmalle alueelle Pihlajiston nykyisen ostoskeskukseen ja rakentamattoman yleisen tontin kattavaksi sekä toivottiin kattavampaa paneutumista alueen imagon kehittämiseen monialaisesti yhteistyössä alueen toimijoiden ja kaupungin kanssa. Asukasyhdistyksen muistutuksessa toivotaan kaavaprosessin aikana esitettyjen mielipiteiden ja muistutuksen parempaa huomioimista, jotta toteuttamiskelpoisen lähtökohtaisen viitesuunnitelman muuttaminen olisi mahdollista ja talojen korkeutta madallettaisiin.

Kirjeissä, joista kaksi oli asukasyhdistyksen laatimia, esitetyt huomautukset kohdistuivat asukasyhdistyksen osalta varsin samoihin teemoihin yhdistykseltä saadun muistutukseen kanssa. Suunnittelualueen naapurissa sijaitsevan asunto-osakeyhtiön kirjeessä pyydettiin myöskin madaltamaan rakennuskorkeuksia ja muuttamaan sijoittelua niin, että nykyisten asukkaiden näkymät eivät heikkenisi liikaa. Toivottiin hallintamuotojakauman monipuolisuutta.

Lausunnot

Asemakaavan muutosehdotuksesta saatiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) lausunto. HSY totesi lausunnossaan, että kaava-alueella sijaitsevat viemäritunnelit huomioidaan tontin rakentamisessa.

Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastaukset ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

21.01.2019

Asia/5

Kustannukset

Tontin käyttöhistoriasta johtuen tulee toteutuksessa varautua kustannuksiin maaperän pilaantuneisuuden kunnostamisesta. Puhdistustarve ja mahdollisten kustannusten suuruus arvioidaan tarkemmassa suunnittelussa. Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille muita kustannuksia.

Asemakaavan muutosehdotuksen tehdyt muutokset

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12488 kartta, päivätty 27.3.2018, muutettu 23.10.2018
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12488 selostus, päivätty 27.3.2018, muutettu 23.10.2018, päivitetty Kylk:n 23.10.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 27.3.2018, täydennetty 23.10.2018 ja asukastilaisuuden muistio (laadittu 19.6.2017)
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva, 27.3.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

21.01.2019

Asia/5

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Hakijat

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.10.2018 § 496

HEL 2016-003681 T 10 03 03

Hankennumero 0593_2

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 27.3.2018 päivätyn ja 23.10.2018 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12488 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 36. kaupunginosan (Viikki, Viikinmäki) katualuetta ja 38. kaupunginosan (Malmi, Pihlajisto) korttelin 38313 tonttia 4.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoon ja muistutukseen sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallises-

21.01.2019

ti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

27.03.2018 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 05.01.2018 § 2

HEL 2016-003681 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12488 pohjakartan kaupunginosissa 36 Viikki ja 38 Malmi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12488
Kaupunginosa: 36 Viikki, 38 Malmi
Kartoituksen työnumero: 41/2017
Pohjakartta valmistunut: 20.10.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten

21.01.2019

valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 29.5.2017

HEL 2016-003681 T 10 03 03

Rakennuskartio Oy, Graniittiasunnot Oy, asemakaavan muutoshakemus Malmin tontille 38313/4, Hattelmalantie 2

Suunniteltu täydennysrakentaminen sijoittuu kallioiselle kitkamaa-alueelle. Ympäristö on tiiviisti rakennettua. Rakennuspaikan välittömään läheisyyteen sijoittuvat Pihlajiston tunneliviemäri ja Vartiokylänlahti-Viikinmäki tunneliviemäri. Myös Viikinmäen jätevesipuhdistamon kalliotilat sijoittuvat alle 50 m etäisyydelle rakennuspaikan eteläpuolelle.

Kalliotilat ja maanalaiset rakenteet on huomioitava jatkosuunnittelussa. Louhinnassa on noudatettava ohjetta ”Tunneleiden päälle rakentamisesta” (HSY 21.10.2015) ja louhintasuunnitelmat on hyväksyttävä geoteknisellä osastolla.

Lisätiedot

Markku Savolainen, vs. geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 71368
markku.savolainen(a)hel.fi

Pelastuslaitos Pelastustoimen osasto Pelastusjohtaja 24.05.2017 § 48

HEL 2016-003681 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslaitos antaa seuraavan lausunnon asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1298-00/17, Pihlajiston keskus, Hattelmalantie 2 ympäristö.

Kaavamuutoksen yhteydessä tulee laatia pelastustiekartta, jossa on esitetty tarvittavat pelastustiet nostopaikkoineen. Pelastusteiden tulee täyttää pelastuslaitoksen erillisen pelastustieohjeen vaatimukset.

21.01.2019

Asia/5

Asian tässä vaiheessa ei muuta huomautettavaa.

Päätöksen perustelut

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää pelastuslaitoksen kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1298-00/17.

Pihlajiston keskustaan suunnitellaan täydennysrakentamista. Suunnitelteilla on kaksi asuinkerrostaloa ja päivittäistavarakauppa Hattelmalantien ja Harjannetien kulmaan. Toinen kerrostaloista sijoittuu päivittäistavarakaupan päälle ja osa autopaikoista kaupan alapuolelle. Rakennukset ovat kuusi- ja kahdeksankerroksisia. Suunnittelualan koko on n. 0,8 hehtaaria.

Viitesuunnitelmissa asuinrakennukset on esitetty yhdellä porrashuoneella, joka edellyttää lisäksi varatietä, joilta pelastaminen tapahtuisi pelastuslaitoksen kalustolla. Suunnitelmissa esitetyt alustavat nostopaiikat eivät ole pelastustieohjeen mukaisia, eikä niiden vaikutuksia ole esitetty katu- ja pihajärjestelyissä. Tarvittaessa poistuminen tulee ratkaista muilla keinoin esim. toinen uloskäytävä tai omatoiminen varatieporras.

Rakennuksen paloturvallisuusratkaisuihin pelastuslaitos ottaa tarkemmin kantaa jatkosuunnittelun yhteydessä rakennuslupavaiheessa.

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö 12.5.2017

HEL 2016-003681 T 10 03 03

HKL lausuu seuraavaa:

Mikäli kaavassa esitetään muutoksia raitiotiekatuihin, tulee liikennöintiolosuhteet tehdä sellaisiksi, että valo-ohjaamaton ajoneuvoliikenteen kulku raitiotien yli on estetty. Jalankulkijoiden suojateitä raitiotieradan yli tulee välttää ja jos suojatie ei ole vältettävissä se sijoitetaan kohtaan, jossa se ei hidasta raitiovaunun kulkua.

Raitiotiekatujen ja niiden ympäristön suunnittelussa tulee käyttää valmistumassa olevaa KSV:n ja HKL:n yhteistä raitiotieiden suunnitteluohjetta, jossa mm. määritellään pikaraitiotien ja siihen liittyvien järjestelmien (esim. pysäkkiratkaisut) vaatima tilantarve.

21.01.2019

Asia/5

Liikennelaitos muistuttaa, että pikaraitioliikenne aiheuttaa melu- ja täri-
nähaittoja, jotka tulee huomioida raitiotien lähialueen kiinteistöjen suun-
nittelussa.

Lisätiedot

Lotta Koski-Lammi, projektipäällikkö, puhelin: 310 34942
lotta.koski-lammi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 34

V 30.1.2019, Kansalaistori–Kaisaniemi jalankulun ja polkupyöräilyn alikulkuyhteyden yleissuunnitelma

HEL 2017-013338 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä Kansalaistori–Kaisaniemi jalankulun ja polkupyöräilyn alikulkuyhteyden yleissuunnitelman siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on 23 milj. euroa (alv 0 %, MAKU indeksi 110,6, 2010=100).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys 30.11.2018
- 2 Yleissuunnitelma, Suunnitteluperiaatteet
- 3 Yleissuunnitelma, Suunnitelmaselostus
- 4 Piirustus 30855/11
- 5 Piirustus 30855/400
- 6 Kansalaistori-Kaisaniemi pyörä- ja jalankulkuyhteyden rakennettavuus-selvitys 21.9.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esittää 6.11.2018 Kansalaistori–Kaisaniemi jalankulun ja polkupyöräilyn alikulkuyhteyden yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamista siten, että hankkeesta laaditaan hyväksytyn yleissuunnitelman ja kokonaiskustannusarvon mukainen tarkempi toteuttamiseen tähtäävä suunnitelma.

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys on liitteenä 1, yleissuunnitelman suunnitteluperiaatteet, suunnitelmaselostus ja piirustukset liitteinä 2–5 sekä rakennettavuusselvitys liitteenä 6.

Taustaa

Nykyinen keskeinen pyöräliikenteen yhteys kaupungin länsi- ja itäpuolen välillä Helsingin keskustassa kulkee Kaivokadulla vilkasliikenteisen päärautatieaseman editse. Baanalta tulevasta pyöräliikenteestä noin 40 % kulkee Kaivokadun kautta itään tai etelään ja noin 13 % kohti Itäbaanaa ja itää. Nykyistä suuremmalle ja sujuvammalle yhteydelle, joka samalla parantaa päärautatieaseman edustan ja Kaivokadun jalankulun olosuhteita, on tarve. Jalankululle tarkoitettu nykyinen tunneli ratapihan alitse on liian ahdas muutettavaksi myös pyöräilyliikenteen tarpeisiin.

Erlaisia pääradan ylittäviä tai alittavia polkupyöräilyn reittejä päärautatieaseman ja Töölönlahden läheisyydessä on tutkittu erityisesti kymmenen viime vuoden aikana. Pyöräliikenteen ja jalankulun yhteyttä on tarkasteltu sekä radan ylittävänä siltana että radan alittavana ratkaisuna. Yleissuunnitelmatasoinen luonnos radan alittavasta pyöräyhteydestä on laadittu vuonna 2011 ja uudelleen vuonna 2017. Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli vuoden 2017 luonnokseen perustuvaa alikulkuratkaisua helmikuussa 2018, mutta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi myös siltavaihtoehtojen arvioimiseksi.

Radan ylittävä reittilinjaus on ollut esillä vuonna 2010 Kaisaniemenpuiston maisema-arkkitehtuurikilpailun yhteydessä (ns. bumerangisilta) sekä viimeksi vuoden 2018 aikana tehdyssä Kansalaistori–Kaisaniemi pyörä- ja jalankulkyhteyden rakennettavuusselvityksessä. Lisäksi eräät yksityiset toimijat ovat esittäneet omia ajatuksiaan ja ideoitaan radan ylittävistä vaihtoehdoista.

Rakennettavuusselvityksessä esitetyistä vaihtoehdoista

Rakennettavuusselvityksessä 2018 on kuvattu Kansalaistori–Kaisaniemi -yhteyden liikenteellisiä tavoitteita, liikenteen ja rakennettavuuden reunaehdoja ja kriteereitä sekä tarkasteltuja vaihtoehtoja. Tarkasteltaviksi vaihtoehtoiksi on selvityksessä valittu rakenteellisesti toteutettavissa olevat ja liikennettä parhaiten palvelevat ratkaisut. Vaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty liikenteellisten ja rakennettavuuteen liittyvien kriteereiden lisäksi myös kaupunkikuvallisia ja maise-mallisia kriteereitä.

Selvityksessä tutkittiin kahta siltavaihtoehtoa (eteläinen ja pohjoinen vaihtoehto) alikulun lisäksi. Kaikista kolmesta vaihtoehdosta tehtiin myös kustannusarvio.

21.01.2019

Asia/6

Sekä radan ylittävillä että alittavalla linjauksella saataisiin rakennettavuusselvityksen mukaan toteutettua pyöräilyreitistön kannalta toimiva yhteys. Pyöräliikenteen houkuttelevuuden kannalta merkityksellinen tekijä eli reitin korkeusero on alikulkuvaihtoehdossa parempi kuin siltavaihtoehdoissa. Ylikulkuvaihtoehdoissa korkeuseroa on 8,3–8,5 m, kun alikulkuvaihtoehdossa korkeuseroa on enintään 5,3 m.

Ylikulkuvaihtoehdoissa ongelmallisimmat asiat liittyvät haastavaan rakennuspaikkaan Oodin, Sanomatalon ja Kiasman läheisyydessä sekä alueen toimintojen yhteensovittamiseen mm. Töölönlahden rakennettuun ympäristöön ja Kaisaniemen kulttuurihistorialliseen ympäristöön. Lisäksi ylikulkuvaihtoehdot edellyttävät kaavamutoksia molemmin puolin rataa niin Kaisaniemen puistossa kuin Töölönlahdella.

Rakennettavuusselvityksen mukaan siltavaihtoehdot ovat rakentamiskustannuksiltaan (11–13 milj. euroa ja 12–15 milj. euroa) edullisempia kuin alikulkuyhteys (23 milj. euroa), mutta kaupunkikuvallisilta, maisemallisilta ja toiminnallisilta vaikutuksiltaan haasteellisempia kuin alikuku. Siltavaihtoehtojen ylläpitokustannukset (eteläinen vaihtoehto 130 000 euroa sulanapitojärjestelmällä, 25 000 euroa ilman sulanapitojärjestelmää ja vastaavasti pohjoinen 172 000 euroa ja 21 000 euroa) ovat korkeammat kuin alikulkuyhteyden (15 000 euroa alikäytävä ja päätyjen tasonvaihtorakenteet).

Vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia on tarkasteltu seikkaperäisesti liitteenä olevassa rakennettavuusselvityksessä.

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys 6.11.2018 perustuu alikulkuvaihtoehtoon, jota koskevat liitteenä olevat suunnitelmat ovat vuodelta 2017.

Vuorovaikutus ja viranomaisyhteistyö

Yleissuunnitelman ja rakennettavuusselvityksen laatimisen aikana on käyty vuoropuhelua mm. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä Liikenneviraston ja Senaatti -kiinteistöjen kanssa.

Kaupunkilaisilta on saatu palautetta useista eri kanavista, mm. avoimessa keskustelutilaisuudessa Kaisaniemenpuistossa sekä Kerro kantasi -palvelun kautta.

Hankkeen sisällöstä

Kansalaistori–Kaisaniemi jalankulun ja polkupyöräilyn alikulkuyhteys on kaupungin länsi- ja itäpuolen tärkeimmät pyöräliikenteen sisääntuloväylät yhdistävä alikulkuyhteys. Alikulkuyhteys sijoittuu nykyisen vain jalan-

kulkijoille tarkoitetun, Kaisaniemenpuistosta Elielinaukiolle johtavan alikulkuyhteyden pohjoispuolelle.

Alikulkuyhteyden linjaus on yleiskaavan pyöräliikenteen baanaverkon sekä kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkko 2025:n mukainen. Suunnitelmassa lähtökohtana ovat Helsingin pyöräliikenteen baanaverkon suunnittelukriteerien mukaiset ratkaisut. Yleissuunnitelmassa oleva alikulkuratkaisu ei edellytä asemakaavamuutosta.

Alikulkuyhteydessä on 4 metriä leveä pyöräkaista ja siitä reunakivillä erotettu 3,5 metriä leveä jalankulkukaista sekä molemmin puolin tunnelia reunakivillä korotetut reuna-alueet, jolloin kokonaisleveys on 8,3 metriä. Pääosalla tunnelia alikulkukorkeus on yli 3,2 metriä ja luiskasuoksilla 3,0 metriä, mikä mahdollistaa sairaankuljetusajoneuvon ajamisen tunneliin. Uusi noin 220 metriä pitkä alikulku yhdistyy nykyiseen jalankulkutunneliin yhdyskäytävällä.

Radan itäpuolella yhteys kulkee katutasoon loivalla rampilla ja se yhdistetään nykyiseen jalankulkijoiden alikulkuyhteyden sisäänkäyntiin. Radan länsipuolella yhteys katutasoon sijoittuu Töölönlahdenkadulle hotellirakennuksen ja toimistorakennuksen väliselle katualueelle. Yhteys on suunniteltu pyöräliikenteelle kierrerrampilla ja jalankulkijoille porras- ja hissiyhteytenä. Kierrerrampin kaltevuus ulkoreunassa on sisäreunaa loivempi, mikä parantaa turvallisuutta ja helpottaa pyöräilyä ylämäessä. Alikulkuyhteyden läntisen rampin ratkaisuihin kiinnitetään jatkosuunnittelussa erityistä huomiota, jotta verrattain tiukan rampin (halkaisija 19 metriä, kaltevuus sisäkaarteessa 10,5 %) toimivuus voidaan varmistaa.

Tarkempi kuvaus alikulkuyhteyden rakenteista on yleissuunnitelman suunnitelmaselostuksessa.

Kansalaistori-Kaisaniemi pyöräilyn alikulkuyhteyden yleissuunnitelman suunnitelmaselostuksessa hankkeeseen oli sisällytetty noin 200 pyörän maanalainen pyöräparkki alikulun yhteyteen. Sen kustannusarvio on 3 milj. euroa.

Nyt esitettävään yleissuunnitelmaratkaisuun pyöräparkki ei sisälly. Kaupunkiympäristön toimiala selvittää erikseen kevään 2019 aikana laajemmin päärautatieaseman alueen pyöräpysäköinnin kokonaisuutta. Työssä kartoitetaan polkupyörien pysäköintiin edullisemmin toteutettavia ja paremmin soveltuvia paikkoja ja niiden sijoittumista alueella. Siinä yhteydessä tarkastelun kohteena on vielä myös maanalainen pyöräparkki ja sen toiminnallinen ja taloudellinen järkevyys.

Rahoitus ja aikataulu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Hankkeen arvonlisäverottomat rakentamiskustannukset (ilman pyöräparkkia) ovat 23 milj. euroa (MAKU indeksi 110,6 2010=100).

Kustannuserittely pääkohdittain:

Rakenteet	9 170 000 euroa
Maanrakennustyöt	2 400 000 euroa
Työnaikaiset tuennat	2 950 000 euroa
Rakentamisen edellyttämät ratatyöt	3 170 000 euroa
Valaistus, sähkö, opastus	1 000 000 euroa
LVIA	375 000 euroa
Yhteensä (sis. urakoitsijan yleiskust. 20%)	19 065 000 euroa
Tilajatehtävät (20 %)	3 805 000 euroa
Yhteensä	22 870 000 euroa

Kokonaishintoihin on laskettu kaikki rakentamiseen liittyvät kustannukset, kuten suunnittelu ja urakoitsijan juoksevat kulut sekä varaus rata-alueen ympäristön muodostamien erityisten riskien osittaiseen toteutumiseen.

Mikäli rakentaminen toteutetaan ennen kuin lähijunaliikenteessä siirytään pääosin kolmerunkoiseen kalustoon, voidaan laitureita lyhentämällä rakentaa osa tunnelista vapaasti junien pysähtymisalueen ulkopuolella, jolloin on saavutettavissa kustannussäästöjä ja rakentamisaika lyhenee. Tätä mahdollista kustannussäästöä ei kuitenkaan ole huomioitu hankkeen kustannusarviossa.

Alikulkuyhteyden rakentamisajaksi on arvioitu kaksi vuotta. Kaupungin talousarvion 2019 liitteenä olevassa investointiohjelmassa on varauduttu hankkeen toteuttamiseen vuosina 2019–2023 siten, että suunniteltuun on varattu 1,15 milj. euroa vuodelle 2019 ja rakentamiseen yhteensä 21,85 milj. euroa vuosille 2020–2023. Suunnittelun tarkentuesssa on ilmennyt, että hankkeen toteutus olisi mm. rautatieliikenteelle aiheutuvien poikkeusjärjestelyjen minimoimiseksi perusteltua tehdä nopeammassa aikataulussa, joten se pyritään huomioimaan seuraavaa investointiohjelmaa laadittaessa. Kaupunki on hakenut hankkeelle valtion investointitukea. Liikennevirasto on 20.12.2018 antamallaan päätöksellä hylännyt hakemuksen.

Alikulun rakentaminen etenee alkaen molemmista päistä yhtä aikaa. Alikulku rakennetaan apusilloja ja työnaikaisia tukiseiniä hyödyntäen,

jolloin aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa juna- ja matkustajaliikenteelle.

Arvioidut vuosittaiset ylläpitokulut alikulkuyhteydelle ja päätyjen tasonvaihtorakenteille ovat 15 000 euroa. Kustannuksiin on sisällytetty ylläpidon juoksevat kulut, jotka voivat muodostua esim. siivouksesta, sulanapitojärjestelmän lämmityksestä, hissien huollosta ja videovalvonnasta.

Hankkeen vaikutukset

Kansalaistori–Kaisaniemi -yhteyden tärkeimmäksi tavoitteeksi on suunnittelutyössä asetettu pyöräliikenteen baanaverkon täydentäminen siten, että yhdistetään Helsingin keskustaan idästä ja lännestä johtavat pyöräily- ja jalankulkuyhteydet toisiinsa ja saadaan vähennettyä rautatien estevaikutusta.

Pyöräliikenteen tavoiteverkon näkökulmasta tavoitteena on tarjota suora, sujuva yhteys Mannerheimintien ali tulevalta Länsibaanalta radan itäpuolelle Kaisaniemenpuistoon ja siitä itään ja pohjoiseen. Reitti on Helsingin keskustan pyöräliikenteen pääyhteys. Tulevaisuudessa baanaverkon on ajateltu laajenevan radan itäpuolella Kaisaniemenpuistosta pohjoiseen radan vartta kulkevalla Pohjoisbaanalla sekä Kaisaniemenpuiston pohjoislaitaa itään ja Hakaniemen suuntaan kulkevalla Itäbaanalla.

Uuden alikulkuyhteyden myötä yhteydet kantakaupungin eri suuntiin, Töölönlahden ja Kaisaniemen puistoon sekä asemanseudun liityntäpysäköintiin paranevat. Alikulku yhdistää pääosin autoliikenteestä erotellut baanayhteydet toisiinsa ja lisää näin pyöräilyn turvallisuutta.

Rakennettavuusselvityksen mukaan pyöräliikenteen alikulkuyhteys toteuttaa parhaiten päärautatieaseman pyöräliikenteen eritasoyhteydelle asetettuja tavoitteita, mm. houkuttelevaa ja turvallista reittiä kaikenikäisille ja -kuntoisille. Se edistää parhaiten tavoitetta vähentää Kaivokadun pyörätien kuormitusta ennen kantakaupungin pyöräteiden tavoiteverkon laajempaa rakentamista.

Uuden alikulkuyhteyden on arvioitu lisäävän pyöräilyn houkuttelevuutta ja pyöräliikenteen verkon kattavuutta. Pyöräliikenteen ennustemalli arvioi alikulun kautta kulkevan 4 900 pyöräilijää vuorokaudessa vuoden 2025 lokakuun arkena (lokakuu edustaa vuoden keskimääräistä vuorokautta). Pyöräilijöiden määrän ollessa suurimmillaan tulee pyöräilijöitä olemaan jopa 10 000 vuorokaudessa. Myös talvella alikulun arvioidaan olevan yksi Helsingin seudun vilkkaimmista pyöräliikenteen yhteyksistä.

Rakennettavuusselvityksen mukaan alikulku lyhentää matkaa radan puolelta toiselle noin 600 metriä verrattuna nykyiseen pyöräilyn reittiin

Kaivokadun kautta. Nykyinen reitti kulkee Helsingin vilkkaimman jalankulkuaukion Elielinaukion läpi ja Kaivokadulla risteävän jalankulkuliikenteen läpi. Nykyisellä reitillä on myös viivytyksiä aiheuttavia liikennevaloja neljässä risteyksessä. Ilman viivytysten huomioimista alikulku lyhentää keskimääräistä matka-aikaa arviolta kaksi minuuttia.

Pyöräliikenteen uuden yhteyden lisäksi alikulku tarjoaa uuden ja sujuvan jalankulun yhteyden radan itäpuolelta länsipuolelle.

Hankkeen arviointi

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan liikenneinvestoinneilla huolehditaan koko liikennejärjestelmän toimivuudesta ja kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Nyt esillä oleva hanke toteuttaa hyvin kaupunkistrategian tavoitteita.

Uuden suoran ja sujuvan yhteyden rakentaminen pääradan alitse on pyöräliikenteen tavoiteverkko 2025:n, pyöräilyn edistämishjelman ja Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelman tavoitteiden ja toimintalinjausten mukainen hanke. Pyöräliikenteen tavoiteverkko 2025 on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 22.5.2012 ohjeellisesti suunnittelussa noudatettavaksi ja tavoiteverkon toteutusohjelma 18.6.2013. Pyöräilyn edistämishjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 27.1.2014 ja Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelma 12.1.2015.

Hanke parantaa paitsi baanaverkoston yhteyksiä, myös kantakaupungin erään keskeisen alueen, päärautatieaseman ympäristön, pyöräilyn ja jalankulun olosuhteita. Näin hanke tukee myös vireillä olevan kävelykeskustahankkeen tavoitteita.

Kaupunginhallitus toteaa, että vaikka alikulku-yhteyden rakentaminen on kustannuksiltaan kallis pyöräilyhanke, on se haasteellisessa ydinkeskustan ja rautatieradan ympäristössä liikenteellisesti paras vaihtoehto. Alikulku-yhteydellä on myös vähemmän vaikutuksia ympäristönsä kuin tarkastelluilla siltavaihtoehtoilla, joten sitä voidaan pitää myös kaupunkikuvallisesta ja maisemallisesta näkökulmasta parhaiten toimivana vaihtoehtona.

Kaupunginhallitus katsoo, että toteutuskelpoisista vaihtoehtoista on rakennettavuusselvityksessä tehty riittävän monipuolinen ja kattava vaikutusten arviointi.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ja elinkeino-osaston kanssa.

Jatkotoimenpiteet

21.01.2019

Hankkeen seuraavassa vaiheessa laaditaan yksityiskohtaiset rakentamisen mahdollistavat suunnitelmat sekä tehdään toteuttamissopimus Liikenneviraston kanssa. Seuraavassa vaiheessa laaditaan myös suunnitelma hankkeen toteutusmuodosta, toteutustavasta sekä mahdollisista suunnittelukilpailuista.

Edellä tarkoitetut rakentamisen mahdollistavat suunnitelmat on laadittava ja hanke toteutettava kaupunginvaltuuston hyväksymän kustannusarvion puitteissa. Kaupunginhallitus tulee täytäntöönpanopäätöksensäan kehittämään kaupunkiympäristön toimialaa laatimaan hankkeesta erillisen kustannusseurantareportin, jossa arvioidaan kustannusarvion toteutumista ja mahdollisiin poikkeamiin johtaneita syitä. Raportti luovutetaan pormestarille hankkeen valmistuttua.

Kaupunkiympäristölautakunta edellytti 6.11.2018 esityksestä päättäessään, että kaupunkiympäristön toimiala selvittää Töölönlahden puiston ja Kaisaniemenpuiston yhdistävän sillan toteuttamismahdollisuuksia Oodin pohjoispuolelle. Tämä selvitys tehdään nyt esillä olevasta hankkeesta erillisenä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys 30.11.2018
- 2 Yleissuunnitelma, Suunnitteluperiaatteet
- 3 Yleissuunnitelma, Suunnitelmaselostus
- 4 Piirustus 30855/11
- 5 Piirustus 30855/400
- 6 Kansalaistori-Kaisaniemi pyörä- ja jalankulkuyhteyden rakennettavuusselvitys 21.9.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 15

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

HEL 2017-013338 T 10 05 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.01.2019 Pöydälle

Asian aikana kuultavina olivat liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö Reetta Putkonen sekä projektinjohtaja Olli-Pekka Aalto. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 539

HEL 2017-013338 T 10 05 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Kansalaistori–Kaisaniemi jalankulun ja polkupyöräilyn alikulkuyhteyden yleissuunnitelman hyväksymistä ja hankkeen toteuttamista siten, että hankkeesta laaditaan hyväksytyn yleissuunnitelman ja kokonaiskustannusarvon mukainen tarkempi toteuttamiseen tähtäävä suunnitelma. Jatkosuunnittelussa voidaan tehdä hankkeeseen vähäisiä muutoksia ja tarkastuksia, jotka eivät olennaisesti muuta yleissuunnitelman sisältöä ja tässä jatkosuunnittelussa varmistetaan erityisesti tunnelin läntisen ulostulon toimivuus.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 23 milj. euroa (alv. 0 %) MAKU indeksi 110,6.

Hyväksyessään esityksen, kaupunkiympäristölautakunta päätti, että lisäksi selvitetään Töölönlahden puiston ja Kaisaniemen puiston yhdistävän sillan toteuttamismahdollisuuksia Oodin pohjoispuolelle. Selvityksessä erityisinä näkökohtina ovat puistojen toiminnallinen yhdistäminen ja suurtapahtumien turvallisuus.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

Asia/6

Käsittely

06.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Esitän esitysehdotukseen lisättäväksi ensimmäisen kappaleen viimeisen lauseen loppuun " ja tässä jatkosuunnittelussa varmistetaan erityisesti tunnelin läntisen ulostulon toimivuus."

Lisäksi uudeksi viimeiseksi kappaleeksi seuraava teksti: Hyväksytään esityksen, kaupunkiympäristölautakunta päätti, että lisäksi selvitetään Töölönlahden puiston ja Kaisaniemen puiston yhdistävän sillan toteuttamismahdollisuuksia Oodin pohjoispuolelle. Selvityksessä erityisinä näkökohtina ovat puistojen toiminnallinen yhdistäminen ja suurtahtumien turvallisuus.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

30.10.2018 Pöydälle

27.02.2018 Palautettiin

13.02.2018 Pöydälle

06.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Olli-Pekka Aalto, projektinjohtaja, puhelin: 310 39681
ollipekka.aalto(a)hel.fi

§ 35

V 13.2.2019, Valtuutettu Atte Harjanteen aloite liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Maria Ohisalón ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Atte Harjanteen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Atte Harjanne ja 22 valtuutettua esittävät aloitteessaan, että ilmastonmuutos on merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Aloitteessa todetaan mm, että Helsinki on strategiassaan linnanut ottavansa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjunnassa vakavasti. Aloitteessa todetaan, että yksi merkittävimmistä ilmastonpäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto ja sillä on myös suuria vaikutuksia ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin. Edellisten vaikutusten hillitsemiseksi voidaan vaikuttaa vähentämällä eläinperäisten tuotteiden osuutta ravinnosta. Aloitteessa todetaan myös, että kaupungin päästövähennystä koskevassa toimenpideohjelmassa esitetään kuitenkin vain yleinen suositus kasvisruokaan ilman konkreettisia toimia ja tavoitteita.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa liha- ja maitotuotteiden kulutuksen kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä ja että tavoitteen tukemiseksi valmistellaan kaupunkikonsernin kattava suunnitelma ja ohjeistus.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lausunnossaan (30.10.2018 § 232), että varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat voimassa olevat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, kuten Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN 2018), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Suomalaiset ravitsemussuositukset (VRN 2014).

Helsingin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa on syyslukukaudesta 2007 tarjottu päivittäin ateriovaihtoehtoja. Liha- tai kalapääruoan rinnalla on kasvispääruokavaihtoehto. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli kaikkiin opetuksen toimipisteisiin alkuvuodesta 2011. Ateriovaihtoehtoja lisäkkeineen ovat ruokailijoiden vapaassa otossa. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokonaisuus lukuvuodesta 2003–2004, varhaiskasvatuksessa kevästä 2018. Varhaiskasvatuksessa on myös viikoittain kasvisruokapäivä.

Nykyisin mm. Palvelukeskus Helsingin (palvelukeskusliikelaitos) kuuden viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkuna tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa (sika ja/tai nauta) 22 %. Kalapääruoka on kasvispääruoan rinnalla kerran viikossa.

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelukuvauksissa on määriteltävä mm. ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä niiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä ja lihaa sekä maitotaloustuotteita korvaavia kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä sekä soija- ja kaurajuomavalmistuksista.

Maito- ja lihatuotteiden käytön puolittaminen vuoteen 2025 edellyttää korvaavien uusien ja voimassa olevien ravitsemussuositusten mukaisen suurkeittiövalmistukseen soveltuvien proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden nykyistä laajempaa saatavuutta ja niistä kehitettyjen ruokalaisten mieluisuuden ja hyväksyttävyyden varmistamista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa lausunnossaan (25.9.2018 § 241) muun muassa, että sosiaali- ja terveystoimialalla on sitouduttu noudattamaan kansallisia sekä erityisryhmiä koskevia ravitsemussuosituksia. Suomalaisten ravitsemussuosituksien 2014 mukaan terveyttä edistävä ruokavalio sisältää runsaasti kasvikunnan tuotteita, kalaa, kasviöljyjä, pähkinöitä, siemeniä sekä rasvattomia ja vähärasvaisia maitovalmisteita. Ravitsemussuosituksien pohjautuvat perusteelliseen tieteelliseen selvitystyöhön ja niiden tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta mahdollisimman kestävä ruokavalio. Sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluja järjestettäessä tulee huomioida myös asiakkaan erityistarpeet esim. ikääntyessä ja sairastaessa.

Ravitsemussuosituksissa otetaan huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset, joissa maitovalmisteet ovat osana. Maitovalmisteet ovat hyviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja monien vitamiinien lähteitä ja maitovalmisteille on annettu päivittäiset määräsuositukset. Rasvattomien ja vähärasvaisten maitovalmisteiden runsas käyttö on tutkimusten mukaan yhteydessä mm. pienempään kohonneeseen verenpaineeseen, aivohalvauksen ja tyypin 2 diabeteksen riskiin. Runsaiden hyötyjen ohella maitovalmisteiden ilmastokuorma on suuri. Nestemäiset maitovalmisteet on mahdollista korvata kasviperäisillä kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla. Kestävän kehityksen kannalta kotimaisista raaka-aineista jalostetut tuotteet ovat suositeltavampia.

Liha kuuluu osana suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, koska se on maidon, kalan ja kananmunan ohella hyvä proteiinin lähde ja siinä on erityisen runsaasti hyvin imeytyvää rautaa. Lihavalmisteille ja punaiselle lihalle (naudan-, lampaan- ja sianliha) on ravitsemussuosituksissa annettu käytön enimmäismääräsuosituksia johtuen niiden runsaan käytön haitallisista terveysvaikutuksista. Punaisen lihan osalta suositellaan valitsemaan vähärasvaisia laatuja tai korvaamaan se siipikarjan lihalla, lihavalmisteista suositellaan vähärasvaisia ja -suolaisia laatuja. Erityisesti punaisen lihan ja siitä tehtyjen valmisteiden käytön vähentäminen on perusteltua myös ilmaston kannalta. Riistan lihan käytön ja terveyden välisistä yhteyksistä ei ole saatavilla riittävää tutkimusnäyttöä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasvisten osuutta ja houkuttelevuutta ruokavaliossa voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastomuutosta. Ruoan ilmastovaikutuksia vähennettäessä keskeistä on myös ruokahävikin pienentäminen, energiatehokkuuden lisääminen sekä kauden mukaisten ja lähialueella tuotettujen raaka-aineiden huomioiminen ruokalistasuunnittelussa ja ruokapalvelujen toteutuksessa.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta on lausunnossaan (23.8.2018 § 31) todennut muun muassa, että palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokavaihtoehtoja kehitetään yhteistyössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta toteaa lausunnossaan myös, että kasvisruoan suosio on kasvanut hyvän kehitystyön tuloksena. Lausunnossa todetaan, että on mahdollisuuksia siihen, että etenkin lihapiitoisuutta voidaan vielä vähentää nykyisestään. Aloitteen ehdotusta puolittaa kulutus vuoteen 2025 mennessä pidetään hyvin haasteellisena, ellei alan kehityksessä tule markkinoille uusia korvaavia tuotteita, jotka vastaavat ravitsemussisällöltään suosituksia eri asiakasryhmille.

Kaupunginkansliassa on osana hankintojen kehittämistä tehty pitkään työtä kestävien ja ympäristömyönteisten hankintojen edistämiseksi ja tavoitteena on vähentää energian ja materiaalien käyttöä sekä haitallisia ympäristövaikutuksia tuotteen tai palvelun koko elinkaaren aikana. Näitä tavoitteita edistetään markkinavuoropuhelulla ja yhteistyöllä toimittajien kanssa. Kaupunki on myös osallistunut aktiivisesti kansallisen ekohankintaverkoston toimintaan, tehnyt pohjoismaisten kaupunkien kanssa yhteistyötä ja osallistunut ICLEIn Procura+ -hankkeeseen, jossa kokemusten vaihto ja hankintojen ympäristöosaamisen lisääminen ovat olleet keskiössä.

Maito- ja lihatuotteiden kilpailutuksessa esim. syksyn 2018 koulujen ja päiväkotien elintarvikekilpailutuksessa on margariineille ja pakasteleivonnaisille käytetty ensimmäistä kertaa palmuöljykriteeriä (ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla tuotettu palmuöljy) ja samassa kilpailutuksessa on lihoille asetettu ensimmäistä kertaa kriteerejä liittyen eläinten hyvinvointiin ja terveyteen, salmonellavapauteen ja mikrobilääkkeiden käyttöön. Kaikki nämä vähimmäisvaatimuksina.

Kaupunginhallitus toteaa, että ruokahuollon järjestäminen kuuluvat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan toimivaltaan. Kaupunginhallitus hyväksyi (Khs 10.12.2018) Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman ohjeellisena asiakirjana käynnistämään tarvittavat toimenpiteet kaupunkistrategiassa 2017 - 2021 asetettujen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Ko. toimenpideohjelman toimenpiteessä 96 todetaan: "Lisätään kasvisruoan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasvatuk-

21.01.2019

Asia/7

sen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja molempien pohjana ovat kansalliset ravitsemussuositukset."

Kaupunkitasoiselle liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamista koskevalle suunnitelmalle ja ohjeelle ei ole tarvetta, koska Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma asiakirja ohjaa ruokahuollon järjestämistä ko. tavoitteen suuntaisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä sosiaali- ja terveystoimialan tulee ottaa ko. toimenpideohjelma huomioon.

Hallintosäännön 30 luvun §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Palvelukeskusliikelaitos

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 30.10.2018 § 232

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.09.2018 § 241

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 23.08.2018 § 31

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

Asia/8

§ 36

V 13.2.2019, Valtuutettu Mai Kivelän aloite biomassalle laadittavista kestävyyskriteereistä

HEL 2018-007172 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mai Kivelä ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginvaltuusto edellyttää Helsingin kaupungin edustajan esittävän Helenin yhtiökokouksessa Helenin sitovaksi päätökseksi, että Helen laatii tiukat kestävyyskriteerit käyttämälleen biomassalle.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki omistaa kokonaan Helen Oy:n, jonka toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito-, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä.

Helen Oy on antanut valtuustoaloitteeseen liittyen lausunnon, jonka mukaan yhtiö on viime vuosina investoinut puupellettiin perustuvaan lämmöntuotantoon ja parhaillaan suunnittelee lisää uusia biolämpökeskuksia. Biomassan sekä hukkalämpöjen hyödyntämisen osuus kasvaa Helenin lämmöntuotannossa, kun kivihiilen käyttö vähenee ja uusiutuva energia lisääntyy matkalla kohti ilmastoneutraalia tulevaisuutta. Helen näkee biomassan käytön tarvittavana välivaiheen ratkaisuna, kun siirrytään kohti uusia teknologisia ratkaisuja. Biomassa on nopeasti käyttöön otettavissa ja sen avulla varmistetaan Helsingin lämmittäminen myös talvipakkasilla.

Tällä hetkellä Helen käyttää teollisuuden sivutuotteista valmistettuja pellettejä. Uusien investointien myötä polttoainevalikoima laajentuu muihinkin biomassajakeisiin kuten metsähakkeeseen, metsäteollisuuden sivutuotteisiin ja erilaisiin kiertotalousjakeisiin.

Helen Oy:n lausunnon mukaan metsiä ei kaadeta lähtökohtaisesti energiantuotantoa varten, vaan hakkuita tehdään metsäteollisuuden raaka-aineen hankintaa varten ja metsänhoidollisiin tarpeisiin. Hakkuiden sivutuotteena syntyy energiakäyttöön kelpaavia jakeita. Metsäteollisuus ja sitä myötä raaka-ainepuun hinta määrittävät, että ainespuu ohjautuu jalostukseen. Metsästä saatavan puun hiilidioksidipäästöt huomioidaan jo puun kaatamisen yhteydessä.

Helen siis käyttää biomassajakeita, joiden hiili vapautuisi ilmakehään melko lyhyessä ajassa myös ilman energiahyötykäyttöä tai metsään jätettynä. Näillä jakeilla korvataan fossiilisia polttoaineita.

Turve ei sen sijaan ole Helenin nykyisessä polttoainevalikoimassa eikä turvetta ole sisällytetty teknisiin suunnitelmiin eikä luvutukseen suunnitella olevissa biolämpölaitoshankkeissa.

EU:n kestävyysdirektiivi

Euroopan Unionin vastikään hyväksytyssä uudessa uusiutuvan energian direktiivissä (RED II) on kestävyysasiat otettu biomassan osalta hyvin valvontaan niin sanottujen kestävyyskriteerien avulla.

Poltettavan biomassan on oltava peräisin kestävästä lähteistä ja alitettava direktiivissä mainitut elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasujen päästövähennykskriteerit, jotta se lasketaan poltettaessa päästöttömäksi uusiutuvaksi energiaksi. Biomassan polton päästöt tulevat huomioiduksi maankäyttösektorilla (LULUCF) jo siinä vaiheessa kun puu kaadetaan.

Kestävyyskriteereillä halutaan varmistaa, että bioenergian energiakäyttö EU:ssa tuottaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä

ja biomassan tuottaminen on kestävää sisältäen mm. maatason riskiperustaista arviointia ja vaatimuksia hiilinielulaskennasta.

Biomassan nollapäästöisyys energiantuotannossa

Kaikki palaminen tuottaa hiilidioksidia, myös puun palaminen. Biomassan nollapäästöisyys energiantuotannossa perustuu EU-tasolta tulevaan lainsäädäntöön sekä YK:n ilmastopöytäkirjaan. Kestävästi tuotettu bioenergia on nollapäästöistä, kun poltettaessa ilmaan vapautuu saman verran hiilidioksidia kuin biomassassa on kasvaessaan sitonut.

Biomassan hiilidioksidipäästöt huomioidaan kunkin maan päästötaseessa eli maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektorilla (LULUCF). Käytännössä kun puu metsässä kaatuu, se merkitään tilastoissa päästökseen kokonaisuudessaan riippumatta siitä, miten ja millä sektorilla puu ja sen eri osat käytetään.

Biomassan käyttö kaikilla sektoreilla vaikuttaa Suomen nettopäästöihin, mutta kaksinkertaisen laskennan välttämiseksi metsäbiomassan päästöt lasketaan maankäyttösektorilla, ei esimerkiksi energiasektorilla.

Hyvin hoidettu metsä kasvaa ja sitoo hiiltä parhaiten. Nielujen merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä on suuri. Helen Oy:n kanta on, että tavoitteena pitää olla ylläpitää tai vahvistaa pitkän aikavälin hiilinielua.

Tavoitteena kestävä biomassa

Helenin tavoitteena on, että 100 % hankitusta biomassasta on kestävä. Tämä tarkoittaa, että hankitut puupolttoaineet ovat joko kestävyysertifioituja (esim. PEFC, FSC tai SBP) tai muulla tavoin alkuperävalvottuja. Yhtiön nykyiset ja tulevat biomassaa käyttävät laitokset on suunniteltu sellaisiksi, että ne käyttävät kestävyyskriteerien suhteen kaikkein vähäriskisimpiä biomassajakeita. Lisäksi biomassan hankinnassa otetaan huomioon Energiategon suosittelut lahopuiden jättämisestä metsään monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Helen Oy näkee, että sille ei tule asettaa yhtiökohtaisia biomassan kestävyyskriteereitä. Yhtiön nykyiset toimet ja tavoitteet biomassan hankinnassa ovat riittävät ja teknis-taloudellisesti toteutettavissa. Lisäksi Helenin tavoite hankkia 100 % kestävyysertifioitua tai alkuperävalvottua biomassaa on tavoitteena tiukempi kuin voimassa oleva lainsäädäntö.

Biomassan tuottajat ja toimittajat noudattavat käytössä olevia ja yleisesti hyväksytyjä kriteereitä ja sertifikaatteja. Mikäli määritetään näitä tiukempia kriteereitä, voisi tämä Helenin näkemyksen mukaan johtaa siihen, että kriteerit täyttävää biomassaa ei ole markkinoilta saatavilla tai hinta olisi merkittävästi markkinahintaa korkeampi. Lisäksi vain yh-

teisillä, koko toimialaa koskevilla kriteereillä ja sertifiikaateilla voidaan vaikuttaa haluttuihin päämääriin, esimerkiksi biodiversiteettiin.

Helen Oy:n näkemyksen mukaan päästöjä täytyy ilmaston muutoksen hillitsemiseksi vähentää kaikessa toiminnassa. Energiasektorilla vahvan päästökaupan tulee olla ensisijainen ohjauskeino päästöjen vähentämiseen. Hiilinielujen kasvusta tulee huolehtia maankäyttösektorin ohjauksella. Näin taataan, että päästöt vähenevät.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että Helen Oy on markkinaehtoisesti toimiva osakeyhtiö. Voimassa olevan konserniohjeen perusteella kaupungin tulee pidättäytyä omaehtoisista omistajaohjauksen toimenpiteistä, jotka heikentäisivät Helen Oy:n asemaa erittäin kilpailluilla energiamarkkinoilla, ja antaa yhtiön toimia markkinoilla samojen pelisääntöjen mukaan kuin kilpailijansa.

Yhtiö voi asettaa itse itselleen lainsäädäntötason ylittäviä tavoitteita esimerkiksi biomassan kestävyyskriteereihin liittyen, mutta niiden ei tule olla yhtiötä velvoittavia. Poikkeustilanteissa yhtiön on voitava poiketa itse asettamistaan tavoitteista, kunhan kuitenkin saavutetaan lainsäädännön edellyttämä taso.

Hallintosäännön 8 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää on muun muassa toimiohjeiden antamisesta kaupunkia eri yhteisöissä ja säätiöissä edustavalle, kuten yhtiökokousedustajalle, kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin asioihin, silloin kun kyseessä on taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen asia, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite_allekirjoittamaton
- 2 Helen Oyn lausunto_allekirjoittamaton

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21.01.2019

Asia/9

§ 37

V 13.2.2019, Valtuutettu Emma Karin aloite toimeentulotuen muutok- sista aiheutuneiden ongelmien korjaamisesta

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan niiden ongelmien selvittämistä ja pikaista korjaamista, joita toimeentulotukiasioiden siirtämisestä Kelalle on aiheutunut heikompiaisille helsinkiläisille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että sosiaali- ja terveystoimiala vastaa asiakkaiden tuentarpeisiin perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen seuraavilla tavoilla:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

- ottamalla yhteyttä Kelan lähettämien sosiaalityön ilmoitusten ja hakemusten kautta tulleisiin asiakkaisiin,
- aikuisten ja nuorten sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella,
- sosiaalineuvonnalla ja asumisneuvonnalla,
- etuuskäsittelyn palvelun kehittämisellä,
- asiakasviestinnällä,
- etsivällä lähityöllä ja asukastalotoiminnan sosiaaliohjauksella,
- riskiryhmien etsimisen ja tunnistamisen mallien käytöllä ja
- Kela-yhteistyöllä, Kelan ohjeistuksiin vaikuttamalla, yhteisillä palvelusteillä sekä Kelan huoliseulan avulla.

Aikuissosiaalityön palveluprosesseja uudistamalla parannetaan asiakkaiden palveluihin pääsyä.

Toimeentulotuki

Toimeentulotukilain mukaan (Laki toimeentulotuesta (1412/1997, jatkossa TTL) toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuki rakentuu perustoimeentulotuesta (TTL 7a § perusosa ja 7b § muut perusmenot), täydentävästä (TTL 7c §) ja ehkäisevästä toimeentulotuesta (TTL 13 §). Tukea maksetaan se määrä, jolla tuen tarpeessa olevan asiakkaan tukeen oikeuttavat menot ylittävät käytettävissä olevat tulot ja varat.

Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat

- ylimääräiset asumismenot
- erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi pitkäaikaisesta toimeentulotuen saamisesta ja pitkäaikaisesta tai vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot sekä lasten harrastusmenot).

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisen tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi.

Perustoimeentulotukea on haettu Kelasta 1.1.2017 alkaen. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki kuuluvat kuntien vastuulle.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki Helsingissä

Asiakkaan luvalla Kela välittää kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta Kelaan jätetyt täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hake-

mukset. Asiakas voi hakea täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea suoraan sosiaali- ja terveystoimelta sähköisesti, kirjallisesti ja suullisesti. Hakemuksista Kelan välittämiä vuoden 2018 alusta lokakuun loppuun mennessä oli 8,3 %. Sähköisiä ja kirjallisia hakemuksia oli yhteensä 51,9 % ja suullisia hakemuksia 39,9 %.

Normitetun täydentävän toimeentulotuen myöntäminen tehdään etuuskäsittelytyönä. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja päättää harkinnanvaraisesta täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta aikuissosiaalityössä, lastensuojelussa, vanhustyössä, vammaistyössä, asumisen tuessa ja päihde- ja psykiatriapalveluissa. Tavoitteena on, että se sosiaalialan työntekijä, joka tuntee asiakkaan tilanteen parhaiten, myöntää myös mahdollisen harkinnanvaraisen täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen asiakkaalle. Etuuskäsittelyn palvelumallin, ohjeistuksen ja yhteistyön kehittämistä jatketaan vuonna 2019.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen joudutaan myöntämään usein täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea perustoimeentulotukeen kuuluviin menoihin sellaisissa tilanteissa, joissa asiakkaalla ei tosiasiallisesti ole rahaa esimerkiksi välttämättömien lääkkeiden ostoon tai sähkölaskun maksuun. Asiakas on tällöin saanut kielteisen perustoimeentulotuen päätöksen Kelalta laskennallisen tuloylijäämän vuoksi. Ennen Kela-siirtoa sosiaalitoimi myönsi näissä tilanteissa harkinnanperusteella joustavasti maksusitoumuksen lääkkeisiin tai asiakkaan sähkölasku maksettiin toimeentulotukena.

Sosiaali- ja terveystoimen toimeentulotuen etuuskäsittelyn vastaanotto- ja lajittelutiimissä tehtiin kahden viikon seuranta tiimiin tulleista toimeentulotukihakemuksista syksyllä 2018. Sosiaalityöhön tai sosiaaliohjaukseen siirrettiin päätettäväksi 539 hakemusta, joista 50,7 % seuraavalla syyllä:

- perustoimeentulotuki myönnetty, rahat eivät riitä
- perustoimeentulotuki evätty ja vuokravelka, menot huomioitu perustoimeentulotuessa
- hakemuksista 10,3 %:ssa haettiin sähkölaskurästiä, sähkönavausta, vesilaskurästiä, takuuvuokraa tai päällekkäistä vuokraa tai muuttokuluja, jotka Kela on hylännyt tai varastovuokraa.

Vuonna 2017 täydentävää toimeentulotukea sai 16 390 ja ehkäisevää toimeentulotukea 7 553 kotitaloutta. Täydentävän toimeentulotuen menot olivat 16,4 miljoonaa euroa ja ehkäisevän toimeentulotuen 5,1 miljoonaa euroa. Vuokravelkoihin käytettiin vuonna 2017 noin 2,2 miljoonaa euroa ja elintarvikkeisiin noin 0,6 miljoonaa euroa.

Kelan ilmoitusvelvollisuus kuntaan sosiaalihuoltolain mukaisesta sosiaalihuollon tarpeesta

Kela on ohjeistanut Toimeentulotuen etuusohjeessaan (<https://www.kela.fi/documents/10192/3464829/Toimeentulotuki.pdf>) ilmoitusten tekemistä kuntaan seuraavasti:

Jos Kelassa toimeentulotukiasian käsittelyssä ilmenee, että asiakkaalla on ilmeinen sosiaalihuollon tarve, sosiaalihuoltolaki velvoittaa Kelaa ohjaamaan asiakasta hakemaan kunnan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa olemaan yhteydessä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

Esimerkinomaisia tilanteita, joissa asiakkaalla voi olla ilmeinen sosiaalihuollon tarve ovat elämänhallinnan laaja-alaiset ongelmat, jotka vaikeuttavat arkea, vuokra- ja sähkövelka ja vuokravakuuksien realisoitumiset, erilaiset riippuvuudet kuten päihde- tai peliongelmat, itsensä tai lähimpiin vahingoittamisen uhkailu, lähisuhdeväkivalta tai sen uhka.

Kela välittää ilmoitukset kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimessa ilmoitukset välitetään sille sosiaalialan työntekijälle, jolle asia ensisijaisesti kuuluu.

Ilmoituksia ja hakemuksia Kelasta Helsinkiin on tehty 1.1.–30.10.2018:

toimeentulotukihakemukset	6 224
alennettu perusosa	4 237
sosiaalityön tarve	2 181
alle 25 vuotias työtön, joka on saanut vähintään 4 kk perustoimeentulotukea	1 426
25 vuotta täyttänyt työtön, joka on saanut perustoimeentulotukea vähintään 12 kk	3 785
maahanmuuttaja, joka on saanut toimeentulotukea vähintään 2 kk	122
yhteensä	17 975

Asiakkaaseen, josta on tehty Kelan ilmoitus, otetaan sosiaalityöstä yhteyttä ja hänelle varataan tarvittaessa tapaamis aika. Osa asiakkaista on jo sosiaalitoimen palvelujen piirissä.

Yhteistyökäytäntöjä PKS-kuntien sosiaali- ja terveystoimien ja Kelan välillä

Yhteistyötä tehdään seuraavissa pääkaupunkiseututasoisissa työryhmissä: PKS-ohjausryhmä, sen alatyöryhmät kumppanuus-työryhmä ja PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun ja ratkaisutyön yhteistyöryhmä sekä huoliseulan kehittämisryhmä.

Ryhmiä tavoitteena on kehittää Kelan ja PKS-kuntien välistä yhteistyötä tunnistamalla asiakastarpeet ja selvittämällä asiakasohjausta ja -prosesseja sekä käymällä läpi ongelmakohtia asiakastyössä ja Kelan päätöksenteossa konkreettisella tavalla. Kumppanuusryhmä on kehittänyt PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun yhteisen Saate-lomakkeen. Kelan, kuntien, PRO SOS-hankkeen sekä Apotin yhteistyönä kehitetään Kelan käyttöön huoliseulaa, jonka avulla Kelan työntekijä paremmin tunnistaisi erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ohjattavaksi kunnan sosiaalityöhön.

Riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen

Sosiaali- ja terveystoimessa uudistetaan toimintatapoja riskiryhmissä olevien asiakkaiden tunnistamisen parantamiseksi. Tarkoituksena on, että asiakkaita ohjataan muun muassa terveystoimista entistä useammin heidän tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin. Etsivässä lähityössä ja muussa kadulle jalkautuvassa työssä sekä liikkuvan työn ryhmissä työskentelevät etsivät ja tunnistavat vaikeissa tilanteissa olevia ihmisiä ja ohjaavat heitä sosiaali- ja terveystoimien piiriin. Yhteistyötä on lisätty myös kolmannen sektorin kanssa tukea tarvitsevien asiakkaiden tavoittamisen parantamiseksi. Apottiin kehitetään riskiasiakkaiden tunnistamisen toimintatapoja.

Toimintamalleja

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Yli 30-vuotiaiden tiimejä on kahdeksan ja 16–29-vuotiaiden tiimejä kuusi, työntekijöitä on yhteensä 147. Tiimien esimiehinä toimivat johtavat sosiaalityöntekijät.

Aikuisille ja nuorille kohdennettua sosiaalineuvontaa järjestetään viidessä eri pisteessä. Sosiaalineuvontaan ei tarvitse varata aikaa. Asiakas saa sosiaalipalvelujen ja etuuksien tai tukien hakemisen neuvontaa ja ohjausta. Syyskuussa 2018 avattiin sosiaalineuvonnan chat-palvelu. Asiakkaita oli 1 173 lokakuussa 2018. Asiakasmäärä on ollut kasvussa koko vuoden. Työntekijöitä on 12 sosiaali-ohjaajaa ja johtava sosiaali-ohjaaja.

Asumisneuvonnalla pyritään ratkaisemaan kaikkien osapuolten näkökulmasta vuokravelan, häiritsevän elämän tai asunnon huonon hoidon ongelmia. Asumisneuvoja on sosiaalitoimen toimipisteissä ja Heka-

21.01.2019

Asia/9

alueyhtiöissä. Käytössä on myös chat-palvelu. Työntekijöitä on 16 asu-
misneuvojaa, yksi psykiatrinen sairaanhoitaja ja johtava sosiaali-ohjaa-
ja.

Etsivää lähityötä tehdään ulkona asuvien sekä palvelujen ulkopuolella
olevien parissa. Työntekijöinä on kahdeksan sosiaali-ohjaajaa. Ruoka-
avun jakelupaikkoihin jalkautuvassa työssä asiakkaat voivat ilman ajan-
varausta tavata yhden sosiaalityöntekijä-sosiaali-ohjaaja työparin.

Asukastalot ja lähiöasemat toimivat asukkaiden olohuoneina, kokousti-
loina, kahviloina, näyttelytiloina ja netti- ja infopisteinä. Niissä on mo-
nenlaista harrastustoimintaa kaikenikäisille. Helsinki ylläpitää kuutta
asukastaloa ja kolmea lähiöasemaa. Vakainaisia työntekijöitä on 11, joi-
den lisäksi asukastaloissa on jatkuvasti työllistettyjä työntekijöitä.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa avattiin 10.9.2018 Ke-
lan palvelupiste, josta sosiaalipalveluja tarvitsevat asiakkaat ohjataan
luontevasti oikeaan paikkaan.

Sosiaali- ja terveystoimessa on kiinnitetty huomioita viestintään, jotta
kaupunkilaiset olisivat tietoisia mahdollisuudesta hakea harkinnanva-
raista toimeentulotukea sosiaali- ja terveystoimesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kari Emma Aloite Kvsto 26092018 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.12.2018 § 326

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon valtuutettu Emma Karin ym. valtuustoaloitteesta koskien toi-

meentulotuen muutoksista heikompiosaisille aiheutuneiden ongelmien korjaamista:

"Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa asiakkaiden tuentarpeisiin perustoit-
meentulotuen Kela-siirron jälkeen seuraavilla tavoilla:

- ottamalla yhteyttä Kelan lähettämien sosiaalityön ilmoitusten ja ha-
kemusten kautta tulleisiin asiakkaisiin,
- aikuisten ja nuorten sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella,
- sosiaalineuvonnalla ja asumisneuvonnalla,
- etuuskäsittelyn palvelun kehittämisellä,
- asiakasviestinnällä,
- etsivällä lähityöllä ja asukastalotoiminnan sosiaaliohjauksella,
- riskiryhmien etsimisen ja tunnistamisen mallien käytöllä ja
- Kela-yhteistyöllä, Kelan ohjeistuksiin vaikuttamalla, yhteisillä palve-
lupisteillä sekä Kelan huoliseulan avulla.

Aikuissosiaalityön palveluprosesseja uudistamalla parannetaan asiak-
kaiden palveluihin pääsyä.

Toimeentulotuesta

Toimeentulotukilain mukaan (Laki toimeentulotuesta/1997/19971412)
toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen
tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja
edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuki rakentuu perustoi-
meentulotuesta (TTL 7a § perusosa ja 7b § muut perusmenot), täyden-
tävästä (TTL 7c §) ja ehkäisevästä toimeentulotuesta (TTL 13 §). Tu-
kea maksetaan se määrä, jolla tuen tarpeessa olevan asiakkaan tu-
keen oikeuttavat menot ylittävät käytettävissä olevat tulot ja varat.

Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat

- ylimääräiset asumismenot
- erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi
pitkäaikaisesta toimeentulotuen saamisesta ja pitkäaikaisesta tai
vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot sekä lasten harrastusme-
not).

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja per-
heen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevää
toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisesta tai
taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuk-
sien lieventämiseksi.

Perustoitmeentulotukea haetaan Kelasta 1.1.2017 alkaen. Täydentävä
ja ehkäisevä toimeentulotuki kuuluvat kuntien vastuulle.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki Helsingissä

Kela välittää kuntaan asiakkaan luvalla sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta Kelaan jätetyt täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset. Asiakas voi hakea täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea suoraan sosiaali- ja terveystoimelta sähköisesti, kirjallisesti ja suullisesti. Hakemuksista Kela on välittänyt vuoden 2018 alusta lokakuun loppuun mennessä 8,3 %, sähköisiä ja kirjallisia hakemuksia oli yhteensä 51,9 % ja suullisia hakemuksia 39,9 %.

Normitetun täydentävän toimeentulotuen myöntäminen tehdään etuuskäsittelytyönä. Sosiaalityöntekijä tai sosiaalihoaja päättää harkinnanvaraisesta täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuista aikuissosiaalityössä, lastensuojelussa, vanhustyössä, vammaistyössä, asumisen tuessa ja päihde- ja psykiatrianpalveluissa. Tavoitteena on, että se sosiaalialan työntekijä, joka tuntee asiakkaan tilanteen parhaiten, myöntää myös mahdollisen harkinnanvaraisen täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen asiakkaalle. Etuuskäsittelyn palvelumallia, ohjeistusta ja yhteistyötä sosiaalityön yksiköiden kanssa kehitetään vuoden 2018–2019 aikana.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen joudutaan myöntämään usein täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea perustoimeentulotukeen kuuluviin menoihin sellaisissa tilanteissa, joissa asiakkaalla ei tosiasiallisesti ole rahaa esimerkiksi välttämättömien lääkkeiden ostoon tai sähkölaskun maksuun. Asiakas on tällöin saanut kielteisen perustoimeentulotuen päätöksen Kelalta laskennallisen tuloylijäämän vuoksi. Ennen Kela-siirtoa sosiaalitoimi myönsi näissä tilanteissa harkinnanperusteella joustavasti maksusitoumuksen lääkkeisiin tai asiakkaan sähkölasku maksettiin toimeentulotukena.

Sosiaali- ja terveystoimen toimeentulotuen etuuskäsittelyn vastaanotto- ja lajittelutiimissä tehtiin kahden viikon seuranta tiimiin tulleista toimeentulotukihakemuksista syksyllä 2018. Sosiaalityöhön tai sosiaalihojaukseen siirrettiin päätettäväksi 539 hakemusta, joista 50,7 % syyllä:

- perustoimeentulotuki myönnetty, rahat eivät riitä
- perustoimeentulotuki evätty ja vuokratelka, menot huomioitu perustoimeentulotuessa
- hakemuksista 10,3 %:ssa haettiin sähkölaskurästiä, sähkönavausta, vesilaskurästiä, takuuvuokraa tai päällekkäistä vuokraa, muuttokulua, jotka Kela on hylännyt tai varastovuokraa.

Vuonna 2017 täydentävää toimeentulotukea sai 16 390 ja ehkäisevää toimeentulotukea 7 553 kotitaloutta. Täydentävän toimeentulotuen menot olivat 16,4 miljoonaa euroa ja ehkäisevän toimeentulotuen 5,1 mil-

joonaan euroa. Vuokravelkoihin käytettiin vuonna 2017 noin 2,2 miljoonaa euroa ja elintarvikkeisiin noin 0,6 miljoonaa euroa.

Kelan ilmoitusvelvollisuus kuntaan sosiaalihuoltolain mukaisesta sosiaalihuollon tarpeesta

Kela on ohjeistanut Toimeentulotuen etuosohjeessaan (<https://www.kela.fi/documents/10192/3464829/Toimeentulotuki.pdf>), ilmoitusten tekestä kuntaan:

”Jos Kelassa toimeentulotukiasian käsittelyssä ilmenee, että asiakkaalla on ilmeinen sosiaalihuollon tarve, sosiaalihuoltolaki velvoittaa Kelaa ohjaamaan asiakasta hakemaan kunnan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa olemaan yhteydessä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

Esimerkinomaisia tilanteita, joissa asiakkaalla voi olla ilmeinen sosiaalihuollon tarve ovat elämänhallinnan laaja-alaiset ongelmat, jotka vaikeuttavat arkea, vuokra- ja sähkövelka ja vuokravakuuksien realisoitumiset, erilaiset riippuvuudet kuten päihde- tai peliongelmat, itsensä tai lähimpiin vahingoittamisen uhkailu, lähisuhdeväkivalta tai sen uhka.”

Kela välittää ilmoitukset kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimessa ilmoitukset välitetään sille sosiaalialan työntekijälle, jolle asia ensisijaisesti kuuluu.

Ilmoituksia ja hakemuksia Kelasta Helsinkiin on tehty Kelaston mukaan 1.1.–30.10.2018:

toimeentulotukihakemukset	6 224
alennettu perusosa	4 237
sosiaalityön tarve	2 181
alle 25 vuotias työtön, joka on saanut vähintään 4 kk perustoimeentulotukea	1 426
25 vuotta täyttänyt työtön, joka on saanut perustoimeentulotukea vähintään 12 kk	3 785
maahanmuuttaja, joka on saanut toimeentulotukea vähintään 2 kk	122
yhteensä	17 975

Asiakkaaseen, josta on tehty Kelan ilmoitus, otetaan sosiaalityöstä yhteyttä ja hänelle varataan tarvittaessa tapaamisaika. Osa asiakkaista on jo sosiaalitoimen palveluiden piirissä.

Yhteistyökäytäntöjä PKS-kuntien sosiaali- ja terveystoimien ja Kelan välillä

Yhteistyötä tehdään neljässä pääkaupunkiseututasoisessa työryhmässä: PKS-ohjausryhmä, sen alatyöryhmät kumppanuus-työryhmä ja PKS kuntien ja Kelan asiakaspalvelun ja ratkaisutyön yhteistyöryhmä sekä huoliseulan kehittämisryhmä.

Ryhmiä tavoitteena on kehittää Kelan ja PKS-kuntien välistä yhteistyötä tunnistamalla asiakastarpeet ja selvittämällä asiakasohjausta ja -prosesseja sekä käymällä läpi ongelmakohtia asiakastyössä ja Kelan päätöksenteossa konkreettisella tavalla. Kumppanuusryhmä on kehittänyt PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun yhteisen Saate-lomakkeen. Kelan, kuntien, PRO SOS-hankkeen sekä Apotin yhteistyönä kehitetään Kelan käyttöön huoliseulaa, jonka avulla Kelan työntekijä paremmin tunnistaisi erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ohjattavaksi kunnan sosiaalityöhön.

Riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen

Sosiaali- ja terveystoimessa uudistetaan toimintatapoja riskiryhmissä olevien asiakkaiden tunnistamisen parantamiseksi. Tarkoituksena on, että asiakkaita ohjataan muun muassa terveystoimista entistä useammin heidän tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin. Etsivän lähityön ja muut kadulle jalkautuvat työntekijät ja liikkuvan työn ryhmät etsivät ja tunnistavat vaikeissa tilanteissa olevia ihmisiä ja ohjaavat heitä sosiaali- ja terveystoimien piiriin. Yhteistyötä on lisätty myös kolmannen sektorin kanssa tukea tarvitsevien asiakkaiden tavoittamisen parantamiseksi. Apottiin kehitetään riskiasiakkaiden tunnistamisen toimintatapoja.

Toimintamalleja sosiaali- ja terveystoimessa

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Yli 30-vuotiaiden tiimejä on 8 ja 16–29-vuotiaiden tiimejä 6, työntekijöitä on yhteensä 147. Tiimien esimiehinä toimivat johtavat sosiaalityöntekijät.

Aikuiselle ja nuorille kohdennettua sosiaalineuvontaa järjestetään viidessä eri pisteessä. Sosiaalineuvontaan ei tarvitse varata aikaa. Asiakas saa neuvontaa ja ohjausta sosiaalipalveluista ja etuuksien tai tukien hakemisesta. Syyskuussa 2018 avattiin sosiaalineuvonnan chat-palvelu. Asiakkaita oli 1 173 lokakuussa 2018. Asiakasmäärä on ollut kasvussa koko vuoden. Työntekijöitä on 12 sosiaaliohjaajaa ja johtava sosiaaliohjaaja.

21.01.2019

Asumisneuvonnalla pyritään ratkaisemaan vuokravelan, häiritsevän elämän tai asunnon huonosta hoidosta johtuvia ongelmia, ottaen huomioon kaikkien osapuolten näkökulmat. Asumisneuvoja on sosiaalitoimen toimipisteissä ja Heka-alueyhtiöissä. Käytössä on myös chat-palvelu. Työntekijöitä on 16 asumisneuvojaa, 1 psykiatrinen sairaanhoitaja ja johtava sosiaaliohjaaja.

Etsivä lähityötä tehdään ulkona asuvien sekä palveluiden ulkopuolella olevien parissa, joita ohjataan palveluiden piiriin. Työntekijöinä on 8 sosiaaliohjaajaa. Ruoka-avun jakelupaikkoihin jalkautuvassa työssä asiakkaat voivat ilman ajanvarausta tavata yhden sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja työparin.

Asukastalot ja lähiöasemat toimivat asukkaiden olohuoneina, kokoustiloina, kahviloina, näyttelytiloina ja netti- ja infopisteinä. Niissä on monenlaista harrastustoimintaa kaikenikäisille. Helsinki ylläpitää kuutta asukastaloa ja kolmea lähiöasemaa. Vakainaisia työntekijöitä on 11, joiden lisäksi asukastaloissa on jatkuvasti työllistettyjä työntekijöitä.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa avattiin 10.9.2018 Kelan palvelupiste, josta sosiaalipalveluita tarvitsevat asiakkaat ohjataan luontevasti niiden piiriin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen on mahdollista, ettei täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea tarvitseva henkilö tai perhe osaa hakea apua kunnasta. Sosiaali- ja terveystoimissa onkin kiinnitetty huomioita viestintään, jotta kaupunkilaiset olisivat tietoisia mahdollisuudesta hakea harkinnanvaraista toimeentulotukea sosiaali- ja terveystoimesta. Myös vakiintuneiden ja uusien toimintamallien tavoitteena on, että kaikki apua tarvitsevat löytäisivät ne palvelut, joita he tarvitsevat."

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

§ 38

V 13.2.2019, Valtuutettu Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Maria Ohisalón ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otso Kivekkään aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otso Kivekäs ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että kaupunki yhteistyössä Sataman kanssa selvittää mahdollisuudet ohjata Sataman rekkaliikennettä sekä henkilöliikenteen kasvua suuremmalta osin Vuosaaren satamaan muun muassa hintaohjauksen keinoin. Lisäksi esitetään Länsi- ja Etelä-Satamien joukkoliikenne-, kävely- ja pyöräyhteyksien parantamista, jotta matkustajaliikenteen kasvu ei johtaisi autoruuhkien kasvuun.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Helsingin kaupunkistrategia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingin kaupunkistrategian mukaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan kanssa kehitetään. Strategiassa edellytetään aktiivista kehittämistä liike-elämän logistiisiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisataman yhteys on myös osa Euroopan laajuista TEN-T -verkkoa, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa.

Kaupunkistrategian mukaan Helsingissä suunnitellaan liikenneinvestoinnit ja maankäyttö aina yhdessä Liikenneinvestoinneilla huolehditaan koko liikennejärjestelmän toimivuudesta. Kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Samalla huolehditaan kaikkien liikennemuotojen kehittämisestä ja elinkeinoelämän edellyttämän liikenteen kilpailukyky turvataan. Kaupungissa kehitetään aktiivisesti liike-elämän logistiikan edellytyksiä.

Helsingin satama

Helsingin Satama Oy on TEN-T- ydinsatama, kauppamerenkulun matka- ja kuljetusketjun risteyskohta ja Suomen suurin yleissatama. Satama on yksi maailman vilkkaimmista matkustajasatamista, jonka kautta kulki vuonna 2017 yli 12,3 miljoonaa matkustajaa. Matkustajaliikenteessä korostuu Länsisataman rooli Tallinnan liikenteen pääsatamana. Länsisataman vuosittainen matkustajamäärä on tällä hetkellä noin 7 miljoonaa matkustajaa. Matkustajamäärän kasvun ennakoidaan jatkuvan.

Helsingin Satama on sekä tuonti- ja vientisatama. Satamatoimintaa on keskusta-alueella ja Vuosaassa. Sataman kautta kulkee pääosa koko Suomen kulutus- ja päivittäistavaroista sekä teollisuuden ja palveluiden raaka-aineita ja tuotteita, yhteensä noin 14,3 miljoonaa tonnia vuodessa. Pääosa tavaraliikenteestä kulkee Vuosaaren sataman kautta. Osa tavaraliikenteestä kulkee keskustan satamiin liikennöivillä matkustaja-autolautoilla. Keskustan satamien kautta kulki vuonna 2017 noin 1,86 miljoonaa ajoneuvoa, joista noin 20 % on raskasta liikennettä.

Ympärivuotinen matkustajaliikenne tapahtuu matkustaja-autolautoilla. Helsingin Satama Oy on edellisen valtuustostrategian (2013-2016) linjausten mukaisesti toteuttanut Länsisatamaan uuden matkustajaterminaalin ja rakentanut yhdessä kaupungin kanssa Jätkäsaaren katujen katu- ja raideinfraa. Varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat ovat saatu lyhyiksi.

Päivittäiset 10 lähtöä tarjoavat matkustajille ja seudun elinkeinoelämälle korkean palvelutason Helsingin ja Tallinnan välisessä liikenteessä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Säännölliset ja tehokkaat kauppamerenkulun yhteydet ovat kilpailukykytekijä Suomen elinkeinoelämälle.

TEN-T -ydinsatama ja -ydinverkko

Euroopan Unionin TEN-T -ydinverkon liikennekäytävistä kaksi kulkee Helsingin kautta. Helsingin Satama on näiden käytävien risteyskohta. Euroopan laajuinen liikennekäytävä (TEN-T) perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen, jossa määritellään verkolle mm. teknisen infrastruktuurin taso ja palvelutaso.

Helsingin kaupunki on yhdessä Helsingin Sataman kanssa hakenut ja saanut Euroopan Unionilta merkittävää CEF/TEN-T -tukirahoitusta erityisesti Länsisataman kokonaisinvestointien kehittämiseen vuosille 2012 - 2023, yhteensä 43,1 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on edistää Helsingin ja Tallinnan välisen merenkulun maa- ja meriyhteyksien osana Euroopan laajuista liikenteen verkostoa. Toimenpiteiksi on määritelty mm. Länsisataman liikenneyhteyksien parantaminen ja olemassa olevien liikenteen pullonkaulojen poistaminen.

Taustaa

Matkustajamäärät Helsingin ja Tallinnan välillä ovat kasvaneet. Vuonna 2017 matkustajia oli jo yli 9 miljoonaa. Henkilöautojen määrän merkittävä kasvu alkoi vuonna 2004 ja on nyt jo lähes 1,4 miljoonaa vuodessa.

Länsisataman liikennemäärät ovat kasvaneet enemmän kuin mihin alueen osayleiskaavassa varauduttiin. Vuosina 2007–2017 laivakäyntien määrä Länsisatamassa on pysynyt samalla tasolla, mutta aluskoko on kasvanut huomattavasti. Kasvua on tapahtunut sekä laivojen matkustaja- että ajoneuvokapasiteetissa, jotka molemmat ovat alusta kohden nykyisin keskimäärin noin 40 % suuremmat kuin vuonna 2007. Aluskokojen merkittävää kasvua ei osattu aikanaan ennustaa oikein. Suuremmat aluskoot aiheuttavat myös suuremman pistemäisen liikennekuorman katuverkolle.

Ruoholahden ja Jätkäsaaren kokonaisliikennemääristä satamatoiminnasta johtuva liikenne on noin 6 - 10 %. Vaikka satamasta aiheutuvan liikenteen suhteellinen osuus on pieni, ruuhkauttaa se hetkellisesti aluetta. Lisäksi Jätkäsaaren ja Hernesaaren asuinalueiden rakennuttua Ruoholahden alueen liikennemäärät tulevat edelleen kasvamaan.

Matkustajasatamien joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräliikenneyhteyksien kehittäminen ja näiden kulkumuotojen suunnitteleminen auto liikenteen ruuhkista riippumattomiksi mahdollistaa osaltaan satamien matkustajamäärien kasvun ja liikenteen ohjaamisen kestäviin kulkumuotoihin. Myös lippujärjestelmien tulee tukea tavoitetta ohjata kasvu

kestäviin kulkumuotoihin. HSL on jo mahdollistanut oman päivälippunsa yhdistämisen laivan matkalippuun. Uusi liikkumispalvelulaki edellyttää myös muiden joukkoliikennejärjestelmien lippuihin avoimet maksurajapinnat.

Satamien autoliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaareen

Jätkäsaaren ja Hernesaaren rakentaminen lisää liikennettä Hietaniemenrannassa ja Ruoholahdessa. Myös Länsisataman laivojen rahti- ja henkilöautoliikenne ruuhkauttaa ajoittain pahoin sataman ympäristön katuverkon liikennettä. Liikenteen jatkuva kasvu voi pahentaa ruuhkatielannetta entisestään ja siksi etsitään keinoja autoliikenteen kasvun hillintään erityisesti kysyntähuipun ajankohtina. Yhtenä keinona on rahtiliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren satamaan.

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 raskaanliikenteen ajoneuvoa. Pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaresta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolauttoilla. Vuosaaresta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Vuosaaresta liikennöi yksi laiva, jolloin lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva.

Raskaan liikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren on tavoiteltavaa. Vuosaari on Helsingin rahtiliikenteen pääsatama ja sinne on hyvät yhteydet Kehä III:n kautta koko Suomesta. Vuosaaren kuorma-autoliikennettä pyritään edistämään hintaohjauksen keinoin ja lisäämällä yritysten informointia tarjonnasta. Tulevaisuudessa tulisi tarkastella myös mahdollisuutta tarjota henkilöautoille yhteyttä Vuosaaresta Muugaan Vuosaaren nykyisen matkustajaterminaalin tai sen laajennuksen kautta. Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaareissa edellyttää kuitenkin investointeja satama-alueelle ja muutos vaatii aikaa. Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla.

Helsingin Sataman hinnoittelu vahvistetaan vuosittain. Helsingin Satama Oy veloittaa liikenteestä alus-, tavara- ja matkustajamaksuja sekä palvelumaksuja kuten laivojen jätehuoltoon liittyvät maksut. Henkilöautoliikenteen veloitus tapahtuu matkustajamaksuin. Raskaan liikenteen osalta on käytössä tonniperusteiset tavaramaksut. Helsingin Satama

Oy on selvittänyt mahdollisuuksia siirtyä tulevaisuudessa dynaamisempaan hinnoitteluun ja neuvotellut varustamoiden ja kuljetusyhtiöiden kanssa rekkaliikenteen hinnoittelun ohjauskeinoista eri satamanosissa ja eri vuorokauden aikoina.

Joukkoliikenne

HSL:n tekemän Satamien matkustajaliikennetutkimuksen (2016) mukaan Helsingin sataman matkustajista noin puolet käyttää joukkoliikennettä ja puolet henkilöautoa. Yli puolet matkustajista saapuu satamaan pääkaupunkiseudulta. Uudeltamaalta tai ulkomailta saapuu noin neljäsosa, ja muualta Suomesta noin neljäsosa.

Kaikkiin Helsingin keskustan satamiin on toimiva raitioliikennedyhteys ja niiden läheisyydessä on tai sinne pyritään saamaan kaupunkipyöräsema.

Raitioliikennedyhteyskehittäminen

Länsisataman joukkoliikennedyhteys perustuvat Jätkäsaaren raitioliikenteeseen ja sen kehittämiseen. Tavoitteena on ollut kolme raitiolinjaa Länsisataman terminaaliin, joista kaksi kulkee Helsingin keskustaan ja Rautatieasemalle ja edelleen itäiseen kantakaupunkiin (linjat 7 ja 9) ja kolmas raitiolinja (linja 8) Ruoholahden metroaseman kautta Töölöön ja edelleen poikittaisyhteytenä Sörnäisten kautta Arabiaan. Nykyisten suunnitelmien mukaan tavoitelluun päästään loppuvuodesta 2020, kun Atlantinkadun silta ja Bunkkerin kääntöpaikka valmistuessaan mahdollistavat raitioliikenteen Länsiterminaalilta myös Ruoholahden suuntaan. Alun perin kokonaisuuden oli tarkoitus valmistua vasta 2025. Helsinki on saanut EU:lta investointiin osarahoituksen TwinPort 3 -hankkeen muodossa. Länsisataman matkustajamäärä ja sen kasvu on ollut merkittävä tekijä Jätkäsaaren raitioteiden nopeassa laajentamisessa. Joukkoliikenteen hyvästä palvelutasosta hyötyvät myös alueen asukkaat.

Tällä hetkellä raitioliikennettä on Länsiterminaalista keskustan suuntaan yhdellä kokopäiväisellä (linja 7) ja yhdellä laivaliikenteen ruuhka-aikoihin kulkevalla (linja 6T) raitiolinjalla. Suoraa joukkoliikennedyhteyttä Ruoholahden metroasemalle ei vielä ole. Raitiotietä pidennettiin Länsiterminaali T2:n edustalle terminaalin aueissa ja samalla myös T1:n edustalle rakennettiin uudet leveät pysäkkilaiturit.

Länsiterminaalien raitioliikenteen toimivuutta on parantanut kuljettajaliipunmyynnin lopettaminen raitiovaunuissa. Samalla lipunmyyntiyhteistyötä laivayhtiöiden kanssa on lisätty ja mobiililippujen käyttöä laajennettu eli matkustajilla on yhä paremmat mahdollisuudet hankkia matkaliput jo ennakkoon. Pysäkkiajat ovat lyhentyneet ja niiden hajonta on

pienentynyt suurilla nousijamäärillä. Lyhentynyt ajoaika on jo huomioitu aikatauluissa, mikä on tehnyt liikennöinnistä kustannustehokkaampaa.

Riittävästi erotellut raitiovaunukaistat ovat myös keskeisiä sujuvan raitioliikenteen kannalta. Länsisatamassa ongelmakohtana on Jätkäsaa-renlaituri, jonka kaarteissa radan puolelle jäävät rekkojen perävaunut toisinaan estävät raitiovaunun kulun. Tehokkaat liikennevaloetuedet mahdollistavat raitioliikenteen sujuvan kulun Länsilinkin liittymässä ja niiden toimintaa kehitetään edelleen. Raitioliikenteen sujuvuuteen kiinnitetään huomiota myös Hietalahden puolella.

Olympiaterminaalin joukkoliikenneyhteydet perustuvat raitolinjoihin 2 ja 3, joiden päätepysäkki on terminaalin kohdalla. Molemmilla linjoilla pääsee Helsingin keskustaan, Rautatieasemalle tai Lasipalatsille. Laiva-aikataulut eivät vaikuta raitiolinjojen vuoroväleihin ja ne voivat ruuhkautua hetkellisesti aamupäivisin laivan saapuessa.

Katajanokan terminaalia palvelemaan on perustettu vuonna 2016 raitiolinja 5, jonka aikataulut suunnitellaan laivaliikenteen aikataulujen mukaisesti. Linja kulkee terminaalin ja Rautatieaseman välillä palvelen tehokkaasti laivamatkustajia molempiin suuntiin. Terminaalin pysäkkilaituria levennettiin kesällä 2018, mikä helpottaa suurien matkustajamäärien kulkua raitiovaunuihin. Olemassa oleva raitiotieverkko mahdollistaa linjan 5 nopean käännön Rautatieasemalla. Myös raitiolinjan 4 pysäkit ovat kävelymatkan päässä Katajanokan terminaalista.

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta laivamatkan liityntäyhteytenä voidaan kasvattaa tekemällä sen käytöstä mahdollisimman helppoa. Tähän hyviä keinoja ovat mm. joukkoliikennelippujen myyminen jo laivoilla, mikä vähentää sataman pysäkkien ruuhkautumista. Tavoitteena on saada laivalippuihin kytkettyä myös HSL:n joukkoliikennelippu. Teknisesti HSL:n puolelta tämä on jo mahdollistettu avoimen lippurajapinnan kautta. Kokonaisuuden kannalta olisi myös eduksi, jos laivayhtiöt markkinoisivat joukkoliikenneyhteyksiä satamiin nykyistä tehokkaammin asiakkailleen. Kulkumuotovalintaan vaikuttavat myös laivamatkan toisen sataman kulkumahdollisuudet.

Pyöräliikenteen yhteyksien kehittäminen

Helsingin satamien saavutettavuus polkupyörällä paranee, kun kanta-kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon toteutus etenee suunnitellusti. Länsisataman pyöräliikenteen yhteydet paranevat Ruoholahden suunnasta Atlantinkadun ja Länsisatamankadun rakentuessa. Hyväntoivonpuiston rakentuessa avautuu myös katuverkosta pääosin irrallaan kulkeva uusi pyörätieyhteys. Samalla paranee myös jalankulkuyhteys Länsisatamaan. Tavoiteverkon rakentaminen parantaa pyöräliikenteen

saavutettavuutta lopputilanteessa, mutta samalla tuo haasteita rakentamisen aikana myös pyöräliikenteelle.

Osa henkilöauto- ja tavaraliikenteen sujuvoittamistoimista on vaikeuttanut selkeiden ja laadukkaiden pyöräliikenteen järjestelyiden toteuttamista satamien läheisyydessä. Haasteina alueilla ovat olleet esimerkiksi vasemmalle kääntymisten toteuttamistavat risteyksissä sekä katutilan riittävyys pyöräliikenteen järjestelyille. Myös järjestelyiden keskeneräisyys ja useat muutokset ovat heikentäneet pyöräreittien nykyistä selkeyttä.

Olympiaterminaalin ja Katajanokan terminaaleihin johtavat pyöräliikenteen väylät eivät ole nykysuunnitteluohjeen mukaiset. Kauppatorin kaavan yhteydessä tarkistetaan sekä pyöräliikenteen että jalankulun järjestelyitä, mikä osaltaan parantaa näiden kohteiden saavutettavuutta.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen on keskeistä matkustajaliikenteen ja satamien työntekijöiden pyöräilyn edistämisessä. Länsiterminaalin kaavaehdotuksessa on määräykset pyöräpaikkojen rakentamisesta matkustajille ja työntekijöille. Tarvittavaa pyöräpaikkamäärää on syytä arvioida tarkemmin jatkosuunnittelussa. Myös pyöräpysäköinnin laatuun panostaminen on tärkeää. Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamista Länsiterminaalille selvitetään, tavoitteena on uusien pyöräasemien ottaminen käyttöön jo vuonna 2019.

Helsingin satamien keskeinen sijainti on eduksi kasvavan pyörämatkailun osalta. Katualueiden lisäksi myös satama-alueilla pyöräily olisi syytä ottaa nykyistä paremmin huomioon mm. turvallisen ja selkeän laivaan pääsyn osalta. Turvallinen pyöräpysäköinti myös matkan aikana edistää osaltaan pyörämatkailua.

Autoliikenteen yhteyksien kehittäminen

Länsisataman autoliikenteen yhteyksien kehittämistä on suunniteltu pienimuotoisilla parantamistoimenpiteillä, joissa lähtökohtina ovat olleet myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen. Länsisatamankadun reitille on suunniteltu parannuksia autoliikenteen kapasiteetin lisäksi jalankulun ja pyöräliikenteen erotteiluun sekä liittymäjärjestelyihin ja ne ovat rakentuneet vuoden 2018 aikana. Lisäksi Länsimetron liikennöinnin käynnistyttyä Ruoholahdessa on voitu ohjelmoida liikennevalot Mechelininkadulta Länsiväylälle ajavien autojen kulun sujuvoittamiseksi. Tämä on myös auttanut sataman autoliikenteen sujuvuutta.

Tyynenmerenkadun-Jätkäsaarenlaiturin-Mechelininkadun-Porkkalankadun-Länsiväylän reitillä pullonkauloina ovat Länsilinkin sekä Porkkalankadun liikennevaloliittymät. Näihin kohteisiin on etsitty ratkaisuja kaista-

lisäysten ja suojateiden poistojen kautta (kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.11.2015 § 326). Esillä olleet suojateiden poistot heikentävät jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä, eivätkä sujuvoita autoliikenteen kokonaisreittiä, joten niistä on toistaiseksi luovuttu ja selvitetään syntyvien haittojen kompensoimista muilla keinoin. Mikäli katuverkolta poistuu suojateita, tulee selkeästi osoittaa niiden positiivinen vaikutus kokonaisliikenteen toimivuuteen. Raitioliikenteen etuuksia Länsilinkin liittymässä ei ole rajoitettu, vaikka niillä olisikin vaikutusta risteuksen autoliikenteen välityskykyyn, sillä raitioliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti suurta joukkoa sataman matkustajia. Rekkaliikenne tullaan keskittämään Tyynenmerenkadulle. Tavoitteena on rakentaa raskaan liikenteen reitti sekä satamaan että satamasta vain Tyynenmerenkadun kautta kuluvan vuoden aikana. Tällöin Jätkäsaaren asuinalue jää lähes kokonaan sataman raskaan liikenteen suoran vaikutusalueen ulkopuolelle. Nykyisin rekkaliikennettä on saapunut Länsisatamaan myös Länsisatamankadun kautta.

Lopuksi

Helsingin Satama Oy on selvittänyt rekkaliikenteen ohjaavia toimenpiteitä ja ottanut keskustan satamissa käyttöön rekkaliikenteen hinnoittelurakenteen kapasiteetin käytön kannalta vuorokauden vilkkaimpina aikoina. Tavoitteena on dynaamisella hinnoittelulla rekkaliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren ja hiljaisempiin lähtöihin. Helsingin Satama Oy pyrkii samanaikaisesti Vuosaaren sataman kapasiteetin parempaan käyttöön asettamalla vastaavia taloudellisia kannustimia rekkaliikenteelle. Helsingin Satama käy varustamojen kanssa neuvotteluja Vuosaaren ja Viron välisen laivaliikenteen lisäämisestä, joka toteutessaan voisi palvella myös rajallista määrää automatkustajia. Hinnoitteluohjauksen muutokset ovat määräaikaista ja niiden vaikutuksia tarkastellaan vuosittain.

Länsisataman liikennejärjestelyjen pidemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan tarkasteluja kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Helsingin Sataman ja erityisesti Länsisataman roolin TEN-T -ydinsatamana tulee ottaa kehittämässä huomioon Tarkastelut tehdään osana keskustan läpiajoliikennettä ja sataman raskasta liikennettä katutilassa vähentävän maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Muun muassa Ruoholahden siltaan kohdistuvia uusia liikennejärjestelyitä tullaan tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti huomioiden kaikki kulkumuodot ja alueen maankäytön kehittäminen. Keskipitkän aikavälin liikennejärjestelyiden ja maankäytön yleissuunnitelma on tarkoitus viedä kaupunkiympäristölautekunnan käsittelyyn keväällä 2019.

21.01.2019

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvilta raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästöluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin
- 2 Helsingin Satama Oyn lausunto valtuustoaloite Sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 540

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tavoitteet ja kehitys

Helsingin kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistisiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisataman yhteys on myös osa Euroopan laajuista TEN-T -verkkoa, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa.

Helsinki ja Tallinna ovat kahden naapurimaan pääkaupunkeja, joiden etäisyys toisistaan on vain noin 80 kilometriä. Helsingin ja Tallinnan seuduilla asuu yhteensä noin 2,5 miljoonaa asukasta. Alueella on mahdollisuus kasvaa yhdeksi Pohjois-Euroopan merkittävistä keskuksista

Tukholman ja Pietarin väliin. Tänäpä kaupungit yhdistää tiheävuorovälinen autolauttaliikenne, ja matka meritse kestää vain kaksi tuntia.

Tallinna ja Helsinki sijaitsevat molemmat Euroopan reuna-alueella. Tallinnan tilanne tulee radikaalisti muuttumaan vuonna 2026, kun Rail Baltica rautatieyhteys Varsovasta Tallinnaan valmistuu. Rail Balticalla tulee olemaan suuri vaikutus Baltian maiden keskinäiseen yhdentymiseen ja työmarkkinoihin. Rail Baltica palvelee myös Baltian maiden ja Suomen rahtiliikennettä Via Baltican ohella.

Viimeiset kaksikymmentä vuotta matkustajamäärät Helsingin ja Tallinnan välillä ovat kasvaneet jopa hämmästyttävää tahtia verrattuna maiden kokoon. Vuonna 2017 matkustajia oli jo yli 9 miljoonaa. Henkilöautojen määrän merkittävä kasvu alkoi vuonna 2004 ja on nyt jo lähes 1,4 miljoonaa vuodessa. Suurin osa matkustajista on Suomesta tulevia vapaa-ajan matkustajia, mutta työmatkaliikenteen osuus kasvaa tasaisesti. Helsingille Tallinnasta tuleva työvoima on elintärkeää. Virolaistaustaisia työntekijöitä on noin 60 000. Tallinna onkin merkittävin yksittäinen pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevien työntekijöiden kotipaikka. Virolaiset tekevät Suomeen myös vapaa-ajan matkoja lähes saman verran kuin työmatkoja. Lisäksi suuri osa kaikista Virosta lähtevistä on matkalla johonkin muuhun maahan kuin Suomeen, yleensä Helsinki-Vantaan lentokentän kautta.

Länsisataman liikennemäärät ovat kasvaneet Jätkäsaaren suunnittelun alettua todella voimakkaasti eikä alueen osayleiskaavassa varauduttu näin suureen kasvuun. Vuosina 2007–2017 laivakäyntien määrä Länsisatamassa on pysynyt samalla tasolla, mutta aluskoko on kasvanut huomattavasti. Kasvua on tapahtunut sekä laivojen matkustajajonon ajoneuvokapasiteetissa, jotka molemmat ovat alusta kohden nykyisin keskimäärin noin 40 % suuremmat kuin vuonna 2007. Aluskokojen merkittävää kasvua ei osattu aikanaan ennustaa oikein. Suuremmat aluskoot aiheuttavat myös suuremman pistemäisen liikennekuorman katuverkolle.

Matkustajasatamien joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräliikennetyksien kehittäminen ja näiden kulkumuotojen suunnitteleminen autoliikenteen ruuhkista riippumattomiksi mahdollistaa osaltaan satamien matkustajamäärien kasvun ja liikenteen ohjaamisen kestäviin kulkumuotoihin. Myös lippujärjestelmien tulee tukea tavoitetta ohjata kasvu kestäviin kulkumuotoihin. HSL on jo mahdollistanut oman päivälippunsa yhdistämisen laivan matkalippuun. Uusi liikkumispalvelulaki edellyttää myös muiden joukkoliikennejärjestelmien lippuihin avoimet maksurajapinnat.

Satamien autoliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaareen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Etelä-Helsingin rakentaminen mm Jätkäsaaren ja Hernesaaren lisäävät liikennettä Hietaniemenrannassa ja Ruoholahdessa. Myös Länsisataman laivojen rahti- ja henkilöautoliikenne ruuhkauttaa ajoittain pahoin sataman ympäristön katuverkon liikennettä. Liikenteen jatkuva kasvu voi pahentaa ruuhkatilannetta tulevaisuudessa ja siksi etsitään keinoja autoliikennemäärien kasvun hillintään erityisesti kysyntähuipun ajan-kohtina. Yhtenä keinona on tunnistettu myös rahtiliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren satamaan.

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 kuorma-autoa ja perävaunua. Helsingissä pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaren kautta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolautoilla. Vuosaaren kautta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Koska liikenne toimii Vuosaaresta yhdellä laivalla, on lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut koko ajan ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo myös, että Helsingin kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin Satama Oy:n kanssa selvittää mahdollisuuksia siirtää kumipyöräliikennettä Vuosaaren satamaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupungin ja Helsingin sataman tulisi tukea kuorma-autoliikenteen kasvua juuri Vuosaarella. Vuosaari on Helsingin rahtiliikenteen pääsatama ja sinne on hyvät yhteydet Kehä III:n kautta koko Suomesta. Vuosaaren kuorma-autoliikennettä voisi edistää esim. hintaohjauksen keinoin ja lisäämällä yritysten informointia tarjonnasta. Näin toimitaan jo Länsi-Suomessa, jossa rekat hyödyntävät Turun matkustajasatamaa enemmän Naantalın rahtisatamaa. Tulevaisuudessa tulisi tarkastella myös mahdollisuutta tarjota henkilöautoille yhteyttä Vuosaaresta Muugaan Vuosaaren nykyisen matkustajaterminaalin tai sen laajenuksen kautta. Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaarella edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla.

Raitioliikenneyhteyksien kehittäminen

Länsisataman joukkoliikenneyhteydet perustuvat Jätkäsaaren raitioliikenteeseen ja sen kehittämiseen. Jätkäsaaren osayleiskaavasta alkaen tavoitteena on ollut tuoda Länsisataman terminaaleille kolme raitiolinjaa, joista kaksi kulkee Helsingin keskustaan ja Rautatieasemalle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

ja edelleen itäiseen kantakaupunkiin (linjat 7 ja 9) ja kolmas raitiolinja (linja 8) terminaaleilta Ruoholahden metroaseman kautta Töölöön ja edelleen poikittaisyhteytenä Sörnäisten kautta Arabiaan. Nykyisten suunnitelmien mukaan tavoitetilanteeseen päästään syksyllä 2020, kun Atlantinkadun silta ja Bunkkerin käänköpaikka valmistuessaan mahdollistavat raitioliikenteen Länsiterminaalilta myös Ruoholahden suuntaan. Jätkäsaaren rakentamisen alkuvaiheissa kokonaisuuden oli tarkoitus valmistua vasta 2025, joten tavoitetilanteen saavuttaminen on tältä osin aikaistunut merkittävästi. Helsinki on saanut EU:lta investointiin osarahoituksen TwinPort 3 -hankkeen muodossa. Länsisataman matkustajamäärä ja sen kasvu on ollut merkittävä tekijä Jätkäsaaren raitioteiden nopeassa laajentamisessa. Joukkoliikenteen hyvästä palvelutasosta hyötyvät myös alueen asukkaat.

Nykyisin raitioliikennettä Länsiterminaalista on keskustan suuntaan yhdellä kokopäiväisellä (linja 7) ja yhdellä laivaliikenteen ruuhka-aikoihin kulkevalla (linja 6T) raitiolinjalla. Suoraa joukkoliikenneyhteyttä Ruoholahden metroasemalle ei vielä ole. Raitiotietä pidennettiin Länsiterminaalilla T2:n edustalle terminaalin auetessa ja samalla myös T1:n edustalle rakennettiin uudet leveät pysäkkilaiturit.

Länsiterminaalin raitioliikenteen toimivuudelle olennaista on ollut kuljetajalipunmyynnin lopettaminen raitiovaunuissa. Samalla lipunmyyntiyhteistyötä laivayhtiöiden kanssa on lisätty ja mobiililippujen käyttöä laajennettu eli matkustajilla on yhä paremmat mahdollisuudet hankkia matkaliput jo ennakkoon. Pysäkkiajat ovat lyhentyneet ja niiden hajonta on pienentynyt suurilla nousijamäärillä. Säästynyt ajoaika on jo huomioitu aikatauluissa, mikä on tehnyt liikennöinnistä kustannustehokkaampaa.

Riittävästi erotellut raitiovaunukaistat ovat myös keskeisiä sujuvan raitioliikenteen kannalta. Länsisatamassa ongelmakohtana on Jätkäsaarenlaituri, jonka kaarteissa radan puolelle jäävät rekkojen perävaunut toisinaan estävät raitiovaunun kulun. Tehokkaat liikennevaloetudet mahdollistavat raitioliikenteen sujuvan kulun Länsilinkin liittymässä ja niiden toimintaa kehitetään edelleen. Raitioliikenteen sujuvuuteen kiinnitetään huomiota myös Hietalahden puolella.

Olympiaterminaalin joukkoliikenneyhteydet perustuvat raitolinjoihin 2 ja 3, joiden päätepysäkki on terminaalin kohdalla. Molemmilla linjoilla pääsee Helsingin keskustaan, Rautatieasemalle tai Lasipalatsille. Laiva-aikataulut eivät vaikuta raitiolinjojen vuoroväleihin ja ne voivat ruuhkautua hetkellisesti aamupäivisin laivan saapuessa.

Katajanokan terminaalia palvelemaan on perustettu vuonna 2016 raitiolinja 5, jonka aikataulut suunnitellaan laivaliikenteen aikataulujen mu-

kaisesti. Linja kulkee terminaalin ja Rautatieaseman välillä palvelen tehokkaasti laivamatkustajia molempiin suuntiin. Terminaalin pysäkkilaituria levennettiin kesällä 2018, mikä helpottaa suurien matkustajamäärien kulkua raitiovaunuihin. Olemassa oleva raitiotieverkko mahdollistaa linjan 5 nopean käynnön Rautatieasemalla. Myös raitiolinjan 4 pysäkit ovat kävelymatkan päässä Katajanokan terminaalista.

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta laivamatkan liityntäyhteytenä voidaan kasvattaa tekemällä sen käytöstä mahdollisimman helppoa. Tähän hyviä keinoja ovat mm. joukkoliikennelippujen myyminen jo laivoilla, mikä vähentää sataman pysäkkien ruuhkautumista. Tavoitteena on saada laivalippuihin kytkettyä myös HSL:n joukkoliikennelippu. Teknisesti HSL:n puolelta tämä on jo mahdollistettu avoimen lippurajapinnan kautta. Kokonaisuuden kannalta olisi myös eduksi, jos laivayhtiöt markkinoisivat joukkoliikenneyhteyksiä satamiin nykyistä tehokkaammin asiakkailleen. Kulkumuotovalintaan vaikuttavat myös laivamatkan toisen sataman kulkumahdollisuudet.

Pyöräliikenteen yhteyksien kehittäminen

Helsingin satamien saavutettavuus polkupyörällä paranee, kun kanta-kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon toteutus etenee suunnitellusti. Länsisataman pyöräliikenteen yhteydet paranevat Ruoholahden suunnasta Atlantinkadun ja Länsisatamankadun rakentuessa. Hyväntoivonpuiston rakentuessa avautuu myös katuverkosta pääosin irrallaan kulkeva uusi pyörätieyhteys. Samalla paranevat myös jalankulkuyhteydet Länsisatamaan. Tavoiteverkon rakentaminen parantaa pyöräliikenteen saavutettavuutta lopputilanteessa, mutta samalla tuo haasteita rakentamisen aikana myös pyöräliikenteelle.

Jotkin henkilöauto- ja tavaraliikenteen sujuvoittamistoimet ovat vaikeuttaneet selkeiden ja laadukkaiden pyöräliikenteen järjestelyiden toteuttamista satamien läheisyydessä. Haasteina alueilla ovat olleet esimerkiksi vasemmalle kääntymisten toteuttamistavat risteyksissä sekä katutilan riittävyys pyöräliikenteen järjestelyille. Myös järjestelyiden keskeneräisyys ja useat muutokset ovat heikentäneet pyöräreittien nykyistä selkeyttä.

Olympiaterminaalin ja Katajanokan terminaaleihin johtavat pyöräliikenteen väylät eivät ole nykysuunnitteluohjeen mukaiset. Kauppatorin kaavan yhteydessä tarkistetaan sekä pyöräliikenteen että jalankulun järjestelyitä, mikä osaltaan parantaa näiden kohteiden saavutettavuutta.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen on keskeistä matkustajaliikenteen ja satamien työntekijöiden pyöräilyn edistämiseksi. Länsiterminaalin kaavaehdotuksessa on määräykset pyöräpaikkojen rakentamisesta matkustajille ja työntekijöille. Tarvittavaa pyöräpaikkamäärää on syytä ar-

vioida tarkemmin jatkosuunnittelussa. Myös pyöräpysäköinnin laatuun panostaminen on tärkeää. Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamista Länsiterminaalille selvitetään, tavoitteena on uusien pyöräasemien ottaminen käyttöön jo vuonna 2019.

Helsingin satamien keskeinen sijainti on eduksi kasvavan pyörämatkailun osalta. Katualueiden lisäksi myös satama-alueilla pyöräily olisi syytä ottaa nykyistä paremmin huomioon mm. turvallisen ja selkeän laivaan pääsyn osalta. Turvallinen pyöräpysäköinti myös matkan aikana edistää osaltaan pyörämatkailua.

Autoliikenteen yhteyksien kehittäminen

Länsisataman autoliikenteen yhteyksien kehittämistä on suunniteltu pienimuotoisten parantamistoimenpiteiden kautta, joissa lähtökohtina ovat olleet myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen. Länsisatamankadun reitille on suunniteltu parannuksia autoliikenteen kapasiteetin lisäksi jalankulun ja pyöräliikenteen erotteluun sekä liittymäjärjestelyihin ja ne rakentuvat vuoden 2018 aikana. Lisäksi Länsimetron liikennöinnin alettua Ruoholahdessa on voitu ohjelmoida liikennevalot Mechelininkadulta Länsiväylälle ajavien autojen sujuvoittamiseksi. Tämä on myös auttanut sataman autoliikenteen sujuvuutta.

Tyynenmerenkadun-Jätkäsaarenlaiturin-Mechelininkadun-Porkkalankadun-Länsiväylän reitillä pullonkauloiksi on nähty Länsilinkin sekä Porkkalankadun liikennevaloliittymät. Näihin kohteisiin on etsitty ratkaisuja kaistalisäysten ja suojateiden poistojen kautta (kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.11.2015). Esillä olleet suojateiden poistot heikentävät jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä, eivätkä ne sujuvoita autoliikenteen kokonaisreittiä, joten niistä on toistaiseksi luovuttu ja selvitetään syntyvien haittojen kompensoimista muilla keinoin. Mikäli katuverkolta poistuu suojateita, tulee selkeästi osoittaa niiden positiivinen vaikutus kokonaisliikenteen toimivuuteen. Raitioliikenteen etuuksia Länsilinkin liittymässä ei ole rajoitettu, vaikka niillä olisikin vaikutusta risteyksen autoliikenteen välityskykyyn, sillä raitioliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti suurta joukkoa sataman matkustajia. Rekkaliikenne tullaan keskittämään Tyynenmerenkadulle. Tavoitteena on rakentaa raskaan liikenteen reitti sekä satamaan että satamasta vain Tyynenmerenkadun kautta jo ensi vuoden aikana. Tällöin Jätkäsaaren asuinalue jää lähes kokonaan sataman raskaan liikenteen suoran vaikutusalueen ulkopuolelle. Nykyisin väliaikaisratkaisuna rekkaliikennettä on saapunut Länsisatamaan myös Länsisatamankadun kautta.

Länsisataman liikenneratkaisujen pidemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan tarkasteluita kokonaisvaltaisen maankäy-

tön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Tarkastelut sovitaan yhteen maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Muun muassa Ruoholahden siltaan kohdistuvia uusia liikennejärjestelyitä tullaan tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti huomioiden kaikki kulkumuodot ja alueen maankäytön kehittäminen. Keskipitkän aikavälin liikennejärjestelyiden ja maankäytön yleissuunnitelma on tarkoitus viedä kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn keväällä 2019.

Lautakunta katsoo, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvilta raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästöluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Käsittely

06.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaassa edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Tämän jälkeen lisäys: "Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla."

Kannattaja: Jape Lovén

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Korvaava 9) kohta:

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 kuorma-autoa ja perävaunua. Helsingissä pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaren kautta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolautoilla. Vuosaaren kautta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Koska liikenne toimii Vuosaaresta yhdellä laivalla, on lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut koko ajan ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo myös, että Helsingin kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin Satama Oy:n kanssa selvittää mahdollisuuksia siirtää kumipyöräliikennettä Vuosaaren satamaan pitkällä aikavälillä.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

21.01.2019

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jape Lovénin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta katsoo, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvilta raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästöluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Kannattaja: Kaisa Hernberg

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaarella edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Tämän jälkeen lisäys: "Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla."

Jaa-äännet: 6

Kaisa Hernberg, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Kristiina Ilvonen, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Risto Rautavan vastaehdotuksen äänin 7-6.

30.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

§ 39

V 13.2.2019, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite Kruunusiltojen avaamisesta yöaikaan takseille ja sähköbusseille

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuutettu Petrus Pennanen ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään Kruunusiltojen varustamista älypuomeilla tms. taksi- ja bussiliikenteen sallimiseksi yöaikaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginvaltuusto käsitteli 1.3.2017 valtuutettu Seija Muurisen vastaavanlaisen aloitteen Kruunusiltojen käytön sallimisesta yöaikaan joukkoliikenteelle. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen vastauksen, jossa puomijärjestelmää lukuun ottamatta käsiteltiin vastaavia

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

asioita kuin nyt esillä olevassa vastauksessa. Kaupunginhallituksen vastaus päätöshistorioineen on liitteenä 2.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.8.2016 Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelman ja raitiotien yleissuunnitelman, joiden mukaan Kruunusillat on suunniteltu ajokelpoiseksi raitioliikenteen lisäksi vain kiireellisille hälytysajoneuvoliikenteelle. Hanke samoin kuin siihen eri tavoin liittyvä muu suunnittelu on edennyt tästä lähtökohdasta käsin.

Kruunusillat -yhteyden siltaosuuksilla Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan on suunniteltu liikennöitävän raitiovaunuilla päivittäin noin kello 5.30 - 2.00. Liikennöintiajan ulkopuolellakin radalla ajetaan kalustosiirtoja varikoiden välillä ja tehdään kunnossapitotöitä.

Kuten jo vastauksessa valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen on aiemmin todettu, taksi- ja bussiliikenteen salliminen yöaikaan tarkoittaisi reitin liikennejärjestelyjen toteuttamista katumaisina ja säännöllisen ajoneuvoliikenteen mahdollistavina. Katutilan mitoitus tulisi muuttaa ajoneuvoliikenteen vaatimusten mukaiseksi. Jo hyväksytyjä katu- ja rakennussuunnitelmia, Hakaniemen ja Nihdin alueen asemakaavoja ja liikennesuunnitelmia sekä Kruunuvuoren liikennesuunnitelmaa jouduttaisiin muuttamaan. Uusien suunnitelmien valmistelu- ja käsittelyprosessi merkitsisi aikatauluriskejä Kruunusillat -hankkeen valmistumiselle.

Liikenteen rajoittaminen puomijärjestelmällä vaatisi useita puomeja raitiotien varrelle, puomien aukaisutekniikkaan liittyvän varustuksen asentamista kaikkiin reittiä mahdollisesti käyttäviin ajoneuvoihin sekä puomilaitteiston ohjaus- ja seurantajärjestelmää ym. investointeja. Ajoneuvoliikenteen tuominen Kruunusilloille kasvattaisi raitioradan kunnossapitotarvetta ja kustannuksia. Puomijärjestelmä lisäisi osaltaan häiriöalttiutta reitin raitioliikenteessä.

Puomijärjestelmän toteuttamiseen liittyvien investointien arvioiminen edellyttäisi tarkempaa suunnittelua, jota ei kaupunginhallituksen mielestä voida pitää perusteltuna. Kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä 4.11.2018 oli vastaehdotuksena esillä tarkemman selvityksen tekeminen, mutta äänestyksen tuloksena lautakunta päätyi kielteiselle kannalle lisäselvityksen tekemisen suhteen.

Jo aikaisemmassa vastauksessa kaupunginvaltuustolle todettiin, että katuyhteys Laajasaloon Herttoniemen kautta on käytössä ympäri vuorokauden ja yöaikaan ruuhkaton. Bussi- ja taksiliikenteen salliminen siltoja pitkin nopeuttaisi matkoja erityisesti Kruunuvuorenrannan alueelle, muualla Laajasalossa vaikutus olisi vähäinen. Raitiovaunumatkat sen sijaan todennäköisesti hidastuisivat autoliikenteen mahdollistavien ratkaisujen takia. Raitiovaunumatkojen hidastumisesta aiheutuvien haitto-

21.01.2019

jen voidaan kaupunkiympäristön toimialan mukaan arvioida olevan huomattavasti suuremmat siihen matka-aikasäästöön nähden, joka bussi- ja taksimatrustajille öiseen aikaan koituisi.

Kaupunginhallitus katsoo edellä sanotun perusteella, ettei Kruunusillat - yhteyden muuttamista taksi- ja bussiliikenteen käytön mahdollistavaksi yöaikaan eikä puomijärjestelmän toteuttamista edelleenkään voida katsoa taloudellisesti ja teknisesti perustelluksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite
- 2 Kaupunginvaltuuston päätös 1.3.2017 § 145 valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 613

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kruunusillat-hankkeen taustaa ja tavoitteita

Kruunusillat -hankkeen hankepäätöksen (kaupunginvaltuusto 31.8.2016) mukaisesti joukkoliikenneyhteyttä on suunniteltu siitä lähtökohdasta, että siltayhteyksiä Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan saavat käyttää vain raitiovaunut, pyöräliikenne ja jalankulkijat, joiden lisäksi reittiä voivat käyttää hälytysajoneuvot kiireellisissä tehtävissä.

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa nopea ja luotettava joukkoliikenneyhteys Kruunuvuorenrantaan ja muualle Laajasaloon. Siksi raitiotie

on suunniteltu omalle muusta liikenteestä erotellulle väylälleen. Rata-alueella kulkeva muu ajoneuvoliikenne olisi riski pikaraitioliikenteen turvallisuudelle ja sujuvuudelle ja pelkkänä raitiotienä yhteyden maisemointi ja liittäminen nykyiseen katuverkkoon on helpompaa ja vähemmän haittoja aiheuttavaa. Yhteys on myös edullisempi toteuttaa, kun rata-aluetta ja sen liittymiä katuverkkoon ei tarvitse mitoittaa bussiliikenteen vaatimusten mukaisesti.

Raitiotien pinta toteutetaan maisemoituna nurmirataratkaisuna Korkeasaassa, Merihaan edustalla ja Kruunuvuorenrannassa. Ratkaisu mahdollistaa hälytysajoneuvojen kulun rata-alueella tarvittaessa, mutta ei sovellu jatkuvalla kumipyöräliikenteelle. Liittymät muotoillaan siten, että ajoneuvoliikenne ei ohjaudu raitiotielle. Tarkoituksena on osoittaa selvästi, että kyseessä ei ole yleinen ajoreitti, vaikka hälytysajoneuvojen onkin mahdollista sitä tarpeen vaatiessa käyttää.

Raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolelle jäävä liikenne

Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksilla Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan, eli keskustan ja Laajasalon välisillä linjoilla, liikennöidään raitiovaunuilla tämänhetkisen suunnitelman mukaan päivittäin noin kello 5.30 – 2.00, eli liikennettä on varhaisaamusta yöhön asti. HSL ei ole sulkenut pois liikennöinti-aikojen laajentamista, jos se osoittautuu kustannustehokkaaksi tavaksi hoitaa Laajasalon yöliikennettä. Liikennöinti-aikojen ulkopuolellakin radalla ajetaan kalustosiirtoja varikoiden välillä sekä tehdään raitiotien kunnossapitoon liittyviä töitä.

Aamuyöllä Laajasalon joukkoliikenne on tarkoitus hoitaa Herttoniemen kautta kulkevin bussilinjoin. Nykyisin Laajasalon alueen yöbussilinjat kulkevat arkipäivisin noin kahteen asti yöllä, viikonloppuisin lähes viiteen aamulla. Raitioliikenteen kulku-aikojen ulkopuolella on siis käytännössä bussiliikennettä vain viikonloppuisin, nykytilanteessa 9 vuoroa yössä Laajasalon suuntaan. Yöaikaisen taksiliikenteen määrästä ei ole tutkittua tietoa.

Katuyhteys Laajasaloon Herttoniemen kautta on käytössä ympäri vuorokauden ja yöaikaan reitti on ruuhkaton ja sujuva. Aikasäästö siltayhteyden kautta liikennöitäessä ei siten ole niin merkittävä kuin päiväaikaan liikenteen ollessa vilkkaampaa. Aamuyön bussi- ja taksiliikenteen salliminen Kruunusillat-yhteyden raitiotietä ja siltoja pitkin nopeuttaisi matkoja lähinnä Kruunuvuorenrannan alueelle, mutta muualla Laajasalossa vaikutus olisi vähäinen. Nopeutuvien matkojen vähäinen määrä ei perustele raitiotien muuttamista bussi- ja taksiliikenteelle sopivaksi kaduksi.

Taksi- ja bussiliikenteen muuttaminen sähkövoimalla kulkeväksi on kannatettava tavoite niiden reitistä riippumatta.

Yhteyden muuttaminen ajoneuvoliikenteelle sopivaksi

Taksi- ja bussiliikenteen salliminen Kruunusillat -yhteydellä raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolella eli öisin noin kello 02.00 – 05.30 välisenä aikana tarkoittaisi käytännössä raitiotien rata-alueen muuttamista normaaliksi kaduksi ja ei-sallitun liikenteen pääsyn estämistä tälle kadulle puomijärjestelyin.

Jos raitiotieyhteydellä sallittaisiin moottoriajoneuvoliikenne, vaikka vain raitiotien liikennöinti-aikojen ulkopuolella ja puomeilla rajoitettuna, tulisi myös reitin liikennejärjestelyt toteuttaa jatkuvan moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistavina katuina eli käytännössä normaalina katuna. Katutilan mitoitus tulisi kasvattaa bussiliikenteen vaatimusten mukaiseksi ja ajorata päällystää asfaltilla koko pituudeltaan, niin Merihaan edustalla kuin Korkeasaareen saakkin. Koko väylän leveys ja liittymäjärjestelyt tulisi tarkistaa ja tarpeen mukaan suunnitella uudestaan, huomioiden myös puomijärjestelmien tilantarve. Ajoratojen leventäminen voi johtaa esimerkiksi kävelyalueiden ja istutusalueiden kaventamiseen tai siltojen leventämiseen.

Vastaavasti myös liikenteenohjauksessa tulisi ottaa huomioon reittiä käyttävä ajoneuvoliikenne, mikä tekisi mm. liikennevalojärjestelyistä monimutkaisempia. Ajoneuvoliikenteen tuominen yhteydelle kasvattaisi raitioradan kunnossapitotarvetta ja -kustannuksia ja kasvattaisi myös kadun muuta kunnossapitotarvetta.

Muutos toisi öistä läpiajavaa moottoriajoneuvoliikennettä Merihaan rantaan, Nihtiin, Korkeasaaren pohjoisrannalle ja Kruunuvuoren alueelle. Vaikka käyttöoikeus olisi rajattu sähkökäyttöisiin ajoneuvoihin, toisi liikenne kuitenkin lisähaittaa näille alueille yön hiljaisina tunteina.

Liikenteen rajoittaminen puomijärjestelyin

Liikennettä rajoittavan puomijärjestelmän tulisi kattaa raitiotien varsi Merihaan ja Kruunuvuoren rannan välillä. Puomeja tarvittaisiin alustavasti noin kuuteen kohtaan yhteyden varrella: Merihaassa sekä Sörnäisten rantatien että Haapaniemenkadun liittymiin, Nihdissä Merihaansillan ja Finkensillan päihin, Korkeasaareen pysäkkialueen itäpuolelle ja Kruunuvuoren rannassa Koirasaarentien länsipäähän.

Puomien aukaisutekniikkaan liittyvä varustus pitäisi asentaa kaikkiin reitillä potentiaalisesti käytettäviin raitiovaunuihin (osuus Merihaan ja Nihdin välillä on mahdollisesti myös kaupunkiraitioliikenteen reitti) ja huoltokalustoon, hälytysajoneuvoihin jotka käyttäisivät siltayhteyttä (pa-

loautot, ambulanssit, poliisiautot ym.), yöliikenteessä käytettävään bus-sikalustoon ja lisäksi varustuksen pitäisi olla saatavilla kaikille taksiryttäjille, jotka sen haluavat käyttöönsä. Nykyisen lainsäädännön mukaan taksilupien määrää ei ole rajoitettu, joten potentiaalisia käyttäjiä laitteistolle olisi tuhansia. Ajo-oikeuden myönnölle pitäisi laatia selkeät kriteerit. Puomien tulisi olla hallittavissa myös liikenteenohjauskeskuksesta, jossa seurattaisiin niiden mahdollisia vikatilanteita ja reagoitaisiin niihin.

Puomijärjestelmän toimintavarmuudella on suuri vaikutus raitioliikenteeseen. Jos puomijärjestelmä vikaantuu, aiheuttaa se helposti merkittäviä viiveitä raitioliikenteeseen. Vikatilanteessa puomit voidaan joutua nostamaan pysyvästi auki -asentoon, mikä mahdollistaa raitioliikenteen toiminnan, mutta myös luvattoman ajoneuvoliikenteen raitiotielle. Puomijärjestelmä nostaisi yhteyden häiriöalttiutta uuden teknisen järjestelmän myötä.

Raitiovaunun tunnistamisen tulisi tapahtua vauhdissa siten, ettei vauunun tarvitse hidastaa puomin kohdalla aukeamista odotellessa, mikä tarkoittaa vauunun tunnistustarvetta melko kaukana puomista. Todennäköisesti puomien avaaminen aiheuttaisi normaalikäytössäkin pieniä viiveitä raitiovaunuille. Bussi- ja taksiliikenteen osalta hidastaminen puomin kohdalla voidaan sallia, tosin tällöin tulee huomioida puomien sijoittaminen mm. liittymien yhteydessä niin, ettei odottava ajoneuvo häiritse muuta liikennettä. Puomin tulisi sulkeutua heti raitiovaunun tai ajoneuvon kuljettua sen ali, ettei perässä pääse ajamaan luvattomia ajoneuvoja.

Puomijärjestelmän kustannukset koostuisivat itse puomilaitteistoista kaapelointeineen ja asennuksineen, raitiovaunuihin ja yhteyttä käyttäviin muihin ajoneuvoihin asennettavista tunnistinlaitteista, puomilaitteiston ohjausjärjestelmästä ja valvomo-asennuksista sekä järjestelmän toiminnan jatkuvasta seuraamisesta ja huoltovalmiudesta. Kustannuksen arvioiminen vaatisi tarkempaa suunnittelua.

Muutostarpeet Kruunusillat-hankkeen suunnitelmiin

Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välisen raitiotien muuttaminen moottoriajoneuvoliikenteelle sopivaksi vaatisi muutoksia Nihti-Kruunuvuorenranta -välin hyväksytyihin katusuunnitelmiin ja valmistumassa oleviin rakennussuunnitelmiin, valmisteilla oleviin Hakaniemen alueen ja Nihdin asemakaavoihin ja liikennesuunnitelmiin sekä hyväksytyyn Kruunuvuoren liikennesuunnitelmaan. Esimerkiksi Merihaan edustalla raitiotien muuttaminen normaaliksi kaduksi olisi suuri periaatteellinen muutos valmisteilla olevaan suunnitelmaan.

Näillä ehdotuksen edellyttämällä katutilan muutoksilla tulisi olemaan Kruunusillat-hankkeeseen toteutus- ja ylläpitokustannuksia nostava vai-

kutus. Moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistamisen vaatimien muutoksien tekeminen tuo myös riskin Kruunusillat-hankkeen valmistumisen viivästymisestä, kun jo päätettyjä suunnitelmia pitää tuoda uudelleen valmisteluun ja päätöksentekoon. Päätöksistä tehtävät valitukset ovat myös merkittävä aikatauluriski Kruunusillat-hankkeessa.

Yhteenveto

Kruunusillat-yhteyttä mahdollisesti käyttävän aamuyön bussi- ja taksiliikenteen lyhyt toiminta-aika raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolella ja yhteyden myötä nopeutuvien matkojen vähäinen määrä suhteessa muutoksista johtuviin rakennus- ja ylläpitokustannuksiin, yhteyden valmistumisen viivästymisriskiin, raitioliikenteen kasvavaan häiriö-riskiin sekä maisemallisiin ja kaupunkitilallisiin muutoksiin ei perustele ehdotettua muutosta.

Näillä perusteilla Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksien käyttöä Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä ei ole tarkoituksenmukaista sallia bussi- ja taksiliikenteelle edes yöaikaan ja puomilaitteistolla ohjattuna.

Käsittely

04.12.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Niko Setälä. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Kaupunkiympäristötoimiala teettää kaupungin ulkopuolisella asiantuntijalla selvityksen siitä, millaisilla ratkaisuilla on mahdollisuus avata Kruunusillat öiseen aikaan sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvitys tulee sisältämään rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset. Selvityksen määräaika on viimeistään 31.3.2019 mennessä.

Kannattaja: Laura Rissanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Kaupunkiympäristötoimiala teettää kaupungin ulkopuolisella asiantuntijalla selvityksen siitä, millaisilla ratkaisuilla on mahdollisuus avata Kruunusillat öiseen aikaan sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvitys tulee sisältämään rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset. Selvityksen määräaika on viimeistään 31.3.2019 mennessä.

21.01.2019

Jaa-äännet: 7

Kaisa Hernberg, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Mikko Särelä

Ei-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7-6.

27.11.2018 Pöydälle

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

§ 40

V 13.2.2019, Valtuutettu Jenni Pajusen aloite Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuuden varmistamisesta

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jenni Pajusen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jenni Pajunen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuus ennen Kruunusiltaojen toteutumista varmistetaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että liikenteen sujuvuuden varmistaminen ennen Kruunusiltaojen valmistumista on otettu monin eri tavoin huomioon Laajasalon ja Herttoniemen alueiden rakentamisessa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

Tuleva raideyhteys ja uusi maankäyttö Laajasalossa edellyttävät keskeisten katujen ja niihin liittyvien teknisten verkostojen laajaa uudelleen rakentamista. Toimenpiteet ajoitetaan siten, että liikenteen toimivuus turvataan. Laajasalontien keskiosa rakennetaan 2020-2021, Koirasarentien itäpää 2022-2023 sekä Laajasalontien pohjoispää 2024-2025. Reposalmentie rakennetaan 2022-2023 sekä Ilomäentie 2023-2024.

Herttoniemessä on käynnissä Suunnittelijankadun sillan rakentaminen Itäväylän yli. Siltayhteys parantaa liikenteen toimivuutta reitillä Itäväylä-Suunnittelijankatu-Laivalahdenkatu. Kun Suunnittelijankatu saadaan käyttöön arviolta vuonna 2021, reitti tarjoaa yhteyden Herttoniemenrannan ja Laajasalon suuntiin. Syksyllä 2019 käynnistyvä runkolinja 500 Itäkeskus-Pasila-Meilähti-Munkkivuori tulee käyttämään Suunnittelijankadun reittiä.

Herttoniemen metrokortteli rakennetaan arviolta 2022-2026. Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymän parantaminen aloitetaan metrokorttelin työmaan loppuvaiheessa. Metrokorttelin uusi bussiterminaali otetaan käyttöön heti, kun korttelin rakentaminen on edennyt riittävän pitkälle. Bussiterminaalin ja Itäväylän välissä kulkeva katuyhteys poistetaan moottoriajoneuvojen käytöstä, ja liittymän pääsuunta Linnanrakentajantieltä Itäväylälle keskustan suuntaan sujuvoituu.

Joukkoliikenteen toimivuuden turvaamiseksi kiskot ja raideliikenteeseen liittyvät järjestelmät rakennetaan siten, että vähintään lopputilanteen mukainen kaistamäärä on kullakin rakennettavalla katuosuudella koko ajan häiriöttä käytössä.

Laajasaloa palvelee nykyisin viisi liityntäbussilinjaa. Ennen Kruunusilltojen tuomaa joukkoliikennepalvelua busseja tarvitaan nykyistä enemmän tyydyttämään kasvavaa matkakysyntää. Bussiliikenne voidaan järjestää tarpeeksi kattavasti Hiihtäjätien ja Hiihtomäentien varresta. HSL seuraa säännöllisesti liityntäbussien matkustajamääriä ja ajoaikoja. Mahdolliset muutokset huomioidaan linjojen aikataulusuunnittelun yhteydessä.

Pyöräliikenteen tavoiteverkko Laajasalon ja Herttoniemen alueilla täydentyy sitä mukaa kuin kadut valmistuvat.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

Asia/12

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.11.2018 § 570

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Hankennumero 5264_173

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laajasalon täydentyvässä ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa Kruunusillat-hankkeen mukainen raitiotie on keskeisessä asemassa. Tuleva raide ja uusi maankäyttö edellyttävät keskeisten katujen ja niihin liittyvien teknisten verkostojen laajaa uudelleen rakentamista. Samanaikaisesti täydennetään merkittävästi Herttoniemen keskustaa, jonka katuverkko jäsenyyttä osittain uudella tavalla.

Riittävän joukkoliikennepalvelun tarjoamiseksi HSL seuraa palvelutasoa jatkuvasti ja voi tarvittaessa tehdä muutoksia reitteihin ja aikatauluihin. Pyöräliikenteen tavoiteverkko täydentyy sitä mukaa kuin kadut valmistuvat. Rakentamisaikatauluja koordinoidaan tiiviissä yhteistyössä sekä kaupungin sisällä (KYMP, Kanslia) että eri teknisten operaattoreiden, yksityisten rakennushankkeiden ja HSL:n kanssa. Rakentamisesta koituvia haittoja liikenteelle ja viihtyisyydelle ei kuitenkaan voida täysin välttää.

Laajasalo

Laajasalossa suurimmat muutokset koskevat Koirasaarentien itäosaa, Laajasalontien keskiosaa (Koirasaarentie-Yliskyläntie), Ilomäentietä, Reposalmentietä ja Laajasalontien pohjoisosaa (Yliskyläntie-Herttoniemensalmen silta). Päättävänä toimenpiteiden ajoituksessa on liikenteen toimivuuden turvaaminen siten, että keskeisiä katuyhteyksiä ei rakenneta yhtä aikaa. Tarkoitus on rakentaa Laajasalontien keskiosa 2020–2021, Koirasaarentien itäpää 2022–2023 sekä Laajasalontien pohjoispää 2024–2025. Reposalmentie rakennetaan 2022–2023 sekä Ilomäentie 2023–2024.

Lisäksi Laajasalossa rakennettavien tonttien ja katujen aikatauluja sovitaan yhteen siten, että rakentamattomia tontteja voidaan hyödyntää tilapäisiin liikennejärjestelyihin ja työmaatiloiksi. Tällainen mahdollisuus on Koirasaarentien itäpäässä ja Laajasalontielle, joille myös liikenteellisiltä vaikutuksiltaan mittavimmat katutyöt kohdistuvat.

Herttoniemi

Herttoniemen keskustassa on meneillään ja vireillä useita muutoksia: keskustan katuverkon täydennystyöt, useita talonrakennuskohteita sekä metrokorttelin korjaus- ja uudisrakentaminen. Lisäksi Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymä tulee mittavan korjaustyön kohteeksi vuoden 2030 mennessä.

Herttoniemessä liikenteen toimivuutta tulee parantamaan uuden hyväksytyn suunnitelman mukainen yhteys reitillä Itäväylä-Suunnittelijankatu-Laivalahdenkatu, kun tilannetta verrataan aiemmin esitettyyn vaihtoehtoon, jossa oli tarkoitus toteuttaa Itäväylän rinnakkaiskadut Suunnittelijankadun ja Linnanrakentajantien välille. Suunnittelijankadun silta valmistuu 2019 mennessä. Suunnittelijankadun katualuetta tarvitaan toistaiseksi Hertsin kauppakeskuksen rakentamiseen ja osa katualueesta odottaa asemakaavan (nro 12481) lainvoimaistumista, minkä vuoksi Työnjohtajankadulta avataan tilapäinen liittymä Itäväylälle itään. Kun Suunnittelijankatu saadaan käyttöön arviolta vuonna 2021, reitti tarjoaa yhteyden sekä Herttoniemenrannan että Laajasalon suuntiin ja tarjoaa myös runkolinjalle 500 uuden reitin kulkea Suunnittelijankadun kautta. Tällöin myös Työnjohtajankadun väliaikainen liittymä poistetaan käytöstä.

Metrokorttelin rakentaminen on alustavasti ohjelmoitu vuosiksi 2022–2026. Ennen Kruunusiltojen tuomaa joukkoliikennepalvelua busseja tarvitaan nykyistä enemmän tyydyttämään kasvavaa matkakysyntää, ja siihen vastaaminen on väliaikaisjärjestelyiden suunnittelun yksi keskeinen lähtökohta. Bussiliikenne on tutkittu voitavan järjestää tarpeeksi kattavasti lähikatujen (Hiihtäjätie, Hiihtomäentie) varresta. Metrokorttelin uusi bussiterminaali otetaan käyttöön heti, kun korttelin rakentaminen on edennyt riittävän pitkälle. Tämä tapahtuu mahdollisesti vaiheittain.

Linnarakentajantien ja Itäväylän liittymän liikenteen välityskykyä heikentää se, että idästä tulevan rampin ja bussiterminaalin ulosajo tarvitsevat liikennevaloissa omat vaiheensa. Kyseiset liikennesuunnat liittyvät samasta suunnasta eikä niillä ole omia vastaanottavia kaistoja. Kun yhteys Suunnittelijankadun kautta valmistuu, bussiterminaalin ja Itäväylän välissä kulkeva katuyhteys voidaan poistaa moottoriajoneuvojen

21.01.2019

käytöstä ja liittymän pääsuunta Linnanrakentajantieltä Itäväylälle keskustan suuntaan sujuvoituu.

Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymän parantaminen voidaan aloittaa aikaisintaan metrokorttelin työmaan loppuvaiheessa. Uuden sillan yleissuunnittelu käynnistyy loppusyksystä 2018. On mahdollista, että vanhaa siltaparia voidaan osittain käyttää rakentamisen aikana. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet vaiheistaa uuden siltarakenteen käyttöönottoa siten, ettei liikenteen välityskyvyssä tapahtuisi notkahduksia.

Muita toimenpiteitä

Joukkoliikenteen toimivuuden turvaamiseksi kiskoja ja raideliikenteeseen liittyvien järjestelmien rakentaminen järjestetään siten, että vähintään lopputilanteen mukainen kaistamäärä on koko ajan häiriöttä käytössä.

Muiden saneeraustarpeiden osalta ei keskeisillä kaduilla tulla ennen Kruunusiltojen valmistumista sallimaan muita kuin täysin välttämättömiä katutöitä. Liikenteen toimivuus on lähtökohtana, kun selvitetään, milloin Linnanrakentajantielle rakennetaan kaukolämmön siirtoputki.

Ennen Kruunusiltojen valmistumista kiinnitetään erityistä huomiota myös jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteisiin. Pyöräliikenteen tavoiteverkko reitit Laajasalossa ja Herttoniemessä täydentyvät sitä mukaa kuin katuverkko valmistuu.

Laajasaloa palvelee nykyisin viisi liityntäbussilinjaa. Joukkoliikenteen palvelutason parantamiseksi ja riittävän tarjonnan varmistamiseksi liityntäbussien matkustajamääriä ja ajoaikoja seurataan säännöllisesti. HSL tutkii joukkoliikennereittien matkustajamääriä säännöllisesti ja reagoi muutostarpeisiin linjojen aikataulusuunnittelun yhteydessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 41

V 13.2.2019, Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Itämeren pelastusohjelma Helsinkiin

HEL 2018-009590 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Helsingin Itämeren pelastusohjelmasta.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin tulee käynnistää Itämeren pelastusohjelma, jonka valmistelu käynnistetään kaupungin toimesta, mutta jonka myöhempiin vaiheisiin osallistetaan myös Itämeren alueen eri kaupungit.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Itämeren suojelu on ollut jo pitkään tärkeä asia Helsingin kaupungille. Itämeren hyvä tila on nähty strategiseksi hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn lähteeksi. Helsingin ja Turun kaupunginjohtajat käynnistivät vuonna 2007 Itämerihaasteen, jonka puitteissa toteutetaan laajasti itse ja kannustetaan muita organisaatioita toteuttamaan lakisääteisen minimin ylitt-

täviä vesiensuojelutoimia. Ensimmäinen yhteinen lähes 40-kohtainen Itämeri-toimenpideohjelma julkistettiin samalla kun Itämerihaaste käynnistettiin. Toimintakaudella perustettiin Itämeren suojelun ekonomian lahjoitusprofessori Helsingin yliopistoon ja Turussa käynnistettiin Saaristomeren Suojelurahasto.

Toinen yhteinen Itämeri-toimenpideohjelmakausi oli vuosina 2014–2018 ja se sisälsi 75 toimenpidettä (Khs 25.11.2013, § 1264). Ohjelman malleina käytettiin muun muassa HELCOM:n Itämeren toimintaohjelmaa ja EU:n Itämeren alueen strategiaa, ja sen toteutumisen puoliarviointi julkistettiin syksyllä 2016 (Ylk 20.9.2016, § 287). Kauden aikana käynnistettiin tärkeimpien suomalaisten sidosryhmien kanssa uutena toimintamuotona paikallistason Itämeri-paneeli herättämään yhteiskunnallista keskustelua ja tekemään kannanottoja ajankohtaisista asioista. Helsingin ja Turun kaupunginhallitukset hyväksyivät kolmannen yhteisen Itämeri-toimenpideohjelma vuosiksi 2019–2023, ja samalla päätettiin jatkaa Itämerihaasteen kumppaniverkoston tukemista ja kehittämistä (Khs 22.10.2018, § 658).

Kaupunkien toimialojen ja palveluiden yhteistyö ja myös tärkeiden sidosryhmien kuten yritysten, yhdistysten, oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja asukkaiden kanssa yhdessä toimiminen on keskeiskeistä. Helsinki ja Turku ovat vuodesta 2007 alkaen haastaneet muita toimijoita mukaan vapaaehtoisesti suojelemaan Itämerta ja lähivesiään säädösten määräykset ylittäen. Vuoteen 2018 mennessä Itämerihaasteen kumppaniverkoston on liittynyt 270 organisaatiota Suomesta ja muista Itämeren maista; mm. kuntia ja kaupunkeja, yhdistyksiä, oppilaitoksia, yrityksiä ja tutkimuslaitoksia (<http://www.itamerihaaste.net/verkostomme/verkostojasenemme>).

Helsinki ja Turku ovat toteuttaneet Itämerihaasteen puitteissa aikana yli 100 konkreettista toimenpidettä kaupunkien oman vesistökuormituksen vähentämiseksi, ja verkostokumppanit ovat tehneet satoja tekoja lähivesien ja koko Itämeren hyväksi. Useita kansainvälisiä hankkeita (esim. CITYWATER, iWater, BLASTIC, BEST) on toteutettu toimintatapojen kehittämiseksi yhdessä tärkeiden sidosryhmien kanssa ja järjestetty lukuisia tapahtumia ja kohtaamisia hyvien käytäntöjen ja kokemusten vaihtamiseksi. Itämerihaasteen strategisilla kumppanuuksilla voidaan saada aikaan vaikuttavuutta ja konkreettisia tuloksia oman toimintakentän ulkopuolella.

Helsingin ja Turun kaupunkien Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023

Itämerihaasteen visiona on puhdas, tuottava ja yhteinen Itämeri. Olenaista on yhdistää ilmastonmuutoksen hillintään ja ravinnekuormituksen vähentämiseen liittyviä toimia. Itämeren valuma-alueella on lähes

1500 kuntaa ja kunnilla on merkittävä potentiaali sekä vesien tilan parantamisessa että puhtaan liiketoiminnan kehittymisen tukemisessa. Kaupunkien ja niiden keskinäisen yhteistyön merkitys onkin korostunut monissa kansainvälisissä prosesseissa, joissa kansallisvaltioiden on ollut vaikeaa tiivistää yhteistyötä tai löytää ratkaisuja. Paikallisviranomaisroolinsa lisäksi kaupungit haluavat olla edelläkävijöitä ja malliratkaisujen tuottajia, myös paikallisten älykkäiden ja nopeiden kokeilujen kautta. Paikallishallinnolle mahdollinen ketteryys, avoimuus ja osallistaminen mahdollistavat ratkaisujen löytämisen sujuvasti. Helsingin ja Turun kaupungit voivat omassa toiminnassaan sekä Itämerihaasteen kumppaniverkoston ja muun yhteistyön kautta edistää laajasti Itämeren valuma-alueella kestävä tulevaisuuden edellytyksiä. Kaupunkien omien toimenpiteiden lisäksi uusia toimijoita haastetaan edelleen mukaan yhteistyöhön ja nykyisiä Itämerihaasteen verkostokumppaneita kannustetaan uudistamaan omat toimenpideohjelmansa ja sitoutumaan uusiin toimiin Itämeren hyväksi kaudelle 2019–2023.

Toimenpideohjelmakauden 2019–2023 tavoitteet ovat yhteneväisiä EU:n Itämeri-strategian, Itämeren suojelukomission toimintaohjelman, meristrategiadirektiivin ja vastaavasti kansallisen merenhoitosuunnitelman kanssa. Ohjelma toteuttaa omalta osaltaan myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteita 2030 ja Suomen Itämeren alueen strategian tavoitteita. Itämeren suojelukomission HELCOMin toimintaohjelma on päätetty päivittää vuoteen 2021 mennessä, ja HELCOMin ja kaupunkien yhteydet ovat viime vuosina tiivistyneet. HELCOM julkisti yhdessä Itämerihaasteen (Helsinki ja Turku), Itämeren kaupunkien liiton ja Race for the Baltic -säätion kanssa maaliskuussa 2018 julistuksen paikallisten Itämeri-toimenpideohjelmien merkityksestä komission Itämeren toimintaohjelman toteutuksessa. Jo tiivistyneen yhteistyön myötä pyritään siihen, että toimintaohjelman päivityksessä otetaan huomioon Helsingin ja Turun toimenpideohjelman 2019–2023 näkökulmia ja ehdotuksia.

Myös Itämeren alueen kansalais- ja ympäristöjärjestöjen tuoreita huolia ja toiveita sekä Itämerihaasteen yhteistyöaloitteiden kokemuksia on huomioitu päivitetyn toimenpideohjelman valmistelussa. Itämeri-toimenpideohjelmassa 2019–2023 on 117 toimenpidettä ja se tukee seuraavien päämäärien saavuttamista: kirkkaat rannikkovedet, hyvinvoiva meriluonto, puhdas ja turvallinen vesiliikenne, suunnitelmallinen vesialueiden käyttö ja aktiivinen Itämeri-kansalaisuus. Toimenpideohjelma toteuttaa kaupunkistrategiaa 2017–2021, jonka mukaan ”Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan. ... Helsingin vesistöjen, sekä pienvesien että rannikkovesien tilaa parannetaan ja kiinnitetään huomiota vaelluskalakantojen elpymiseen.”

Kaupunki hyödyntää synergioita mm. ilmastonmuutoksen hillinnän ja kiertotalouden sitoumustemme sekä vesiensuojelun tavoitteiden välillä. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelma, hulevesiohjelma ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma sisältävät Itämeri-toimenpideohjelmaa tukevia tavoitteita ja toimia. Vuoden 2018 aikana valmistellun merellisen strategian yksi lähtökohta on merellisyyden sekä saariston, rantojen ja meren toimintojen ja palveluiden kehittäminen aina herkän saaristoluonnon, ainutlaatuisen Itämeren ja monikerroksisen kulttuuriperinnön ehdoilla. Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 toteuttaa monia kaupunkistrategian ja merellisen strategian meren tilaan ja meriluontoon liittyviä vesiensuojelutavoitteita.

Helsingin ja Turun Itämeri-toimenpideohjelmassa 2019-2023 otetaan laajasti huomioon uusimpia tietoja Itämeren tilasta, kuinka ihmispaineet kumuloituvat alueellisesti sekä meriympäristön tilan parantamiseen liittyvistä paikallistaloudellisista hyödyistä.

Järjestelmällisellä vesiensuojelutyöllä on saavutettu Itämerellä paljon: esimerkiksi rehevöittävä ravinnekuormitus on puolitettu ja muutamien avainlajien, kuten merikotkan kannat ovat vahvistuneet. Tästä huolimatta koko meri ja omat rannikkovetemme ovat edelleen aivan liian huonossa tilassa. Itämeren suojelukomission HELCOMin tänä keväänä julkaiseman laajan raportin mukaan rehevöityminen on edelleen vakava ongelma lähes koko Itämerellä, myös Suomenlahden ja Saaristomeren rannikkoseuduilla. Lisäksi lukuisia haitallisia kemikaaleja sekä mikromuoveja löytyy vesiympäristöistä hälyttävän paljon. Näistä syistä monet Itämeren ekosysteemit ja elinympäristöt ovat uhattuina. Kaupunkien rannikkoalueiden virkistysarvo Suomenlahdella, Saaristomerellä ja koko Itämerellä on kuitenkin hyvin suuri ja kasvaa, jos meren tilaa saadaan parannettua. Viime vuosina on saatu uutta tietoa Itämeren ekosysteemipalveluiden hyötyjen arvosta, joka on pelkästään avomerialueilla n. 4 mrd. €. Muutenkin ns. sinisessä taloudessa on edelleen miljardien eurojen arvonlisäyksen potentiaali – mutta se perustuu meriympäristön hyvään tilaan, elinvoimaiseen meriluontoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Uusimmat tiedot ilmastonmuutoksen vaikutuksista Itämereen ja sen rantavaltioihin ovat huolestuttavia. Itämeren alueella ilmasto muuttuu kiihtyvällä tahdilla ja ennakoi sitä tilannetta, joka toteutuu monilla muilla maailman merialueilla vasta kymmenien vuosien kuluttua. Esimerkiksi lämpenevien talvien lisääntyvän sateisuuden vuoksi hajakuormituksen ravinnehuuhtoutumat kasvavat, happikatojen riski kasvaa ja saatamme myös menettää ainutlaatuisen Itämeren jäätalven. Ilmastomuutoksen hillintä onkin myös Itämeren suojelua ja rehevöitymisen torjuntaa.

Muutokset vesien tuottamisessa ekosysteemipalveluissa ovat kuitenkin vahvasti riippuvaisia siitä, millainen sosioekonominen kehitys alueella tulee vallitsemaan kuluvalle vuosisadalle. Uusimpien tutkimusten mukaan yhteiskuntakehityksellä (mm. maankäyttö, maatalous ja investoinnit pistekuormituksen vähentämiseen) on vuosisadan loppuun mennessä suurempi vaikutus meren kuormituksen muutoksiin kuin ilmastonmuutoksella. Ilmastonmuutoksen kuormitusta lisäävä vaikutus voitaisiin siis kumota vahvistamalla toivottuja yhteiskunnallisia trendejä kuten materiaalitehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, tiukkoja ympäristönormeja, vähemmän kuluttavaa elämäntapaa ja hyvää hallintoa.

Yhteisellä Itämerihaaste-aloitteellaan ja kolmannen yhteisen Itämeritoimenpideohjelman myötä Helsingin ja Turun kaupungit ovat jatkossakin Itämeri- ja vesiensuojelutyön aktiivisia suunnannäyttäjiä ja merkittäviä toimijoita Itämeren alueella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Helsingin Itämeren pelastusohjelmasta.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21.01.2019

Asia/14

§ 42

V 13.2.2019, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite erikoisopetuspäivien järjestämisestä kouluissa

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki järjestäisi oppilailleen vapaaehtoisten asiantuntijoiden vetämiä erikoisopetuspäiviä, joista tiedotettaisiin kaikille kaupungin koulujen oppilaille ja oppilaat voisivat osallistua niihin yli koulu-rajojen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että aloitteessa esitetyt näkökulmat nuorten opiskelun motivaation vahvistamiseen ovat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Oppilaille tulee olla riittävästi mahdollisuuksia syventyä oman kiinnostuksen mukaisiin aiheisiin osana

opetusta sekä jakaa kiinnostuksen aiheita yhdessä toisten oppilaiden kanssa.

Kaupungin kouluissa on otettu käyttöön peruskoulujen uudet opetus-suunnitelmat 1.8.2016 alkaen. Opetushallitus antoi 22.12.2014 määräyksen perusopetuksen valtakunnallisista perusteista, joiden pohjalta on laadittu Helsingin kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä edelleen koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelma rakentuu yhteisestä osuudesta, vuosiluokkakokonaisuuksista vuosiluokille 1–2, 3–6 ja 7–9 sekä oppiaineosuudesta.

Opetussuunnitelma on koulun opetuksen ja kasvatuksen työväline. Se ohjaa koulun toimintakulttuurin ja pedagogiikan kehittämistä. Tavoitteena on, että oppimisprosessi on laadukas ja oppimistulokset hyvät. Opetussuunnitelman pedagogiset linjaukset ohjaavat kouluja kehittämään toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen lisääntyy. Oppilaiden osallisuus ja demokraattinen toiminta ovat keskeisiä tavoitteita koulujen opetuksessa ja toimintakulttuurissa.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemuksia jokaiselle oppilaalle. On tärkeää, että oppilailla on mahdollisuus syventää osaamistaan omissa mielenkiinnon aiheissaan. Toisaalta keskeinen opetuksen tavoite on vahvistaa tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista eri oppiaineiden irrallisten tietojen opiskelun sijaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus- ja ilmaisutaidot, monilukutaito, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäjyys sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen.

Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Merkittävä opetuksen tavoite on ylittää oppiainerajoja ja kytkeä oppiminen tosielämän ilmiöihin. Näin opiskeltavia aiheita tarkastellaan niiden oikeissa ympäristöissä. Yhteistyö koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on merkittävä osa oppimista. Helsingissä jokainen peruskoulun oppilas opiskelee lukuvuoden aikana vähintään kaksi pitkäkestoista, oppiainerajat ylittävää ilmiöpohjaista kokonaisuutta.

Aloitteessa esitetyt erikoisopetuspäivät vastaavat koulujen opetussuunnitelmissa esitettyihin keskeisiin tavoitteisiin kuten laaja-alaiseen osaamiseen, ilmiöpohjaiseen opiskeluun ja osallisuuden muotojen vahvistamiseen. Ne syventävät osaamista ja vahvistavat nuorten motivaatiota. Erikoisopetuspäivät ovat ilmiöpohjaista oppimista, jossa voidaan pitkäjänteisesti tutkia maailman autenttisia ilmiöitä eri tieteiden näkökulmasta ja erilaisia asiantuntijoita hyödyntäen. Peruskouluissa on ollut erilai-

21.01.2019

sia hankkeita, joissa esitettyjä kehittämisideoita on jo toteutettu, ja voidaan edelleen toteuttaa (esim. Pop up -koulut ja Helsinki Education Week, jolloin oppilaat voivat osallistua sekä kaupungin omien että kansainvälisten asiantuntijoiden järjestämiin työpajoihin).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 251

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteessa esitetyt näkökulmat nuorten opiskelun motivaation vahvistamiseen ovat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Oppilailla tulee olla riittävästi mahdollisuuksia syventyä omien kiinnostuksen mukaisiin aiheisiin osana opetusta sekä jakaa kiinnostuksen aiheita yhdessä toisten oppilaiden kanssa.

Helsingin kaupungin kouluissa on otettu käyttöön peruskoulujen uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 alkaen. Opetushallitus antoi 22.12.2014 määräyksen perusopetuksen valtakunnallisista perusteista, joiden pohjalta on laadittu Helsingin kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä edelleen koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelma rakentuu yhteisestä osuudesta, vuosiluokkakokonaisuuksista vuosiluokille 1-2, 3-6 ja 7-9 sekä oppiaineosuudesta. Opetussuunnitelma on koulun opetuksen ja kasvatuksen työväline. Se ohjaa koulun toimintakulttuurin ja koulupedagogiikan kehittämistä. Tavoitteena on, että oppilaiden oppimisprosessi on laadukas mahdollistaen hyvät oppimistulokset.

Opetussuunnitelman pedagogiset linjaukset ohjaavat kouluja kehittämään toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen lisääntyy. Keskeinen tavoite on edistää oppilaiden osallisuuden ja demokraattisen toiminnan tavoitteita koulujen opetuksessa ja toimintakulttuurissa.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemuksia jokaiselle oppilaalle. On tärkeää, että oppilailla on mahdollisuus syventää osaamistaan omissa mielenkiinnon aiheissa. Toisaalta keskeinen opetuksen tavoite on vahvistaa tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista eri oppiaineiden irrallisten tietojen opiskelun sijaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus- ja ilmaisutaidot, monilukutaito, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäjyys sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Merkittävä opetuksen keskeinen tavoite on ylittää oppiainerajoja ja kytkeä oppiminen tosielämän ilmiöihin. Näin opiskeltavia aiheita tarkastellaan niiden oikeissa ympäristöissä. Yhteistyö koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on merkittävä osa oppimista. Helsingissä jokainen peruskoulun oppilas opiskelee lukuvuoden aikana vähintään kaksi pitkäkestoista, oppiainerajat ylittävää ilmiöpohjaista kokonaisuutta.

Aloitteessa esitetyt näkökulmat erikoispäivistä nuorten motivaation vahvistamiseksi ja osaamisen syventämiseksi vastaavat koulujen opetussuunnitelmissa esitettyihin keskeisiin tavoitteisiin kuten laaja-alaiseen osaamiseen, ilmiöpohjaiseen opiskeluun ja osallisuuden muotojen vahvistamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että esityksen mukaiset erikoispäivät ovat perusopetuksen monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaista ilmiöpohjaista oppimista, jolloin pitkäjänteisesti voidaan tutkia maailman autenttisia ilmiöitä eri tieteiden näkökulmasta erilaisia asiantuntijoita hyödyntäen. Peruskouluissa on ollut erilaisia hankkeita, joissa esitetyt kehittämissideoida on jo toteutettu, ja voidaan edelleen toteuttaa, esimerkiksi Pop up –koulut ja viikon mittainen Helsinki Education Week, jolloin oppilaat voivat osallistua sekä kaupungin omien että kansainvälisten asiantuntijoiden järjestämiin työpajoihin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

21.01.2019

Asia/15

§ 43

V 13.2.2019, Valtuutettu Emma Karin aloite kaupunkisoutuvenepalvelusta Helsinkiin

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää mahdollisuudet ottaa kaupunkisoutuvenepalvelu käyttöön kesään 2019 mennessä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuudella on soutuveneiden vuokraustoimintaa nykyisellään Lähteelän ulkoilualueella Kirkkonummen kunnan alueella sekä Kaunissaarella Sipoossa. Molemmissa paikoissa on kaupungin omaa henkilökuntaa huolehtimassa vuokraustoiminnasta ja siitä, että soutuveneet ovat turvallisissa kun-

nossa. Helsingin kaupungin alueella soutuveneiden vuokraustoimintaa ei tällä hetkellä ole, eikä liikuntapalvelukokonaisuus ole resursoinut määrärahaa kaupunkisoutuvenepalvelun toteuttamiselle. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan arvioinut, ettei kaupunkisoutuvenepalvelua ole tarkoituksenmukaista järjestää kaupungin omana toimintana, vaan kaupungin roolina on pikemminkin luoda yrityksille mahdollisimman hyvät lähtökohdat palvelun tarjoamiseksi.

Aloitteessa mainittu Espoon kaupunkivenepalvelu toimii siten, että yksityinen yritys järjestää koko vuokraustoiminnan ja on omalla kustannuksellaan hankkinut vuokrattavat soutuveneet. Espoon kaupunki on järjestänyt ja vuokrannut maa-alueet yritykselle. Vuokrapaikat ovat poukamissa ja pienvenesatamien läheisyydessä, joissa ei ole laiva- tai muuta vilkasta vesiliikennettä.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto neuvottelee samaisen Espoossa toimivan yrityksen kanssa kaupunkisoutuveneiden tuomisesta myös Helsinkiin kesällä 2019. Yritys suunnittelee kaupunkivenepalvelua Vuosaareen, Lauttasaareen ja Hernesaareen siten, että veneet tuotaisiin alueilla jo nyt toimivien yritysten tai veneseurojen laitureihin. Kaupunki osallistuisi palvelun viestintään ja tiedottamiseen, mutta hanke toteutettaisiin yksityisten yritysten ja/tai seurojen välisillä sopimuksilla.

Liikuntapalvelukokonaisuus puolestaan selvittää yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa mahdollisia kaupungin omistuksessa olevia maa-alueita, jotka soveltuisivat vuokrattavaksi kaupunkisoutuvenepalvelua varten. Samalla selvitetään, miten paikat voitaisiin kilpailuttaa toiminnasta kiinnostuneiden yrittäjien kesken. Kaupunki on jo nykyisellään vuokrannut useita maa-alueita yrityksille, jotka harjoittavat mm. SUP-lauta-, kajakki- ja kanoottivuokraustoimintaa. Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona ehdotettu Töölönlahti soveltuisi erinomaisesti soutuveneiden vuokrauspaikaksi.

Kaupunkivenepalvelu toteuttaisi osaltaan Helsingin merellistä strategiaa. Se vahvistaisi kaupungin merellisyyttä, rantojen julkista käyttöä ja merellisten kohteiden saavutettavuutta niidenkin keskuudessa, joilla omaa venettä ei ole.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 221

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitetta kannatettavana, mutta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kaupunki ryhtyisi itse järjestämään kyseistä palvelua. Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan, kaupungin tehtävä tässä asiassa olisi kaupungin strategian mukaisesti toimia alustana ja mahdollistajana luomalla yrityksille mahdollisimman hyvät lähtökohdat järjestää kaupunkia elävöittävää toimintaa.

Liikuntapalvelukokonaisuus selvittää yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa mahdollisia maa-alueita, jotka voisivat soveltua vuokratavaksi tällaisen toiminnan harjoittamiseen, huomioiden alueen toiminnallisuus, turvallisuus, ympäristöasiat jne. Samalla selvitetään, miten kyseiset paikat voitaisiin kilpailuttaa mahdollisten yrittäjien kesken.

Espoon kaupunkivenepalvelu toimii niin, että yksityinen yritys järjestää koko vuokraustoiminnan ja on omalla kustannuksellaan hankkinut tarjoamaansa palveluun liittyvät soutuveneet. Espoon kaupunki on järjestänyt ja vuokrannut maa-alueet yritykselle heidän toimintaansa varten.

Espoossa veneiden vuokrapaikat ovat poukamissa ja pienvenesatamien läheisyydessä. Helsingissä tulee huomioida Espoota huomattavasti vilkkaampi vesiliikenne ja se, että Espoossa ei ole laivaliikennettä.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona ehdotettu Töölönlahti soveltuu erinomaisesti soutuveneiden vuokrauspaikaksi huomioiden turvallisuus, ja lahdella on jo SUP-lauta-, kajakki-, soutuvene- ja kanoottivuokraustoimintaa. Töölönlahden yrittäjien maa-alueiden vuokrauksesta vastaa kaupunkiympäristön toimiala.

21.01.2019

Liikuntapalvelukokonaisuuteen ei ole tullut kyselyjä mistä voisi vuokrata soutuveneiden kaupunkin alueella. Liikuntapalvelukokonaisuudella on soutuveneiden vuokraustoimintaa Lähteelän ulkoilualueella ja Kaunisaaressa, joissa myös on henkilökuntaa jotka voivat huolehtia vuokraustoiminnasta ja siitä, että soutuveneet ovat vuokrattavassa ja turvalisessa kunnossa. Kuluttajaturvallisuuksin mukaan palvelun tarjoaja on aina vastuussa siitä, että tarjottu palvelu on kuluttajalle turvallinen. Tämä tarkoittaa, että veneet ja niiden välineistö on aina tarkistettava ja huollettava kuntoon, ennen kun ne luovutetaan käyttäjälle.

Helsingin kaupungin alueella liikuntapalvelukokonaisuudella ei ole erillistä soutuveneiden vuokraustoimintaa, eikä liikuntapalvelukokonaisuus ole erikseen resursoinut määrärahaa tällaisen palvelun toteuttamiselle. Liikuntapalvelukokonaisuus on vuokrannut useita maa-alueita hallinnoimiltaan alueiltaan yrityksille jotka harjoittavat mm. SUP-lauta-, kajakkisekä kanoottivuokraustoimintaa ja toimii näin jo mahdollistajana monelle yritykselle.

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

21.01.2019

Asia/16

§ 44

V 13.2.2019, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen kartoittamisesta

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki kartoittaa alueellisesti leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan ja laatii sen pohjalta suunnitelman erityisesti heikoimmin asukkaita palvelevien alueiden tarjonnan kehittämiseen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot.

Helsingissä on laaja leikkipuistojen, leikkipaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen verkosto. Leikkipuistoja, joissa järjestetään varhaiskasvatuksen oh-

jattua toimintaa, on noin 65. Leikkipaikkoja on yli 250 eri puolilla kaupunkia. Ne ovat usein leikkipuistoja pienempiä eikä niissä ole ohjattua toimintaa, mutta myös niitä käytetään päiväkotien ja perhepäivähoidon ulkoilualueina. Leikkipuistot ja niiden toiminnan kehittäminen ovat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla, leikkipaikat kaupunkiympäristön toimialan. Kaupungin ylläpitämiä leikkipaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten piha-alueilla.

Lähiliikuntapaikkoja on lähes 100 eri puolilla kaupunkia. Ne sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihoilla tai niiden välittömässä läheisyydessä. Lähiliikuntapaikoista vastaa joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen.

Sekä kaupunkiympäristön toimialalla että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteilla tarkasteluja liittyen leikkipuistoihin, leikkipaikkoihin ja liikuntapaikkoihin.

Palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Näitä linjauksia on liikkumiseen liittyen tehty muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta yhdessä muiden toimialojen kanssa.

Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Tarkasteluaineisto viedään sen valmistuttua kaupungin julkiseen karttapalveluun.

Leikki- ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistarpeita tutkitaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Aluesuunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja puutteita, kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään uusien kunnostushankkeiden määrittelyä. Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoitteena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia.

Leikkipuistojen verkostoa suunnitellaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan muun muassa erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihoja. Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kaupunkiympäristön

toimiala selvittävät tänä vuonna, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Koulujen pihojen tilaa selvitetään parhaillaan erilaisin kartoituksin ja niistä työstetään kehittämissuunnitelmia. Yhdessä muiden lähiliikunta- ja leikkipaikkojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston. Koulujen pihojen liikkumismahdollisuuksiin liittyvät kartoitukset vastaavat osaltaan myös tässä aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarpeet otetaan huomioon kaupunkisuunnittelun kaikilla suunnittelutasoilla. Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma, jossa määritellään koko kaupungin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoivat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuistoja ja -paikkoja. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodostetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskohteista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Aloitteessa esitettyä kartoitusta ja kehittämissuunnitelmaa tehdään jo tällä hetkellä useiden eri hallinnonalojen näkökulmista ja toimialojen yhteistyönä. Kaupunginhallitus katsoo, että edellä esitellyt tarkastelut ja niistä saatavat johtopäätökset vastaavat aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 284

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle puoltavan lausunnon Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloitteesta koskien leikki-
puistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan kartoittamista ja kehittämis-
suunnitelman laatimisesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä toimialojen yhteistyönä
tehtäviä kartoituksia. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että kartoituksia
tehtäessä ja toimintaa kehitettäessä tulee alueellisesti huomioida kaikki
alueella olevat liikuntapaikat, leikkipuistot sekä koulupihoista tehtävä
kartoitus. Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen ke-
hittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla leikkipuistot, leikkipaikat ja lii-
kuntapaikat toimivat päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten oppimis- ja
leikkiympäristöinä. Opetuksen ja toiminnan sisältöjen kautta luodaan
lapsille ja nuorille pohjaa hyvinvointia arvostavalle ja fyysistä aktiivi-
suutta edistävälle elämäntavalle.

Strategiset näkökulmat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviossa vuodelle 2019 ta-
voitteena todetaan, että lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä
enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Varhais-
kasvatuksessa Ilo kasvaa liikkuen -hankkeen, perusopetuksessa ja toi-
sella asteella Liikkuva koulu -hankkeen kautta on haettu ja haetaan toi-
mintatapoja liikkumisen lisäämiseksi.

Toimialan sitova tavoite ”käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työn-
teon ympäristönä” kannustaa toimialaa käyttämään Helsinkiä alustana,
joka tarjoaa erilaisia kaupunki-, luonto- ja virtuaaliympäristöjä. Leikki-
puistoilla ja liikuntapaikoilla on tässä merkittävä rooli. Lisäksi osallista-
malla oppijat liikkumista aktivoivien oppimisympäristöjen suunnitteluun
saadaan aikaan houkuttelevia ja kestäviä ratkaisuja. Kasvatuksen ja
koulutuksen toimiala on sitoutunut kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan pal-
veluiden käyttöön, jolla kannustetaan oppijoita kokemusrikkaaseen ja
liikunnalliseen elämäntapaan.

Meneillään olevat tarkastelut

Helsingissä on laaja leikkipuistojen, leikkipaikkojen ja lähiliikuntapaikko-
jen verkosto. Leikkipuistoja, joissa järjestetään varhaiskasvatuksen oh-
jattua toimintaa, on noin 65. Leikkipaikkoja on kaupungissa yli 250, jois-

ta ohjattu toiminta puuttuu, mutta niitä käytetään usein kunnallisten ja yksityisten päiväkotien ja perhepäivähoidon ulkoilualueina. Kaupungissa on lähes 100 lähiliikuntapaikkaa eri puolilla kaupunkia. Lähiliikuntapaikat sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihoilla tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Kaupunkiympäristön toimialalla sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteilla tarkasteluja liittyen leikkipuistoihin, leikkipaikkoihin ja liikuntapaikkoihin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on mukana tarkasteluissa ja selvityksissä.

Kaupunkiympäristötoimialalla aluesuunnitelmissa tarkastellaan leikin ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistarpeita. Parhaillaan valmistellaan yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta, jonka yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Leikkipuistojen kunnon ja peruskorjaustarpeiden kartoitus on käynnistymässä kasvatuksen ja koulutuksen ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan muun muassa erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihoja. Vuoden 2019 aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkosta tulee kehittää jatkossa. Parhaillaan kartoitetaan koulujen pihojen tilaa ja niistä työstetään kehittämissuunnitelmia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 620

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on laaja leikki- ja liikuntapalvelujen verkosto.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Helsingissä on sekä leikkipuistoja että leikkipaikkoja. Leikkipuistoissa on varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Leikkipaikat ovat usein pienempiä, ja ohjattu toiminta puuttuu. Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitämiä leikkipaikkoja on noin 250 eri puolilla kaupunkia. Leikkipuistoja on Helsingissä noin 70

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa sekä rakennuksesta että ulkoleikkialueista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla on leikkipuistojen toiminta, sen kehittäminen ja pedagogiikka. Kaupungin ylläpitämiä leikkipaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten piha-alueilla. Leikkipuistojen kohderyhmä on vauvikäisistä koululaisiin. Kaupunki ylläpitää myös lähiliikuntapaikkoja, joista vastaavat joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen.

Palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Näitä linjauksia on tehty muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoitteena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia. Leikkipuistojen verkostoa suunnitellaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan myös erilaisia liikuntapaikkoja. Ensi vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarpeet otetaan huomioon kaupunkisuunnittelun kaikilla suunnittelutasoilla. Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA), jossa määritellään koko Helsingin viherverkosto, liikumisen pääreitit sekä alueita aktivoivat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuistoja ja -paikkoja. Asemakaavoituksessa määrätään tarkemmat puistojen sijainnit ja varataan riittävät tilavaraukset leikkiin ja liikkumiseen. Suunnittelun apuna on käytössä muun muassa analyysityökaluja ja väestöennusteita, mukaan lukien lasten ja nuorten määrän kehittymisen ennusteet. Käyttäjien eli lasten

21.01.2019

ja nuorten kehittämisideoita otetaan huomioon myös toteutussuunnitel-
lussa.

Leikin ja lähiliikuntapaikkojen nykytilaa ja kehittämistarpeita tarkastel-
laan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Suunnitel-
missa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja selvitetään puutteita,
kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään kunnostushankkeiden määritte-
lyä.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarjontaan vaikuttaa myös niiden saavutet-
tavuus eli etäisyys kotoa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palve-
lussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden
saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodos-
tetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskoh-
teista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu
huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden
tasapuolista kehittämistä.

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen
on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Kaupunkiympäristö tekee aktiivista
yhteistyötä muiden toimialojen kanssa ja on valmis kehittämissuunnitel-
man laatimiseen yhteistyössä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anu Lämsä, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37479
anu.lamsa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 223

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä
leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan kartoittamista ja kehittä-
missuunnitelman laatimista yhteistyössä toimialojen välillä hyvänä asia-
na.

Helsingissä on laaja leikkipaikkojen, leikkipuistojen ja lähiliikuntapaikko-
jen verkosto. Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitämiä leikkipaikkoja
on yli 250 eri puolilla kaupunkia. Leikkipuistoissa (noin 70 puistoa) on
varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Leikkipaikat taas ovat usein

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

pienempiä, ja ohjattu toiminta puuttuu. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa sekä rakennuksista että ulkoleikkialueista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla on leikkipuistojen toiminta, sen kehittäminen ja pedagogiikka. Kaupungin ylläpitämiä leikki- ja lähiliikuntapaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten pihaluonnetilla.

Kaupunki ylläpitää myös lähiliikuntapaikkoja, joista vastaavat joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen. Kaupungissa on lähes 100 lähiliikuntapaikkaa eri puolilla kaupunkia. Lähiliikuntapaikat sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihoilta tai niiden välittömästä läheisyydestä.

Käynnissä olevat toimenpiteet ja selvitykset

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnistetty selvitystyö, jonka tavoitteena on määrittellä linjaukset sen hallitsemien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi Helsingissä (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.6.2018, § 132). Hankkeessa tarkastellaan myös erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihvoja. Ensi vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja optimaaliset sijainnit Helsingissä pitkän aikavälin tarkasteluna, Karvinen 2017; Pro Gradu –tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Koulujen pihojen tilaa selvitetään parhaillaan erilaisin kartoituksin ja niistä työstetään kehittämissuunnitelmia, jotka tulee myös huomioida tässä yhteydessä, sillä yhdessä muiden lähiliikunta- ja leikkipaikkojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Edellä mainitut koulujen pihojen liikkumismahdollisuuksiin liittyvät kartoitukset vastaavat toteutuessaan osaltaan myös tässä valtuustoloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Kaupunkiympäristön toimialalla valmistellaan leikkipaikkoja koskevaa linjausta, ja sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen verkostotarkastelu. Tarkasteluaineisto viedään valmistuttuaan kaupungin julkiseen karttapalveluun. Leikki- ja liikuntapaikkojen nykytilaa ja kehittämistarpeita tarkastellaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Suunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja puutteita, kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään uusien kunnostushankkeiden määrittelyä.

Kaupungin yleisten alueiden palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Liikku- miseen liittyviä koko kaupungin kattavia palvelulinjauksia on tehty eri toimialojen yhteistyöllä muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta. Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mi- kään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Helsingin kaupunki teki vuon- na 2011 myös kattavan selvityksen, ns. Lähiliikuntapakin siitä, millaisista elementeistä toimiva lähiliikuntapaikka rakentuu.

Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoit- teena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia. Leikkipuistojen ver- kosta suunnitellaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin Helsingin viher - ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA), jossa määritellään koko Helsingin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoi- vat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuisto- ja -paikkoja. Asemakaavoituksessa määrätään tarkemmat puisto- jen sijainnit ja varataan riittävät tilavaraukset leikkiin ja liikkumiseen. Suunnittelun apuna on käytössä muun muassa analyysityökaluja ja väestöennusteita, mukaan lukien lasten ja nuorten määrän kehitty- misen ennusteet. Käyttäjien eli lasten ja nuorten kehittämisideoita otetaan huomioon myös toteutussuunnittelussa.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarjontaan vaikuttaa myös niiden saavutet- tavuus eli etäisyys kotoa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palve- lussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodos- tetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskoh- teista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Kaupunkistrategian päämäärät

Kaupunkistrategian mukaan ”kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kult- tuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannusta- vaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon.”

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumisohjelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja hou- kutteleva arjen valinta. Hyväkuntoiset ja monipuoliset lähiliikunta- ja

leikkipaikat voivat innostaa kaikenikäisiä helsinkiläisiä ulkoilemaan ja liikkumaan enemmän arjessaan. Kiinnostavilla leikki- ja lähiliikuntapaikoilla voi olla lisäävä vaikutus perheiden yhdessäoloon, lasten ja nuorten omatoimiseen leikkiin ja pelailuun sekä välillisesti myös liiallisen ruutuajan vähentämiseen.

Yhteenveto

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Aloitteessa esitettyä kartoitusta ja kehittämissuunnitelmaa tehdään tällä hetkellä useiden eri hallinnonalojen näkökulmista. Näiden edellä esiteltyjen selvitysten ja toimenpidesuunnitelmien yhteenveto ja johtopäätösten tekeminen toteutetaan käyttäjälähtöisesti tiiviissä yhteistyössä eri toimialojen kanssa, jolloin tämä prosessi vastaa aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin kattavasti. Myös tätä lausuntoehdotusta on valmisteltu yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijoiden kanssa

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Minna Paajanen, projektipäällikkö, puhelin: 040 726 2623
miika.paajala(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Jussi Luomanen, Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, Maka (KYMP), puhelin: 0503646205
jussi.luomanen(a)hel.fi

§ 45

V 13.2.2019, Valtuutettu Emma Karin aloite koulujen kahdeksan aamuista luopumisesta

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kasvatus- ja koulutuslautakunta ohjeistaa Helsingin kouluja suunnittelemaan koulupäivät niin, että aikaisista aamuista luovutaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että aloitteen huomioiden nuorten unentarpeesta ja koulunkäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Kasvatus- ja koulutuslautakunta tulee suosittelemaan, että peruskoulujen 7–10-luokkien ja lukioiden koulupäivät alkavat kello 8.30–9.00 välillä syksystä 2019 alkaen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan kuitenkin korostanut, että koulut ja oppilaitokset saavat itse vapaasti päättää koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan. Peruskouluissa ja lukioissa huolehditaan siitä, että rehtorit, opettajat ja opiskelijat osallistuvat koulupäivien alkamisaikaa koskevaan valmisteluun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan arvion mukaan alkamisajan myöhentäminen erityisesti 7–10-luokilla ja lukioissa vastaa teini-iän uni-valverytmin tuomiin haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on tuotu esiin teini- ja nuorten aikuisten kroonistunut univaje. WHO:n koululaistutkimuksen mukaan yli 15-vuotiaista suomalaisista yli 70 prosenttia menee nukkumaan klo 23 tai myöhemmin. Uni-valverytmi kääntyy myöhäisemmäksi varhaisteini-iässä ja nukahtaminen myöhentyy. Erityisesti tämä tulee esiin perusopetuksen 7–9-luokilla. Luonnollinen unijakson muutos siirtää vuorokausirytmia muutaman tunnin myöhäisemmäksi. Vireystila on korkeimmillaan illalla. Unentarve ei kuitenkaan vähene. Nuoret tarvitsevat enemmän unta kuin aikuiset, keskimäärin kahdeksan tai yhdeksän tuntia yössä.

Teini-iän uni-valverytmin muutos sekä elämäntapoihin ja -tilanteeseen liittyvät tekijät aiheuttavat helposti pitkäkestoista univajetta, joka vaikuttaa päiväaikaiseen toimintakykyyn. Univaje ilmenee vaikeutena herätä kouluun ajoissa, päiväaikaisena väsymyksenä, keskittymiskyvyn herpaantumisenä ja oppimisen vaikeutumisenä. Nuorella uni jakaantuu epätasaisemmin arjen ja viikonlopun/lomien välillä, jolloin nukutaan huomattavasti pidempään. Tämä ei kuitenkaan riitä univajeen kompensointiin.

Perusopetus

Nuorille kohdennetussa vuoden 2017 kouluterveyskyselyssä tuli esiin, että valtaosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista voi hyvin. He pitävät koulunkäynnistä ja harrastavat erilaisia asioita. Huolenaiheena on mm. se, että monet nuoret nukkuvat liian vähän. Perusopetuksen koulupäivien alkaminen myöhemmin 7–10-luokilla vastaisi tutkimuksissa esiin tulleisiin varhaisteini-iän muuttuneen uni-valverytmin tuomiin haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Koulupäivien kokonaissuunnittelussa on kuitenkin huomioitava perusopetusasetuksessa säädetty koulupäivien pituus. Koulupäivän aloitus myöhemmin merkitsee koulupäivän pidentymistä iltapäivällä.

Koulupäivän suunnittelussa on huomioitava myös koulutilojen käyttömahdollisuudet päivän aikana. Luokkatilat ovat jo nyt tehokkaassa käytössä, ja koulupäivän aloituksen myöhentäminen voi joissain kouluissa

olla luokkatilojen järjestämisen kannalta haasteellista. Koulupäivän aloituksen myöhentämisessä onkin huomioitava koulukohtainen joustomahdollisuus.

Lukio

Suomen lukiolaisten liitto toteutti keväällä kyselyn koulupäivien aikatauluista omille jäsenilleen. Kyselyyn vastasi runsas 1 000 lukiolaista. Vastajaista hieman yli puolet toivoi koulun alkavan aikaisintaan kello 9.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteutti 25.10.–2.11.2018 kaupungin lukioden rehtoreille ja opettajille sekä lukiolaisille kyselyn koskien koulupäivien alkamisaikaa. Kyselyyn vastasi yhteensä 782 opiskelijaa, joista 69 prosenttia kannatti luopumista kahdeksan aamuista. Opiskelijat kuvaavat varhain aamulla alkavia oppitunteja raskaina ja väsyttävänä. Harrastukset ja opiskelutehtävät viivästyttävät opiskelijoiden nukkumaanmeno-aikaa. Koulumatka voi kestää kauan, jolloin varhain alkaville oppitunneille ehtiminen edellyttää heräämistä hyvin aikaisin. Toisaalta kyselyyn vastanneet opiskelijat kuvasivat vastauksissaan myös koulupäivän pituutta ja huolta myöhäisemmän alkamisajan vaikutuksesta koulupäivän päättymisaikaan.

Lukioiden rehtoreista ja opettajista kyselyyn vastasi yhteensä 47 henkilöä, joista 47 prosenttia kannatti varhaisista aamuista luopumista. Kaikki kuusi kyselyyn vastannutta rehtoria oli sitä mieltä, että varhaisista aamuista luopuminen on mahdollista toteuttaa lukujärjestysteknisesti. Osassa lukioista koulupäivä on jo nyt suunniteltu alkamaan kello 8.30. Myös rehtorien ja opettajien vastauksissa viitataan opiskelijoiden väsymykseen varhain alkavilla oppitunneilla. Toisaalta vastauksissa pohditaan koulupäivän myöhäisemmän alkamisajan vaikutusta lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan.

Lukiokoulutukseen on suunnitteilla uusi tuntikiertokaavio, jolloin on mahdollista huomioida oppituntien myöhäisempi aloitus kello 8.30-9.00 välillä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa koulutusta ammatillisissa perustutkinnoissa, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa, oppisopimuskoulutuksissa, valmentavissa koulutuksissa, perusopetuksen lisäopetuksessa sekä erilaisissa täydennys- ja lyhytkoulutuksissa. Lisäksi oppilaitos järjestää koulutusta avoimina ammatillisina opintoina sekä nuorten työpajatoimintana. Opiskelijoiden ikä, elämäntilanne, valmiudet ja tavoitteet ovat vaihtelevia. Ammatilliseen koulutukseen kuuluu myös oppiminen työpaikalla, jolloin työpäivän alkamisesta sovitaan yhdessä

21.01.2019

työnantajan kanssa. Työpäivät alkavat tietyillä ammattialoilla ennen kello kahdeksaa.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on siirrytty opettajien vuosityöaikaan sekä tiimimäiseen työskentelyyn, mikä mahdollistaa aikaisempaa monipuolisemmat opetusjärjestelyt. Oppilaitoksessa tapahtuvaa oppimisen ohjausta on mahdollista järjestää joustavasti klo 8.00-20.00 välillä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 281

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen huomioiden nuorten unentarpeesta ja koulunkäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia.

Kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on tuotu esiin teinien ja nuorten aikuisten kroonistunut univaje. WHO:n koululaistutkimuksen mukaan suomalaisista yli 15-vuotiaista yli 70 prosenttia menee nukkumaan klo 23 tai myöhemmin. Nuorten uni-valverytmi ja nukahtaminen kääntyy myöhäisemmäksi varhaisteini-iässä ja sen vuoksi illalla nukahtaminen myöhentyy. Erityisesti tämä tulee esiin perusopetuksen 7–9-luokilla. Teini-ikäisen (13–19-vuotiaiden) kehossa tapahtuu lukuisia normaaleja muutoksia ja vuorokausirytmien muutos on vain yksi niistä. Tämä luonnollinen unijakson muutos siirtää vuorokausirytmisiä muuttaman tunnin myöhäisemmäksi. Vireystila on korkeimmillaan illalla.

Unentarve ei kuitenkaan vähene. Nuoret tarvitsevat enemmän unta kuin aikuiset, keskimäärin kahdeksan tai yhdeksän tuntia yössä.

Teini-iän uni-valverytmin muutos sekä elämäntapoihin ja -tilanteeseen liittyvät tekijät aiheuttavat helposti pitkäkestoista univajetta, mikä vaikuttaa päiväaikaiseen toimintakykyyn. Univaje ilmenee vaikeutena herätä kouluun ajoissa, päiväaikaisena väsymyksenä ja keskittymiskyvyn heikkenemisenä, jolloin oppiminen vaikeutuu. Nuorella uni jakaantuu epätasaisemmin arjen ja viikonlopun/lomien välillä, jolloin nukutaan huomattavasti pidempään, mikä ei kuitenkaan riitä univajeen kompensointiin.

Perusopetus

Nuorille kohdennetussa vuoden 2017 kouluterveyskyselyssä tuli esiin, että valtaosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista voi hyvin, he pitävät koulunkäynnistä ja harrastavat erilaisia asioita. Huolen aiheena on muun muassa se, että monet nuoret nukkuvat liian vähän. Perusopetuksen koulupäivien alkaminen myöhemmin 7–10-luokilla vastaisi tutkimuksissa esiin tulleisiin varhaisteini-iän muuttuneen uni-valverytmin haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Peruskoulujen koulupäivien kokonaissuunnittelussa on kuitenkin huomioitava perusopetusasetuksessa säädetty koulupäivien pituus. Koulupäivän aloitus myöhemmin merkitsee koulupäivän pidentymistä iltapäivällä. Suunnittelussa on huomioitava myös koulutilojen käyttömahdollisuudet koulupäivän aikana. Luokkatilat ovat jo nyt tehokkaassa käytössä. Koulupäivän aloituksen myöhentäminen voi joissain kouluissa olla luokkatilojen järjestämisen kannalta haasteellista. Koulupäivän aloituksen myöhentämisessä on huomioitava koulukohtainen joustomahdollisuus suunnittelussa.

Lukio

Suomen lukiolaisten liitto toteutti keväällä kyselyn koulupäivien aikatauluista omille jäsenilleen. Kyselyyn vastasi runsas 1 000 lukiolaista. Vastajista hieman yli puolet toivoi koulun alkavan aikaisintaan kello 9. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteutti oman kyselyn koskien koulupäivien alkamisaikaa ajalla 25.10. – 2.11.2018 Helsingin kaupungin lukion rehtoreille ja opettajille sekä lukiolaisille.

Kyselyyn vastasi yhteensä 782 opiskelijaa, joista 69 prosenttia kannatti luopumista kahdeksan aamuista. Opiskelijat kuvaavat varhain aamulla alkavia oppitunteja raskaina ja väsyttävänä. Harrastukset ja opiskelutehtävät viivästyttävät opiskelijoiden nukkumaanmenoaikaa. Koulumatka voi kestää kauan, jolloin varhain alkaville oppitunneille ehtiminen edellyttää heräämistä hyvin aikaisin. Toisaalta kyselyyn vastanneet opiskelijat kuvasivat vastauksissaan myös koulupäivän pituutta ja huolta oppi-

tuntien mahdollisen myöhäisemmän alkamisajan vaikutuksesta koulupäivän päättymisaikaan.

Lukioiden rehtoreista ja opettajista kyselyyn vastasi yhteensä 47 henkilöä, joista 47 prosenttia kannatti varhaisista aamuista luopumista. Vastanneista 6 oli rehtoreita. Kaikki kyselyyn vastanneista rehtoreista olivat sitä mieltä, että varhaisista aamuista luopuminen on mahdollisuus toteuttaa lukujärjestysteknisesti. Osassa lukioista koulupäivä on jo suunniteltu alkamaan kello 8.30. Vastauksissa viitataan myös opiskelijoiden väsymykseen varhain alkavilla oppitunneilla. Toisaalta vastauksissa pohditaan koulupäivän myöhäisemmän alkamisajan vaikutusta lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan. Koulupäivän alkamisaikaa suunniteltaessa on huomioitava vaikutukset lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan. Lukiokoulutukseen suunnitellaan myös uutta tuntikiertokäytäntöä, jolloin on mahdollista huomioida oppituntien myöhäisempi aloitus kello 8.30-9.00 välillä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa koulutusta ammatillisissa perustutkinnoissa, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa, oppisopimuskoulutuksissa, valmentavissa koulutuksissa, perusopetuksen lisäopetuksessa sekä erilaisissa täydennys- ja lyhytkoulutuksissa. Lisäksi oppilaitos järjestää koulutusta avoimena ammatillisina opintoina sekä nuorten työpajatoimintana. Opiskelijoiden ikä, elämäntilanne, valmiudet sekä tavoitteet ovat vaihtelevia. Ammatilliseen koulutukseen kuuluu myös oppiminen työpaikalla, jolloin työpäivän alkamisesta sovitaan yhdessä työnantajan kanssa. Työpäivät alkavat tietyillä ammattialoilla ennen kello kahdeksaa. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on siirrytty opettajien vuosityöaikaan sekä tiimimäiseen työskentelyyn, mikä mahdollistaa aikaisempaa monipuolisemmat opetusjärjestelyt. Oppilaitoksessa tapahtuvaa oppimisen ohjausta on mahdollista järjestää joustavasti klo 8.00-20.00 välillä.

Koulupäivien alkaminen myöhemmin peruskoulussa vuosiluokilla 7-10 ja lukioissa vastaisi edellä kuvattuihin tutkimushavaintoihin teini-ikäisten nuorten tuomista haasteista nuorten koulunkäyntiin. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opetusjärjestelyt on mahdollista toteuttaa joustavasti klo 8:00-20.00 välillä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta suosittelee, että peruskoulujen 7-10-luokkien ja lukioiden koulupäivät alkavat kello 8.30-9.00 välillä syksystä 2019 alkaen. Peruskouluissa ja lukioissa huolehditaan siitä, että rehtorit, opettajat ja opiskelijat osallistuvat valmisteluun koskien koulupäivien alkamista. Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa kuitenkin, että koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan.

Käsittely

18.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään kappaleen 13 loppuun viimeinen virke:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa kuitenkin, että koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan".

Kannattaja: Ville Jalovaara

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Pia Pakarisen vastaehdotuksen.

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

§ 46

V 13.2.2019, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite suosittujen, osallistavien ja yhteisöllisten tapahtumien järjestämisestä kaupungin rahoituksella

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 20 muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki selvittää, millä syvennetyillä yhteistyön muodoilla voidaan taata Ravintolapäivän, Siivouspäivän, Illallinen taivaan alla ja Block Partyjen toiminta ja jatkuvuus. Tällaisina yhteistyön muotoina aloitteessa tuodaan esille esimerkiksi tapahtumien hankkiminen ostopalveluna sitä aiemmin vetäneiltä. Samalla ehdotetaan selvitettäväksi tapahtumiin liittyvien kartta-alustojen yhdistäminen esimerkiksi Helsinki-applikaation sisään.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa aloitteesta 11.9.2018 antamassaan lausunnossa mm., että tapahtumat ovat Helsingille tärkeitä sekä elinkeino- että kulttuuripoliittisista syistä. Tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin identiteettiä ja lisää kaupungin vetovoimaa. Huippulautu ja helposti lähestyttävä kulttuuri ja taide sekä kaikenlaiset yleisötapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Ne tuovat myös matkailijoita ja lisäävät kaupungin elinvoimaa ja monimuotoisuutta.

Helsinki suhtautuu myönteisesti kaikkeen kansalaisaktiivisuuteen kulttuurin kentällä. Kaupungin uusi toimialarakenne mahdollistaa kaupungin palvelujen tuottamisen aiempaa asiakaslähtöisemmin. Myös muu yhteiskunnallinen kehitys, kaupungin palveluasenne ja esimerkiksi rahankeräyslain uudistaminen tulevat osaltaan helpottamaan tapahtumien järjestämistä.

Lautakunnan lausunnossa todetaan edelleen, että tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen isoon kokonaisuuteen: kaupungin omiin itse tuottamiin tapahtumiin, kansalaisyhteiskunnan eri tavoin tuottamiin, kaupungin avustusta saaviin tapahtumiin, sekä tapahtumiin, joita kaupunki ei suoranaisesti tue. Viimeisimmän ryhmän tapahtumat voivat olla mittakaavaltaan pieniä tai toisaalta selkeästi markkinaehtoisesti järjestettäviä tapahtumia.

Kaupungin omien tapahtumien tuotantoja ollaan kokoamassa yhteen. Lisäksi kaupunki on tiivistämässä suur tapahtumien koordinoitua kaupunkiyhteisen suur tapahtumaryhmän ja tulevan tapahtumastrategian kautta.

Myös avustusjärjestelmän avulla tuettavien tapahtumien toimintaedellytyksiä kehitetään aiempaa asiakaslähtöisemmäksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta linjasi 13.2.2018 toimialan yhteiset avustusperiaatteet. Kuluvan vuoden talousarviossa toimialalla on yhteensä 26 320 000 euroa kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön erilaisiin avustuksiin. Vuonna 2017 avustuksia myönnettiin hakemuksiin perustuen yhteensä 1 720 eri hankkeelle.

Avustusjärjestelmän ideana on tukea toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelujen omaa palvelutuotantoa. Vastuu ja organisointi jäävät avustuksen hakijalle, eikä kaupungin avustuksen tule kattaa kokonaisuudessaan tapahtuman kuluja. Hankkeen onnistuminen on riippuvainen muun muassa organisaattorin kyvykkyydestä mitoittaa toteutus olemassa oleviin resursseihin. Kaupunki ei ole vastuussa tämän tyyppisten tapahtumien tuotannosta vaan toimii mahdollistajana. Tämä rajanveto ja roolijako on syytä säilyttää. Tapahtumien toimijakenttä on elävä ja jatkuvasti muuttuva ja sen toimintae-

dellytyksiin vaikuttavat keskeisesti myös valtio, muut rahoittajat sekä palveluita käyttävät asiakkaat. Myös kokoontumislaki edellyttää tapahtumissa selkeätä järjestäjävastuuta.

Ostopalveluun siirtyminen muuttaisi perustavan laatusesti nykyistä asetelmaa ja samalla myös tapahtuman luonnetta. Kaupunki tulisi esitettyssä mallissa olemaan tapahtumien tilaaja ja sen vastuut kasvaisivat. Ostopalvelu muuttaisi tapahtumien luonteeseen pitkälti kansalaistoinnista julkisiksi hankinnoiksi ja elinkeinon harjoittamiseksi. Tilaamisessa jouduttaisiin soveltamaan myös hankintasääntöjen mukaista kilpailutusta. Tarttumapinta kaupunkistrategiaan kaventuisi merkittävästi ainakin osallisuusnäkökulmasta.

Lautakunta toteaa lausunnon lopuksi, että kaupunki jatkaa erilaisten tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta. Kaupunki kehittää jatkuvasti avustusjärjestelmänsä vastaamaan kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita. Samalla kaupunki huolehtii siitä, että tapahtumien järjestäminen ja muut toimintaedellytykset paranevat yhteisen edun mukaisesti. Samaan aikaan tapahtumien tuottajien osaamista omasta varainhankinnasta on syytä kehittää. Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin. Kumppanuustapahtumat, joissa tehdään vastikkeellinen yhteistyösopimus kaupungin ja tapahtuman tuottajan välillä, ovatkin neljäs tapahtumien tyyppi lausunnossa mainittujen kolmen tapahtumatyyppin lisäksi.

Aloitteessa mainittiin mahdollisuudesta viedä tapahtumat Helsinki-applikaation sisään. Helsinki-applikaation eli Helsinki-sovelluksen kehittämistä kaupunkiyhteisenä mobiilina käyttöliittymänä kaupungin palveluihin tarkastellaan helmikuussa 2019 valmistuvassa kaupungin digitalisaatiotyöryhmän raportissa. Sovellus on oleellinen osa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuosien 2019-2023 digitalisaatiosuunnitelman toteuttamista. Sovelluksen käytötavat täsmentyvät suunnittelun myötä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 177

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä aloitteessa esitettyä toimintatapaa tarkoituksenmukaisena, vaan esittää että kaupunki jatkaa erilaisen tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta.

Erilaiset, erikokoiset ja eri yleisöille suunnatut ja yleisöjen kanssa tehtävät tapahtumat ovat Helsingille tärkeitä sekä elinkeino- että kulttuuripoliittisista syistä. Monipuolinen tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin identiteettiä ja lisää kaupungin vetovoimaa. Huippulaatu ja helposti lähestyttävä kulttuuri ja taide sekä kaikenlaiset yleisötapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Ne tuovat myös tilapäisesti kaupunkia käyttäviä matkailijoita ja lisäävät kaupungin elinvoimaa ja monimuotoisuutta.

Helsinki suhtautuu myönteisesti kaikkeen kansalaisaktiivisuuteen kulttuurin kentällä, oli kyseessä sitten järjestäytynyt toiminta tai erilaiset spontaanit tapahtumat. Sosiaalinen media on madaltanut osallistumista, lisänneet vuorovaikutusta ja tulleet normaaliksi osaksi kaikenlaisten tapahtumien markkinointia. Kaupungin uusi toimialarakenne mahdollistaa kaupungin palvelut kulttuurin, liikunnan ja vapaa-ajan toimialalla aiempaa asiakaslähtöisemmin. Myös muu yhteiskunnallinen kehitys, kaupungin palveluasenne ja esimerkiksi rahankeräyslain uudistaminen tulevat osaltaan helpottamaan tapahtumien järjestämistä.

Kaupungin rooli tapahtumien järjestämisessä on terävöitymässä kaupunkistrategian mukaisesti. Tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen isoon kokonaisuuteen. Kaupungin omiin itse tuottamiin tapahtumiin, kansalaisyhteiskunnan eri tavoin tuottamiin tapahtumiin, joita tuetaan avustusjärjestelmän kautta sekä tapahtumiin, joita kaupunki ei suoranaisesti tue. Viimeisimmän luokan tapahtumat voivat olla mitta-kaavaltaan pieniä tai toisaalta selkeästi markkinaehtoisesti järjestettäviä tapahtumia.

Kaupungin omien tapahtumien hajallaan olevia tuotantoja ollaan kokoomassa yhteen, kun Helsingin juhlaviikkojen tuottajaorganisaationa toi-

mivan Helsinki-viikon säätiön roolia ollaan muuttamassa kaupungin tapahtumasäätiöksi. Tavoitteena on vahvistaa näiden tapahtumien strategista ohjausta ja saavuttaa tuotantoihin, markkinointiin, viestintään ja kumppanuuksiin liittyviä synergiaetuja. Lisäksi kaupunki on tiivistämässä suur tapahtumien koordinoitua kaupunkiyhteisen suur tapahtumaryhmän ja tulevan suur tapahtumastrategian kautta.

Myös avustusjärjestelmän avulla tuettavien tapahtumien toimintaedellytyksiä kehitetään aiempaa asiakaslähtöisemmäksi. Avustusmäärärahoista päättävä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta linjasi 13.2.2018 toimialan yhteiset avustusperiaatteet. Avustuksilla lisätään kaupungin vetovoimaa, asukkaiden elämänlaatua, toimintakykyä ja elämän hallintaa. Kaupungin harkinnanvaraisen avustusjärjestelmän perusideana on kehittää kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä sekä parantaa kaupunkilaisten mahdollisuuksia voimaantua, liikkua, luoda ja olla aktiivinen toimija.

Kuluvan vuoden talousarviossa toimialalla on yhteensä 26 320 000 euroa kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön erilaisiin avustuksiin. Vuonna 2017 avustuksia myönnettiin hakemuksiin perustuen yhteensä 1 720 eri hankkeelle.

Avustusjärjestämisen ideana on tukea toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelujen omaa palvelutuotantoa. Olennaista siis on, että kaupunki ei ole vastuussa tämän tyyppisten tapahtumien tuotannosta vaan toimii mahdollistajana, tämä rajanveto ja roolijako on syytä säilyttää. Tapahtumien toimija kenttä on elävä ja jatkuvasti muuttuva ja sen toimintaedellytyksiin vaikuttavat keskeisesti myös valtio, muut rahoittajat sekä palveluita käyttävät asiakkaat. Myös kokoontumislaki edellyttää tapahtumissa selkeätä järjestäjävastuuta.

Valtuustoaloitteessa esitetään yhdeksi mahdolliseksi ratkaisuksi valikoituille tapahtumille, että kaupunki ostaisi ne nykyisiltä järjestäjiltä avustamisen sijaan. Vaihtoehdossa tapahtumille osoitettu resurssi otettaisiin kaupungin käyttötaloudesta, mikä muuttaisi tapahtumiin liittyviä peruslähtökohtia ja vastuita.

Avustamisen lähtökohta on lisätä jo olemassa olevaa resurssia ja mahdollistaa osaltaan hankkeen toteutuminen. Vastuu ja organisointi jäävät avustuksen hakijalle, eikä kaupungin avustuksen tule kattaa kokonaisuudessaan tapahtuman kuluja. Hankkeen onnistuminen on riippuvainen muun muassa organisaattorin kyvykkyydestä mitoittaa toteutus olemassa oleviin resursseihin. Some-tapahtumien kokemuksista ja epäsuorasti myös itse valtuustoaloitteesta voidaan päätellä, ettei tässä ole aina onnistuttu.

Ostopalveluun siirtyminen muuttaisi perustavan laatusesti nykyistä asetelmaa ja samalla myös tapahtuman luonnetta. Ostopalvelut kate-taan kaupungin käyttötaloudesta avustusrahojen sijaan. Kaupun-ki tulisi esitetyssä mallissa olemaan tapahtumien tilaaja ja sen vastuut kasvaisivat. Ostopalvelu muuttaisi tapahtumien luonteen pitkälti kansa-laistoiminnasta julkisiksi hankinnoiksi ja elinkeinon harjoittamiseksi. Ti-laamisessa jouduttaisiin soveltamaan myös hankintasääntöjen mukais-ta kilpailutusta. Nykyiset tapahtumatuottajat eivät olisi itsestään selviä valintoja toteuttajina. Tarttumapinta kaupunkistrategiaan kaventuisi merkittävästi ainakin osallisuusnäkökulmasta.

Ostopalveluihin siirtymisen sijaan on syytä kehittää kansalaisyhteiskun-nan tuottamia kaupunkitapahtumia niin, ettei niiden arvokas lähtökohta vaarannu.

Edellä esitetyn perusteella kaupunki jatkaa erilaisten tapahtumien tuke-mista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta. Kaupunki kehittää jat-kuvasti avustusjärjestelmänsä vastaamaan kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita. Samalla kaupunki huolehtii siitä, että tapahtumien järjestämi-nen ja muut toimintaedellytykset paranevat yhteisen edun mukaisesti. Samaan aikaan tapahtumien tuottajien osaamista omasta varainhan-kinnasta on syytä kehittää. Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoi-sena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin.

Käsittely

11.09.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lausunnon viimeisen kappaleen loppuun lisätään virke: "Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia so-veltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin."

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

§ 47

V 13.2.2019, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite perhevalmennuksen käynnistämisestä murrosikäisten nuorten vanhemmille

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Maria Ohisalón ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnatun perhevalmennuksen käynnistämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Vanhemmuuden tukeminen on keskeinen osa sosiaali- ja terveystalvulujen perustehtävää. Ensimmäistä lastaan odottaville järjestetään perhevalmennusta äitiys- ja lastenneuvoloiden ja leikkipuistojen yhteistyönä sekä sähköisenä perhevalmennuksena Perheentuki -verkkosivuston kautta tarjottuna. Peruskouluikäisten nuorten kohdalla kaikille perheille kohdennettua vanhemmuuden tukea ovat kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset (viidennellä ja kahdeksannella luokalla), joihin myös vanhemmat kutsutaan yhdessä nuoren kanssa ja joissa tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä sekä koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat ovat aina tervetulleita muillakin luokka-asteilla kouluterveydenhuollon terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto tukee monin tavoin vanhempien kasvatustyötä.

Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 ikävuoteen asti. Lastensuojelun palveluissa järjestetään myös ryhmämuotoista tukea murrosikäisten lasten vanhemmille.

Vanhemmuuden vahvistaminen on nostettu valtakunnallisen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) yhdeksi tavoitteeksi ja Helsinki osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön. Tavoitteena on rakentaa vanhemmuuden tuen toimintamalleja sekä verkkopalveluja. Lisäksi kouluissa kokeillaan erityisesti maahanmuuttajataustaisille perheille räätälöityjä vanhempainiltoja.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Tällainen perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia. Yläasteelle siirtymistä (seitsemäs luokka) voidaan pitää hyvänä ajankohtana valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna siten, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulujen oppilashuolto tavoittaa nuoret ja heidän vanhempansa. Myös verkkoympäristöön viety perhevalmennus voi soveltua tälle kohderyhmälle. On tärkeää, että vanhemmuuden tukeen tulee jatkumo aina vauvasta murrosiän päättymiseen asti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

21.01.2019

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Nuorteva et al

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 252

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ehdotus murrosikäisten vanhemmille tarjottavasta perhevalmennuksesta on kannatettava. Luontevinta olisi pilotoida mallia muutamalla alueella ja laatia siltä pohjalta koko kaupunkiin sovellettava toimintamalli. Päävastuussa perhevalmennuksesta olisivat uudet perhekeskukset, joiden kautta vanhemmuuden tuki on tarkoitus jatkossa pääosin järjestää. Koulun opiskeluhoolto ja nuorisotoimi tarjoavat tähän tukea.

Perhevalmennus viittaa käsitteenä useimmiten aivan pienten lasten vanhemmille tarjottavaan ryhmämuotoiseen tukeen. Ajoittain on eri puolilla maata kokeiltu myös murrosikäisten lasten vanhemmille tarjottavaa perhevalmennusta. Näistä kokeiluista on saatu pääosin myönteisiä tuloksia. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla. Koulun oppilashuolto tukee lisäksi yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 290

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta:

"Vanhemmuuden tukeminen on keskeinen osa sosiaali- ja terveystalveluiden perustehtävää. Ensimmäistä lastaan odottaville järjestetään perhevalmennusta äitiys- ja lastenneuvoloiden ja leikkipuistojen yhteistyönä sekä sähköisenä perhevalmennuksena Perheentuki -verkkosivuston kautta tarjottuna. Peruskouluikäisten nuorten kohdalla kaikille perheille kohdennettua vanhemmuuden tukea ovat kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset (5. lk ja 8. lk), joihin myös vanhemmat kutsutaan yhdessä nuoren kanssa ja joissa tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä sekä koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat ovat myös aina tervetulleita muillakin luokka-asteilla toteutettavaan kouluterveydenhuollon terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto tukee monin tavoin vanhempien kasvatustyötä.

Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 vuoteen asti. Lastensuojelun palveluissa järjestetään myös ryhmämuotoista tukea murrosikäisten lasten vanhemmille.

Vanhemmuuden vahvistaminen on nostettu valtakunnallisen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) yhdeksi tavoitteeksi ja Helsinki osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön. Tavoitteena on rakentaa vanhemmuuden tuen toimintamalleja sekä verkkopalveluja. Lisäksi kouluissa kokeillaan erityisesti maahanmuuttajataustaisille perheille räätälöityjä vanhempainiltamalleja.

Sosiaali- ja terveystoimiala kannattaa perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Yläasteelle siirtyminen (7. lk) voisi olla hyvä ajankohta valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna ja niin, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulujen oppilashuolto on keskeinen nuoria ja heidän vanhempiaan tavoitettava taho. Myös verkkoympäristöön viety perhevalmennus voisi soveltua tälle kohderyhmälle. On tärkeää, että vanhemmuuden tukeen muodostuu jatkumo aina vauvasta murrosiän päättymiseen asti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Taina Hussi, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43830
taina.hussi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.10.2018 § 208

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää perhevalmennuksen järjestämisestä murrosikäiselle nuorille tarpeellisena ja näkee murrosikäisiin nuoriin kohdistettavan tuen lisäämisen perusteltuna. Tuen tarjoaminen juuri murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä, johon tulisi panostaa nykyistä enemmän.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluissa on kehitetty menetelmiä murrosikäisten nuorten ja heidän perheidensä tukemiseksi, mutta nykyisillä resursseilla tarpeisiin ei pystytä vastaamaan riittävästi. Luotsi-toiminta, jota toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa, tarjoaa tukea yläkouluikäiselle nuorille sekä heidän huoltajilleen. Luotsi-toiminnassa nuoren yksilöllisen tuen lisäksi nuoren huoltajilla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti nuoriso- ja/tai sosiaaliohjaajan kanssa murrosikään liittyvistä kysymyksistä ja saada joustavasti ohjausta matalalla kynnyksellä.

Lisäksi Luotsi-toiminnan yhteydessä on järjestetty vanhemmille vertaisryhmätoimintaa yhteistyössä perheneuvoloiden kanssa. Vanhempien vertaisryhmätoiminnassa on voitu keskustella ja vaihtaa kokemuksia muiden vanhempien kanssa murrosikään liittyvistä haasteista ohjaajien tukemana. Nykyresurssein toiminta on kuitenkin vähäistä eikä vastaa tarpeeseen riittävästi.

21.01.2019

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa murrosikäisiin suunnatun perhevalmennuksen järjestämistä yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Yhteistyökumppanina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisotyö voi tarjota osaamista, menetelmiä ja luontevan keskusteluyhteyden nuoriin ja vanhempiin, mutta tämä edellyttää resurssien suuntaamista nykyistä enemmän syrjäytymistä ehkäisevään työhön.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heidi Hällman, aluepäällikkö, puhelin: 310 71608
heidi.hallman(a)hel.fi
Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

§ 48

V 13.2.2019, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite helsinkiläisten muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamisesta

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Alametsä Alviina Aloite Kvsto 29082018 12
- 2 Skannattu_HUS vastine HEL2018 009109

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamista.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) lausuntoihin ja toteaa, että muunsukupuolisuudelle ei ole virallista määritelmää, mutta yleensä termillä viitataan tilanteeseen, jossa henkilöllä on pitkäaikainen, vakaa ja jäsentynyt kokemus siitä, ettei hän kuulu itselleen syntymässä määritellyn sukupuoleen, mutta toisaalta ei myöskään vastakkaiseen sukupuoleen, toisin kuin transsukupuolisuudessa. Suomessa käytetään

ICD-10 -tautiluokituksen diagnoosia F64.8 Muu määritetty sukupuoli-identiteetin häiriö, kun pyritään kuvaamaan muuta sukupuoli-identiteetin variaatiota kuin transsukupuolisuutta. Tieteellisessä kirjallisuudessa on sukupuoli-identiteetin häiriöiden sijaan alettu puhua sukupuoli-identiteetin variaatioista. Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on poistettu mielenterveyden häiriöistä ja se sijaitsee nyt seksuaalisuuden yhteydessä omana kategorianaan sukupuoli-dysforia, joka ei erottele identiteettejä.

Transsukupuolisen ihmisen tapaan myös muunsukupuolinen ihminen saattaa kärsiä kehonsa ja identiteettikokemuksensa välisestä ristiriidasta ja tämän aiheuttamasta ahdistuksesta, jota usein kutsutaan kehodysforiaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1053/2002) mukaan sukupuolen muuttamisen tutkimus ja hoito on keskitetty Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan ja Tampereen yliopistolliseen sairaalaan.

Sukupuolen vahvistamista ja/tai korjaamista toivovien potilaiden kokonaistilanteen arviointi ja heidän mahdollisten somaattisten hoitojensa koordinointi tehdään yhteistyössä endokrinologien, gynekologien, otologien, foniatrien ja plastiikkakirurgien kanssa.

Tutkimuksen tavoitteena on ensisijaisesti selvittää sukupuoli-identiteettiä ja hoidon tarvetta. Korjaushoitojen edellytyksenä on, että kyseessä on transsukupuolisuuden F64.0 kriteerit täyttävä, pysyvä sukupuoli-identiteetti. Muun sukupuoli-identiteettiin liittyvän dysforian osalta palveluvalikoimaa selvitetään ajankohtaisesti tutkimusnäytön, muuttuvan diagnoosijärjestelmän ja julkisen terveydenhuollon yhtenevien hoitolinjojen mukaisesti.

Tutkimusnäyttö muunsukupuolisten hoitojen vaikuttavuudesta puuttuu eikä muunsukupuolisille ole vakiintunutta hoitolinjaa, koska heidän kohdallaan feminisoivista ja maskulinisoivista sukupuolen korjaushoidoista ei ole riittävää näyttöä. Tilanne on hoitolinjausten suhteen epäselvä. Terveydenhuollon ammattilaisilla tulee kuitenkin olla myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämisessä henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen.

Transsukupuolisten hoitoa Suomessa ohjaa laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta (563/2002) ja siihen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Näissä ei määritellä muun sukupuolisten hoitoa. HUS ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat pyytäneet ministeriön Palveluvalikoimaneuvostolta (Palko) hoito-linjausta viime vuosina kasvaneeseen muunsukupuolisten palvelukysyntään. Asia on nyt Palkossa selvitettävänä ja HUS odottaa Palkon selvitystä valtakunnallisiksi linjauksiksi.

21.01.2019

Sukupuolen variaatioiden hoitoa koskevan suositus valmistellaan Palkon jaostossa. Työn aikana kootaan suomalaisten potilaiden ja transihmisten kokemuksia tilanteesta ja terveydenhuollosta keskustelutilaisuuksissa. Suositusvalmistelun loppuvaiheessa jokaisella on mahdollisuus kommentoida suositusluonnosta Otakantaa-palvelussa. Työ on tarkoitus saada valmiiksi keväällä 2019.

HUS kannattaa myös lain (563/2002) uudistamista, koska siinä ei tällä hetkellä määritellä muunsukupuolisten hoitoa. HUS aikoo jatkossa tehdä vaikuttavuusseurantatutkimusta siitä, miten potilaat hyötyvät hoidosta. Lisäksi HUS lisää avointa kommunikaatiota hoitolinjauksista järjestöjen, potilaiden ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu vaikuttava hoito parantaa kohderyhmän terveyttä ja hyvinvointia. Sen sijaan väärin kohdistetut toimenpiteet voivat vaikuttaa kielteisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös muunsukupuolisille henkilöille tarjottavat hoidot on tutkimuksissa osoitettu vaikuttaviksi. Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUSin jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Alametsä Alviina Aloite Kvsto 29082018 12
- 2 Skannattu_HUS vastine HEL2018 009109

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 307

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Sosiaali- ja terveysvirasto antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

"Muunsukupuolisuudelle ei ole virallista määritelmää, mutta yleensä termillä viitataan tilanteeseen, jossa henkilöllä on pitkäaikainen, vakaa ja jäsentynyt kokemus siitä, ettei hän kuulu itselleen syntymässä määriteltyyn sukupuoleen, mutta toisaalta ei myöskään vastakkaiseen sukupuoleen, toisin kuin transsukupuolisuudessa. Suomessa käytetään ICD-10 -tautiluokituksen diagnoosia F64.8 Muu määritetty sukupuoli-identiteetin häiriö, kun pyritään kuvaamaan muuta sukupuoli-identiteetin variaatiota kuin transsukupuolisuutta. Tieteellisessä kirjallisuudessa on sukupuoli-identiteetin häiriöiden sijaan alettu puhua sukupuoli-identiteetin variaatioista. Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on otettu pois mielenterveyden häiriöistä ja sijaitsee nyt seksuaaliterveyden yhteydessä omana kategorianaan sukupuolidysforia, joka ei erottele identiteettejä.

Transsukupuolisen ihmisen tapaan myös muunsukupuolinen ihminen saattaa kärsiä kehonsa ja identiteettikokemuksensa välisestä ristiriidasta ja tämän aiheuttamasta ahdistuksesta, jota usein kutsutaan kehodysforiaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1053/2002) mukaan sukupuolen muuttamiseen tähtäävä tutkimus ja hoito keskitetään Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan ja Tampereen yliopistolliseen sairaalaan. Kun henkilö hakeutuu hoitoon transseksuaalisuuden takia tai hänen sukupuoli-identiteettinsä muutoin vaatii selvitystä, hänet tulee ohjata jatkotutkimuksiin toiseen edellä mainituista sairaaloista.

Toiminnan keskiössä on sukupuolen vahvistamista ja/tai korjaamista toivovien potilaiden kokonaistilanteen arviointi ja heidän mahdollisten somaattisten hoitojensa koordinointi yhteistyössä endokrinologien, gynekologien, otologien, foniatrien ja plastiikkakirurgien kanssa. Tutkimukseen tullaan lääkärin läheteellä.

Tutkimuksen tavoitteena on ensisijaisesti selvittää sukupuoli-identiteettiä ja hoidon tarvetta. Korjaushoitojen edellytyksenä on, että kyseessä on transsukupuolisuuden F64.0 kriteerit täyttävä, pysyvä sukupuoli-identiteetti. Muun sukupuoli-identiteettiin liittyvän dysforian osalta palveluvalikoimaa selvitetään ajankohtaisesti tutkimusnäytön, muuttuvan diagnoosijärjestelmän ja julkisen terveydenhuollon yhtenevien hoitolinjojen mukaisesti.

Tutkimusnäyttö muunsukupuolisten hoitojen vaikuttavuudesta puuttuu eikä muunsukupuolisille ole vakiintunutta hoitolinjaa, koska heidän kohdallaan feminisoivista ja maskulinisoivista sukupuolen korjaushoidoista

ei ole riittävää näyttöä. Tilanteen ollessa hoitolinjausten suhteen epäselvä, tulee terveydenhuollon ammattilaisten voida tehdä myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämiseksi henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen.

Transsukupuolisten hoitoa Suomessa ohjaa laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyvä Sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Näissä ei määritellä muun sukupuolisten hoitoa. HUS ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat pyytäneet STM:n Palveluvalikoimaneuvostolta (Palko) hoito-linjausta viime vuosina kasvaneeseen muunsukupuolisten palvelukysyntään. Asia on nyt Palkossa selvitettävänä ja HUS odottaa Palkon selvitystä valtakunnallisiksi linjauksiksi.

HUS kannattaa myös translain uudistamista, koska siinä ei tällä hetkellä määritellä muunsukupuolisten hoitoa. HUS aikoo jatkossa tehdä vaikuttavuusseurantatutkimusta siitä, miten potilaat hoidosta hyötyvät. Lisäksi HUS tulee lisäämään avointa kommunikaatiota hoitolinjauksista järjestöjen, potilaiden ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Sukupuolen variaatioiden hoitoa koskevan suositus valmistellaan jaostossa, jonka Palko nimittää lokakuun 2018 alussa. Työn alkuvaiheessa kootaan suomalaisten potilaiden ja transihmisten kokemuksia tilanteesta ja terveydenhuollosta keskustelutilaisuuksissa. Suositusvalmistelun loppuvaiheessa jokaisella on mahdollisuus kommentoida suositusluonnosta Otakantaa-palvelussa. Työ on tarkoitus saada valmiiksi keväällä 2019.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu vaikuttava hoito parantaa kohderyhmän terveyttä ja hyvinvointia. Sen sijaan väärin kohdistetut toimenpiteet voivat vaikuttaa kielteisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös muunsukupuolisille henkilöille tarjottavat hoidot ovat tutkimuksissa osoitettu vaikuttaviksi. Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUS:n jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa."

Käsittely

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon ensimmäisen kappaleen 2 loppuun: "Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on otettu pois mielenterveyden häiriöistä ja sijaitsee nyt seksuaaliterveyden yhteydessä omana kategorianaan sukupuolidysforia, joka ei erottele identiteettejä."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun: "Tilanteen ollessa hoitolinjausten suhteen epäselvä, tulee terveydenhuollon ammattilaisten voida tehdä myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämiseksi henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 3:

Jäsen Kati Juva: Lisätään terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevan kappaleen loppuun: "Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUS:n jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 1

Sakari Männikkö

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula

21.01.2019

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 1 (tyhjää 3).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 2
Tapio Bergholm, Sakari Männikkö

Ei-äännet: 9
Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjää 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 1
Sakari Männikkö

Ei-äännet: 8
Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 4
Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 8 - 1 (tyhjää 4).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyjen muutosehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

06.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 49

V 13.2.2019, Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 28.1.2019 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Suldaan Said Ahmed ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamista asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Helsingin asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016–2017. Yhteensä Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia alle 25-vuotiaita nuoria noin 800, joista pitkäaikaisasunnottomia on noin 200

nuorta. Suurin osa asunnottomista nuorista on väestörekisterikeskukseen vailla asuntoa (VVA) -merkinnän mukaan väliaikaisesti asunnottomia elämäntilanteen muuttumisen vuoksi. Nuorten asunnottomuuden syitä ovat mm. vuokrasopimuksen päättyminen, avio- tai avoero, paikkakunnan vaihto esimerkiksi opiskeluun liittyen, liian suuret asumiskustannukset ja itsenäistyminen lapsuudenkodista. Osalla asunnottomuuteen vaikuttavat myös talousvaikeudet ja työttömyys. Pitkäaikaisemmin asunnottomina olevilla nuorilla asunnon puute yhdistyy muihin elämäntilanteen vaikeuksiin, päihteiden käyttöön, mielenterveyden ongelmiin tai vankeusrangaistukseen. Luvut eivät ole täysin luotettavia, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä ja nuorten asunnottomuus jää myös osin piiloon. Syynä tähän on nuorten matala kynnys majoittua tuttavien luona ja toisaalta korkea kynnys hakeutua asunnottomien palveluihin.

Asunnottomuuden tilastoinnin tarkentamiseksi on syksyllä 2018 työstetty Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseen (jatkossa ARA) asuntopoliittisen uudistamisen yhteydessä ARA:n, Y-säätiön ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Tavoitteena on saada entistä luotettavampi luku asunnottomien määrästä.

Nuoret asuvat tilapäisesti tuttavien luona useimmiten kohtuuhintaisten asuntojen puutteen vuoksi. Nuorten asunnottomuutta vähennetään parhaiten takaamalla riittävä kohtuuhintaisten asuntojen asuntotuotanto. Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon varmistaminen on yksi Helsingin kaupungin keskeisistä asuntopoliittisista tavoitteista. Kotikaupunkina Helsinki - Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa tavoitteena on tuottaa vuodesta 2019 lähtien 7 000 asuntoa vuosittain. Tavoitteena on myös, että 25 % asuntotuotannosta on aravuokra-asuntoja (sisältäen opiskelija- ja nuorisoasunnot).

Asuntotuotantomäärät ovat tällä hetkellä ennätyskorkeat Helsingissä. Vuonna 2018 marraskuun loppuun mennessä valmistui 4 619 asuntoa, joista 18,5 % on aravuokra-asuntoja. Valmistuneista asunnoista 303 on opiskelija- ja nuorisoasuntoja.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on useita toimintamalleja ja -käytäntöjä nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja eritasoisia tuetun asumisen vaihtoehtoja. Haasteena on soveltuvien ja riittävän vahvasti tuettujen asumis- ja kuntoutuspalvelujen löytyminen vaikeasti oireileville nuorille ja toisaalta nuorten saaminen palvelujen piiriin.

Aikuissosiaalityön nuorten tiimeissä on syksystä 2018 lähtien ollut ajanvarauksetonta palvelua, jossa tarjotaan mm. asumisneuvontaa nuorten asunnottomuuden ehkäisyyn. Kriisimajoitus on sosiaalihuoltolain edellyttämä viimesijainen asumisratkaisu vakavia ongelmia aiheuttavissa

akuuteissa asunnottomuustilanteissa. Ongelmana on, että nuoret asunnon tarvisijat eivät aina halua tai osaa hakeutua sosiaalityöntekijän vastaanotolle.

Päihteitä käyttäville nuorille on vahvasti ympärivuorokautisesti tuettuja asumispalveluja mm. omana toimintana Kulosaaren tukikodissa, ostopalveluna Ruusulankadun asumispalveluyksikössä ja Rukkilan asumisyhteisössä. Näihin asumispalveluihin on mahdollista sijoittua nopealla aikataululla.

Lastensuojelun jälkihuollolla on 302 tukiasuntoa, joissa 18 vuotta täytäneet lastensuojelun asiakkaat saavat sosiaaliohjausta. Näissä tukiasunnoissa saa asua 21-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen jälkihuollon asukkailla tarjotaan Helsingin kaupungin vuokra-asuntoa (Heka) sosiaali- ja terveystoimen lausunnon perusteella. Suurin syy jälkihuollon asiakkaiden asunnottomuuteen on vakava päihdeongelma ja tästä syystä menetetty tukiasunto.

Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa tilapäismajoitusta täysi-ikäisille helsinkiläisille asunnottomille. Hietaniemen palvelukeskus ei ole tarkoituksenmukainen tilapäismajoitus nuorille eikä sen palveluja ole kohdennettu nuorille.

Sosiaali- ja terveystoimessa on tunnistettu tarve järjestää laadukasta ja turvallista nuorille kohdennettua tilapäismajoitusta, jossa olisi mahdollisuus asumistarpeen, päihdehoidon ja muun kuntoutustarpeen arviointiin sekä mahdollisuus odottaa soveltuvaa kuntoutusta ja tuettua asumisratkaisua.

Sosiaali- ja terveystoimi selvittää vuoden 2019 aikana nuorten tilapäismajoituksen, päihdehoidon ja muiden kuntouttavien palvelujen nykyisten toimintamallien mahdollisuudet ja kehittämistarpeet. Erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Said Ahmed Suldaan Aloite Kvsto 12092018 3

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 308

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Said Ahmeed Suldaanin ym. valtuustoaloitteesta kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille:

"Helsingin asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016–2017. Yhteensä Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia alle 25-vuotiaita nuoria noin 800, joista pitkäaikaisasunnottomina on noin 200 nuorta. Suurin osa asunnottomista nuorista on väestörekisterikeskuksen vailla asuntoa (VVA) -merkinnän mukaan väliaikaisesti asunnottomina elämäntilanteen muuttumisen vuoksi. Nuorten asunnottomuuden syitä ovat mm. vuokrasopimuksen päättymisen, avio- tai avoero, paikkakunnan vaihto esim. opiskeluun liittyen, liian suuret asumiskustannukset ja itsenäistymisen lapsuudenkodista. Osalla asunnottomuuteen vaikuttavat myös talousvaikeudet ja työttömyys. Pitkäaikaisemmin asunnottomina olevilla nuorilla asunnon puute yhdistyy muihin elämänhallinnan vaikeuksiin, päihteiden käyttöön ja/tai mielenterveyden ongelmiin tai vankeusrangaistukseen. Luvut eivät ole täysin luotettavia, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä ja nuorten asunnottomuus jää myös osin tilastoilta piiloon. Syitä tähän ovat nuorilla matala kynnys majoittua tuttavien luona ja toisaalta vastaavasti korkea kynnys hakeutua asunnottomien palveluihin.

Tilapäisesti tuttavien luona asuvien nuorten asumisen haaste on useimmiten kohtuuhintaisten asuntojen puute. Tärkein keino parantaa nuorten tilannetta on lisätä kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen ja nuorille kohdennettujen asuntojen tarjontaa kasvukeskuksissa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on useita toimintamalleja ja -käytäntöjä nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja eritasoisia tuetun asumisen vaihtoehtoja. Haasteena on soveltuvien ja riittävän vahvasti tuettujen asumis- ja kuntoutuspalvelujen löytäminen vaikeasti oireileville nuorille ja toisaalta nuorten saaminen palvelujen piiriin.

Nuorille, joiden haasteena on sopivan asunnon löytyminen ja joilla ei ole päihde- tai mielenterveysongelmia, pystytään asunto löytämään kohtuullisen nopeasti ja tarjolla on useita asumisvaihtoehtoja. Aikuisso-
siaaliryöön nuorten tiimeissä on syksystä 2018 lähtien toteutettu ajanva-
rauksetonta palvelua. Osana ajanvarauksetonta sosiaaliohjausta tarjo-
taan asumisneuvontaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa nuorten asun-
nottomuuden ehkäisyyn. Myös kevyemmin tuettuihin sosiaali- ja ter-
veystoimen asumisen tuen palveluihin (tukisoluasunnot, pienasunnot
lähityön tuella) pääsee jonottamatta. Nuorten palveluissa ja aikuissosi-
aaliryöössä on olemassa kriisimajoituksen malli, joka on sosiaalihuolto-
lain edellyttämä viimesijainen asumisratkaisu vakavia ongelmia aiheut-
tavissa akuuteissa asunnottomuustilanteissa. Ongelmana on, että nuo-
ret asunnon tarvitsijat eivät välttämättä halua tai osaa hakeutua sosiaa-
liryöntekijän vastaanotolle.

Päihteitä käyttäville nuorille on vahvasti ympärivuorokautisesti tuettuja
asumispalveluja mm. omana toimintana Kulosaaren tukikodissa ja os-
topalveluna Ruusulankadun asumispalveluyksikössä ja Rukkilan asu-
misyhteisössä. Näihin asumispalveluihin on vain muutamia nuoria jo-
nossa ja palveluun on mahdollista sijoittua nopeallakin aikataululla.

Lastensuojelun jälkihuollolla on 302 tukiasuntoa, joissa 18 vuotta täyt-
täneet lastensuojelun asiakkaat saavat sosiaaliohjausta. Näissä tukia-
sunnoissa saa asua 21-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen jälkihuollon asuk-
kaille tarjotaan Helsingin kaupungin vuokra-asuntoa (Heka) sosiaali- ja
terveystoimen lausunnon perusteella. Suurin syy jälkihuollon asiakkai-
den asunnottomuuteen on vakava päihdeongelma, jonka vuoksi he me-
nettävät tukiasunnon. Ensimmäisen asunnon menettämisen jälkeen
harva on motivoitunut päihdehoitoon.

Haasteena on vahvasti tuettujen asumispalvelujen löytyminen nuorille,
joilla on vaikeita mielenterveysongelmia, eritasoisia käytöshäiriöitä ja
päihdeongelmia. Nuoret ovat usein lastensuojelulaitoksista itsenäisty-
neitä, lastensuojelun jälkihuollon asiakkaita. Vaikeasti oireilevat nuoret
tarvitsevat kohdennettuja asumispalveluja, joissa on moniammatillista
osaamista mm. psykiatrian, neuropsykiatrian ja päihdehoidon osalta.
Näille nuorille on pääsääntöisesti ostettu tehostettua asumispalvelua
Helsingin ulkopuolelta.

Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa tilapäismajoitusta täysi-ikäisil-
le helsinkiläisille asunnottomille. Valtaosa Hietaniemenkadun yöpyjistä
(80 %) on vanhempia aikuisia, joilla usealla asunnottomuus, päihte-
idenkäyttö ja muut elämänhallinnan vaikeudet ovat pitkäaikaisia. Hiet-
aniemen palvelukeskus ei ole tarkoituksenmukainen tilapäismajoitus
nuorille eikä palvelukeskuksen palvelut ole kohdennettuja nuorille.

Sosiaali- ja terveystoimessa on tunnistettu tarve laadukkaan ja turvallisen nuorille kohdennetun tilapäismajoituksen järjestämiselle, jossa olisi mahdollisuus asumistarpeen, päihdehoidon ja muun kuntoutustarpeen arviointiin sekä mahdollisuus odottaa soveltuvaa kuntoutus- ja tuettua asumisratkaisua. Osalle nuorista kiinnittyminen palveluihin, ja päihdehoitoon ja kuntoutukseen on vaikeaa, eivätkä he ole motivoituneita päihdearviointiin ja -hoitoon tai kuntouttaviin asumispalveluihin.

Olisi tarkoituksenmukaista selvittää keinoja ja kehittää toimintamalleja, joilla nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää kannatettavana, että sosiaali- ja terveystoimi selvittää vuoden 2019 aikana nykyisten toimintamallien mahdollisuudet ja kehittämistarpeet siitä, miten nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta. Samalla kartoitetaan mahdollisuudet hyödyntää ja kehittää nykyrakenteiden ja toimipisteiden kokonaisuutta tarjoamaan nuorille kohdennettua tilapäismajoitusta ja kuntouttavia palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunnon turvaaminen ja sopivan asumisratkaisun löytyminen niin tilapäistä majoitusta tarvitseville kuin vahvemman tuen tarpeessa oleville nuorille antaa mahdollisuuden kiinnittyä itsenäiseen elämään ja tarvittavan tuen piiriin. Keskeistä asuntojen, asumispalvelujen ja päihdehoidon lisäksi on saada tarvittaessa riittävä arjen ja itsenäistymisen tuki sekä riittävä toimeentulo ja osaaminen talousasioissa."

Käsittely

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toiseksi viimeisen virkkeen "ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin" jälkeen lisätään virke: "Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta."

Kannattaja: jäsen Cecilia Ehrnrooth

21.01.2019

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Saku Etholen)

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Sakari Männikkö, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

§ 50

V 13.2.2019, Valtuutettu Aleksi Niskasen aloite sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakuprosessin selvittämisestä

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Aleksi Niskasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Niskanen Aleksi Aloite Kvsto 24102018 3
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 10.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Aleksi Niskanen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteensa kaupungin sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakuprosessin selvittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin päätösvalmistelussa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita:

21.01.2019

Perustuslain mukaan kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Hyvän hallinnon mukainen toiminta tarkoittaa, että asias- sa sovelletaan aineellista ja prosessuaalista lainsäädäntöä oikein.

Päätösvalmistelussa viranomaisen käsiteltäväksi tullut asia selvitetään hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Val- mistelun tuloksena syntyy asian selostuksen, ratkaisun ja ratkaisun pe- rustelut sisältävä, myös muodollisesti oikea, päätös(ehdotus)luonnos.

Asian hyvällä valmistelulla pyritään ennen kaikkea aineellisesti eli sisäl- löllisesti oikean lopputuloksen saavuttamiseen. Viranomaisen on selvi- tettävä kaikki asiaan vaikuttavat seikat, mahdollisesti kuultava asiano- saisia, kerättävä normit ja faktat sekä lopulta pohdittava kokonaisuuden ratkaisu.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveystoimialan lausuntoon, jossa aloitteessa esille otetut yksilöhuollon päätösprosessiin liittyneet yksittäi- set tapaukset on perusteellisesti selvitetty. Lainvastaista menettelyä ky- seisten asioiden valmistelussa tai muutoksenhaussa ei ole havaittu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Niskanen Aleksi Aloite Kvsto 24102018 3
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 10.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimiala 10.12.2018

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveystoimialalta lausuntoa Aleks Niskasen tekemästä valtuustoaloitteesta, jonka mukaan sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakujen käsittely ei

ole johdonmukaista ja muutoksenhakijan oikeusturva saattaa tämän vuoksi vaarantua.

Yksilöhuollon päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten jaostovalmistelu on sosiaali- ja terveystoimialalla keskitetty hallintopalvelujen valmistelun tuen jaostovalmistelutiimille.

Kun muutoksenhaku saapuu kaupungin kirjaamoon, kirjaamo kirjaa asian asianhallintajärjestelmään, lähettää muutoksenhakijalle tiedon odotettavissa olevasta käsittelyajasta ja siirtää asian sosiaali- ja terveystoimialan asianohjaajalle.

Asianohjaaja tarkistaa, että kyseessä on muutoksenhaku, joka kuuluu sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisen jaoston käsiteltäväksi ja siirtää asian odottamaan valmistelua. Koska kaikkia vammaispalvelun, asiakasmaksujen ja vanhuspalvelun päätöksiin liittyviä asiakirjoja ei ole skannattu sähköisiin asiakastietojärjestelmiin, lähetään päätöksen tehneelle palvelupisteelle asiakirjapyyntö.

Jaostovalmistelija selvittää tämän jälkeen oikaisuvaatimuksen perusteena olevat tosiseikat ja kartoittaa tapaukseen sovellettavan lainsäädännön sekä sosiaali- ja terveystoimialalla noudatettavat määräykset ja ohjeet.

Perehdyttyään asiaan jaostovalmistelija laatii päätösehdotuksen. Hallintosihteeri oikolukee tämän jälkeen tekstin, varmistaa, että liitteet on liitetty asialle ja siirtää tekstin liitteineen esittelijän luettavaksi. Esittelijän hyväksytyä ratkaisuehdotuksen ja sen perustelut, siirtää hallintosihteeri päätösesityksen koontilistalta seuraavan jaostokokouksen varsinaiselle esityslistalle.

Kokouksen jälkeen hallintosihteeri lähettää pöytäkirjan otteet muutoksenhakijoille asioista, jotka kokouksessa on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Pöytäkirjan otteen liitteenä lähetetään sekä valitusosoitus että kaikki ne liitteet, jotka valmistelija on esityslistatekstiin liittänyt. Pöydälle jätetyistä asioista ei lähetetä pöytäkirjanotetta, koska asiaa ei ole käsitelty kokouksessa.

Suurin osa pöytäkirjan otteista postitetaan muutoksenhakijoille e-kirjeenä. Jos ote lähetetään tavallisena kirjeenä, postittaa toimistosihteeri pöytäkirjan otteen ja jaoston kokouksessa olleet, liiteluettelossa mainitut liitteet sekä valitusosoituksen muutoksenhakijalle.

Aloitteessa todetaan muutoksenhakijalle samasta muutoksenhausta lähetettyjen pöytäkirjan otteiden poikenneen toisistaan kahdessa esimerkkitapauksessa muutoksenhaun liitteiden merkitsemisen osalta.

Asiaa selviteltiin valmistelun tuessa. Hallintosihteeri osasi heti nimetä tapauksen ja selittää tapahtumien kulun. Hallintosihteeri muisti myös, että samaan tapauksen liittyä aloitteessa mainittu asiakirjan toimittamisen epäselvyys.

Pöytäkirjan otteiden poikkeaminen toisistaan johtuu siitä, että toinen asioista on kokouksessa pöydälle jäänyt asia, joista pöytäkirjanotteita ei normaalisti lähetetä. Muutoksenhakijan pyynnöstä hänelle on kuitenkin lähetetty tiedoksi pöytäkirjan ote kyseisestä päätöksestä. Koska päätös koski vain pöydälle jättämistä, ei siihen sisälly liitteitä. Pöytäkirjan otteeseen ei tällöin tulostu muutoksenhakua koskevaa esityslistatekstia, liiteluetteloa eikä liitteitä. Sihteeri on muutoksenhakijan pyynnöstä lähettänyt pöytäkirjan otteen lisäksi myös ne liitteet, jotka valmistelija oli liittänyt päätösesitykseen. Liitteiden yläkulmaan sihteeri oli kirjoittanut liitteen numeron.

Kyseessä on siten poikkeustapaus, jossa pöytäkirjan ote on lähetetty muutoksenhakijan nimenomaisesta pyynnöstä.

Sosiaali- ja terveystoimialan näkemyksen mukaan pöytäkirjan otteiden lähettämässä muutoksenhakijoille noudatetaan yhdenmukaista käytäntöä. Valmistelun tuessa suoritettiin pöytäkirjan liitteiden tarkastus systemaattisella satunnaisotannalla, niin että kymmenestä prosentista tänä vuonna tehdyistä päätöksistä tarkastettiin liitetiedot. Suoritetussa tarkastuksessa löytyi kaksi tapausta, joissa liitteiden käsittely poikkesi yleisestä käytännöstä, jonka mukaan ote sisältää liiteluettelon, jossa liitteet on otsikoitu. Tapauksissa muutoksenhakukirjeen liitteenä olleet asiakirjat oli liiteluetteloon otsikoitu vain liite-merkinnällä. Varsinaisessa esityslistatekstissä liitteiden sisältö oli kuitenkin selvitetty.

Kuten lausunnossa aiemmin todettiin, aloitteessa mainitussa tapauksessa kyse oli pöydällejättämispäätöksestä. Seuraavaan kokoukseen siirretyn esityslista-asian mahdolliset liitteet eivät ole osa pöydällejättämispäätöstä, vaan ne kuluvat kiinteästi siihen asiaan, jonka käsittely siirrettiin ja josta jaosto ei vielä tehnyt päätöstä. Liitteiden merkitsemiskäytäntö on siten tältä osin ollut asianmukaista.

Aloitteessa on toisena muutoksenhakijan oikeusturvaa vaarantavana asiana otettu esille tapaus, jossa asiakkaan edunvalvojan suoraan sosiaalityöntekijälle toimittama, muutoksenhaun liitteeksi tarkoitettu asiakirja oli jäänyt toimittamatta jaostovalmisteluun. Aloitteessa todetaan myös, ettei sosiaalityöntekijä antanut vastaanottamastaan muutoksenhakuun liittyvästä asiakirjasta vastaanottotodistusta.

Hallintolain mukaan päätökseen, johon on vaadittava oikaisua ennen valituksen tekemistä, on liitettävä muutoksenhakuohje. Muutoksenhakuohjeessa on selostettava paitsi viranomaisen, jolle muutoksenhaku

on toimitettava, muutoksenhakuaja sekä vaatimukset muutoksenhaun sisällöstä, liitteistä ja perille toimittamisesta. Hallintolain mukaan asiakirjan lähettäjälle on pyynnöstä annettava todistus asiakirjan kirjaamisesta tai muusta rekisteröinnistä.

Viranhaltijan päätökseen liitettyssä muutoksenhakuohjeessa ilmoitetaan kirjaamon osoite osoitteena, johon muutoksenhaku pyydetään toimittamaan. Kirjaamo avaa asian asianhallintajärjestelmään ja lähettää asiasta muutoksenhakijalle kirjausilmoituksen, josta näkyy asian saama diaarinumero ja arvio käsittelyajasta.

Valmistelun tuen saaman selvityksen mukaan edunvalvoja oli toimittanut aloitteessa mainitun lääkärintodistuksen sosiaalityöntekijälle. Sosiaalityöntekijä ei lähettänyt todistusta kirjaamoon, koska lääkärintodistukseen ei ollut liitetty saatetta, josta olisi käynyt ilmi, että muutoksenhaku haluttiin täydentää kyseisellä todistuksella.

Koska kyse oli yksittäisestä lääkärintodistuksesta, johon ei liittynyt muutoksenhakukirjettä on ymmärrettävää, ettei, sosiaalityöntekijä osannut yhdistää asiakirjan liittyvän asiakkaan aiemmin tekemään muutoksenhakuun. Osalla asiakkaista on samanaikaisesti vireillä useampia palveluhakemuksia. Jos asiakas ei erikseen mainitse, että asiakirja on tarkoitettu liitettäväksi muutoksenhakuun, saattaa sosiaalityöntekijä olettaa, että asiakirja on toimitettu palveluhakemusta varten, sillä aina sosiaalityöntekijällä ei edes ole tietoinen vireillä olevasta muutoksenhausta.

Hallintolain mukaan vastaanottotodistus asiakirjan kirjaamisesta tai muusta rekisteröinnistä on annettava pyydettyä. Aloitteesta ei käy ilmi, oliko edunvalvoja jättäessään asiakirjan pyytänyt vastaanottotodistusta ja onko asiakasta ohjattu toimittamaan asiakirja kirjaamoon.

Sosiaali- ja terveystoimiala pitää valitettavana sitä, ettei muutoksenhaun liitteeksi tarkoitettu lääkärintodistus ollut valmistelijan eikä siten myöskään jaoston jäsenten käytettävissä. Myös jaostovalmistelijan ja esittelijän kannalta on tärkeää, että kaikki ne asiakirjat, joihin muutoksenhakija haluaa vedota, ovat käytettävissä asiaa valmisteltaessa. Jos uusia asiakirjoja tulee vasta siinä vaiheessa kun esityslistateksti on laadittu ja esittelijä hyväksynyt päätösehdotuksen, joutuu valmistelija mahdollisesti laatimaan koko päätösehdotuksen uudelleen. Jos taas muutoksenhaun kannalta oleellinen asiakirja ei saavu lainkaan valmistelijalle, käyttää muutoksenhakija mitä todennäköisemmin valitusoikeuttaan ja vie asian hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Asian uudelleen käsittely vain sen vuoksi, etteivät kaikki asiakirjat, joihin muutoksenhakija on halunnut vedota, ole olleet käytettävissä asiaa valmisteltaessa ja ratkais-

21.01.2019

tessa ei ole työntekijän kannalta motivoivaa eikä myöskään lisää asiakkaan tunnetta oikeudenmukaisesta käsittelystä.

Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii kehittämään yksilöhuollon muutoksenhakujen valmistelua niin, että muutoksenhakujen valmisteluprosessi olisi paitsi mahdollisimman sujuvaa, myös muutoksenhakijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa ja palvelisi sekä muutoksenhakijoita, esittelijöitä että jaoston jäseniä. Tapaus tullaan käymään jaostotiimin kokouksessa läpi, kuten kaikki jaostovalmistelusta saatu palaute ja liitteiden nimeämiseen tullaan jatkossa kiinnittämään huomiota. Koska kyseessä on yksittäistapaus eikä asiasta ole tullut muuta palautetta, ei tapauksen vuoksi ole aiheellista muuttaa valmisteluprosessia.

Lisätiedot

Merja Santala, lakimies, puhelin: 310 43697
merja.santala(a)hel.fi

§ 51

V 13.2.2019, Valtuutettu Alviina Alametsän aloite tiemelun torjunnasta

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Esittelijän perustelujen viidennen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa:

"Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmastonsuojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä piha- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyn lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Meluesitteitä tarvitaan meluisimmissa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että pääkaupunkiseudun kunnat, Ely-keskus, liikennevirasto ja muut tahot luovat yhdessä tiemelun torjuntaohjelman toimenpiteiden ja aikatauluineen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsinki on laatinut meluselvitykset vuosina 2007, 2012 ja 2017. Vuonna 2017 meluselvitys tehtiin yhteistyössä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Liikenneviraston kanssa.

Vuosien 2013–2017 meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa tehtiin tarkastelu pahimmin melulle altistuvista kadunvarsien asuinalueiden ja virkistysalueiden kohteista ja niiden meluntorjuntakeinoista. Priorisoiduista kohteista on toteutettu Tapaninvainion meluuste Kirkonkyläntiellä ja Herttoniemen meluuste Itäväylällä.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa 2018-2022 on esitetty 53 toimenpidettä vastuutahoineen ja toteutusaikatauluineen. Toimenpiteistä 15 on merkitty meluntorjunnan kärkitoimenpiteiksi. Talousarviossa 2018 ja taloussuunnitelmassa 2019-2021 melusteiden rakentamiseen on varattu noin 1 milj. euroa/vuosi. Melusteiden rakentamista lähivuosina on esitetty Vanhalle Porvoontielle ja Suutarilantielle.

Talousarviossa varaudutaan myös valtion kanssa tehtäviin yhteishankkeisiin, joihin sisältyy pääväylien meluntorjuntatoimenpiteitä. Vuosien 2008-2018 välillä toteutuneet maanteiden melusteet ovat Turunväylä/Munkkiniemi, Kehä I/Kivikko sekä Kehä I/Sepänmäki (osittain kesken). Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa Helsingin

21.01.2019

gin alueella on kuusi vielä toteuttamatonta priorisoitua meluestekohdetta. Yhteishankkeina toteutettavien melusteiden rakentamista on hidas-
tanut valtion rahoituksen niukkuus.

HLJ 2011 -suunnitelman mukaisina ns. KUHA-hankkeina (pienet kus-
tannustehokkaat hankkeet) on toteutettu Porvoonväylän meluvalli Jako-
mäen kohdalla ja Kehä I:n meluvalli Sepänmäen kohdalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 18

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.01.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otso Ki-
vekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 550

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Melu vaikuttaa useiden asuin- ja virkistysalueiden viihtyisyyteen ja laatuun. Jatkuvalta altistumiselta melulle on haitallisia terveysvaikutuksia, kuten uni-, oppimis- ja keskittymisvaikeuksia. Melu aiheuttaa välillisesti suuria kustannuksia. Meluhaittojen ennaltaehkäisy ja olemassa oleviin meluongelmiin puuttuminen kunnianhimoisemmin on tärkeää kaupunkilaisten terveyden, kaupungin viihtyisyyden sekä kaupungin talouden kannalta.

Helsinki on laatinut EU:n ympäristömeludirektiivin (Ympäristömelun arvioinnista ja hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin, 2002/49/EY) mukaiset meluselvitykset vuosina 2007, 2012 ja 2017. Vuonna 2017 tehty meluselvitys oli osa pääkaupunkiseudun meluselvitystä ja se tehtiin yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien Espoo, Vantaa, Kauniainen) sekä Liikenneviraston kanssa, joka vastaa maanteiden meluselvityksistä. Meluselvityksen perusteella kaupungit laativat omat meluntorjunnan toimintasuunnitelmansa ja Liikennevirasto kansallisen toimintasuunnitelman maanteille ja rautateille. Helsingin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa käsiteltäviä melulähteitä ovat pää- ja kokoojakatujen liikenne sekä raitio- ja metroliikenne.

Vuonna 2017 laadittu meluntorjunnan toimintasuunnitelma pohjautuu vuonna 2013 laadittuun toimintasuunnitelman tarkistukseen ja uuteen vuonna 2017 valmistuneeseen meluselvitykseen. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmalla pyritään vähentämään melua ja sen vaikutuksia, sekä ehkäisemään melun lisääntymistä hiljaisilla alueilla. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa on esitetty yksityiskohtaiset toimenpiteet, joilla meluhaittoja vähennetään Helsingissä.

Meluntorjunnan toimenpiteet suunnitelmakaudella 2018–2022 jakautuvat kolmeen teemakokonaisuuteen: suunnitteluun ja ohjaukseen, melulähteeseen vaikuttamiseen sekä rakenteelliseen meluntorjuntaan. Näiden alla on 14 toimenpidekorttia eri teemoista, joihin on kirjattu yhteensä 53 konkreettista toimenpidettä vastuutahoineen ja toteutusaikatauluineen. Toimenpiteistä 15 on merkitty meluntorjunnan kärkitoimenpiteiksi. Näiden vaikuttavuus on katsottu merkittäväksi ja toteutettavuus hyväksi.

Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmastonsuojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä pihaj- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyyn lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Meluesteitä tarvitaan meluisimmassa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta.

Helsingissä on asetettu pitkän aikavälin tavoitteita meluntorjunnalle sekä kaupungin ympäristöpolitiikassa että aiemmissa meluntorjunnan toimintasuunnitelmissa. Tavoitteisiin kuuluu suojata ensisijaisesti voimakkaan melun alueilla asuvia, kohdistaa torjuntatoimet alueille, joilla altistujia on paljon, sekä suojata asukkaita varmistamalla asuntojen sisämelutasojen pysyminen alle ohjearvotasojen. Lisäksi tavoitteena on säilyttää suhteellisen hiljaisia alueita ja turvata virkistysalueiden alhaisia melutasoja kaupunkilaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ja alueiden viihtyisyyden ja laadun varmistamiseksi. Tavoitteena on alentaa melutasoja asumisen lisäksi herkissä kohteissa, kuten päiväkodeissa ja kouluissa. Näiden toteuttamiseen tarvitaan laajaa meluntorjunnan keinovalikoimaa ja meluntorjunnan huomioimista alueidenkäytön suunnittelussa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa on yhteisvalmisteltu kaupungin sisällä ja vuorovaikutteisesti kaupunkilaisten kanssa. Helsingin kaupungin ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmä seuraa meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien toteutumista. Työryhmään kuuluu jäseniä kaikista meluntorjunnan ja ilmansuojelun kannalta keskeisistä kaupungin palveluista ja organisaatioista sekä Starasta, Helen Oy:stä, Helsingin Satama Oy:stä, HKL:stä ja HSL:stä.

Meluesteiden toteuttaminen

Helsinki on priorisoinut meluesteiden toteuttamisjärjestyksen meluselvityksen perusteella. Vuosien 2013–2017 meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa tehtiin ns. hot-spot-tarkastelu pahimmin melulle altistuvista

21.01.2019

kohteista ja niiden meluntorjuntakeinoista. Kohteina olivat kadun varisien asuinalueet ja virkistysalueet. Toteutettavat melusteet, sekä niiden toteuttamisaikataulu on esitetty liikenneinvestointien talousarvioesityksessä. Talousarvioesityksessä on varauduttu myös valtion kanssa tehtäviin yhteishankkeisiin, joihin sisältyy pääväylien meluntorjuntatoimenpiteitä. Näiden yhteishankkeiden toteutuminen on kuitenkin jäänyt vajavaiseksi, koska valtiolla ei ole ollut osoittaa hankkeille rahoitusta.

Myös kaupungin omien melustekohteiden toteuttaminen on ollut hidasta, johtuen mm. siihen osoitettujen määrärahojen niukkuudesta. Vuonna 2013 priorisoiduista kohteista on toteutettu tähän mennessä määrärahojen puitteissa vain kaksi: Tapaninvainion meluste Kirkonkyläntiellä ja Herttoniemen meluste Itäväylällä, joka valmistunee vuoden 2018 aikana.

Kaupungin 10 vuoden investointiohjelmassa on esitetty melusteiden rakentamista lähivuosina Vanhalle Porvoontielle, Suutarilantielle ja Tapaninkyläntielle. Investointiohjelmassa 2017-2026 melusteiden rakentamiseen on alustavasti varattu vuosittain 0,5-3 miljoonaa euroa (keskimäärin 1,5 miljoonaa euroa / vuosi). Melusteiden kustannusarviot vaihtelevat 0,7-3,3 miljoonan välillä. Niiden osuus liikenne- ja katusuunnittelupalvelun talousarvioehdotuksen kokonaisbudjetista on noin 2 %.

Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa Helsingin alueella on kuusi vielä toteuttamatonta priorisoitua melustekohdetta. Vuosien 2008-2018 välillä toteutuneet maanteiden melusteet ovat Turunväylä/Munkkiniemi, Kehä I / Kivikko sekä Kehä I / Sepänmäki (ositain kesken). Lisäksi Kehä I:n parannustoimenpiteiden aikana välillä Espoon raja Hämeenlinnanväylä paranneltiin ja toteutettiin melusteita.

HLJ 2011 –suunnitelmassa metropolialueen liikenneinfrastruktuurin pienet kustannustehokkaat hankkeet koottiin yhdeksi kärkihankkeeksi, josta käytettiin nimitystä KUHA. Ohjelmaan sisältyneiden hankkeiden toteutusvalmiutta on seurattu ja toimintaympäristön muuttuessa syntyneisiin tarpeisiin on pyritty reagoimaan ja ohjelmaa tarkistamaan. Helsingin KUHA-hankkeina on ollut myös melusteita, joista ovat toteutuneet ainakin Porvoonväylän meluvalli Jakomäen kohdalla ja Kehä I:n meluvalli Sepänmäen kohdalla. KUHA-hankkeiden jatkosta ei ole vielä päätetty, mutta sen jatkamisen tarpeellisuudesta on yhteisymmärrys toimijoiden kesken. Tätä kautta myös Helsingin on mahdollista edistää maanteiden meluntorjuntatoimia alueellaan ja seudullisesti.

Pääkaupunkiseudun kunnilla on voimassa olevat meluntorjuntasuunnitelmat. Suunnitelmissa on huomioitu kaupunkien erityispiirteet ja niille ominaiset meluntorjunnan haasteet. Omia meluntorjuntasuunnitelmia

21.01.2019

on mahdollista toteuttaa joustavasti ja tehokkaasti. Seudullisen meluntorjuntasuunnitelman toteutumiseksi sille tulisi osoittaa valtion suunnalta sitova investointibudjetti. Tämän aikaansaaminen on todennäköisesti erittäin haastavaa, koska valtion investointiraha Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaisesti pääkaupunkiseudun melusteisiin on ollut vähäistä. Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien tuleekin pyrkiä vähentämään liikennemeluhaittoja omien meluntorjuntasuunnitelmien avulla sekä edistämällä kestävästä liikkumisesta kaupungeissa ja seudulla. Olemassa olevien meluntorjunnan toimintasuunnitelmien toteuttamiseen tulisi ohjata huomattavasti nykyistä enemmän rahoitusta erityisesti valtion, mutta myös kaupungin taholta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jari Rantsi, liikenneinsinööri: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi
Jenni Kuja-Aro, Ympäristötarkastaja, puhelin: 040 5556923
jenni.kuja-aro(a)hel.fi
Anne Leppänen, Projektiasiantuntija, puhelin: 040 5224053
anne.m.leppanen(a)hel.fi

§ 52

V 13.2.2019, Valtuutettu Outi Alasen aloite psykiatrian päivystyksen palauttamisesta Helsingin kaupungille

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään päätösehdotukseen seuraava kappale:

"Samalla kaupunginhallitus edellyttää, että sille toimitetaan tarkempi selvitys psykiatrisen päivystyksen eri integraation vaikutuksista sisältäen kattavaa tilastotietoa potilasmääristä ennen siirtymää ja sen jälkeen, tietoa palveluiden saavutettavuudesta sekä lausunnot mielenterveyspotilaita edustavilta potilas- ja omaisjärjestöiltä."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 12

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mari Rantanen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Liitteet

1 Alanen Outi Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Outi Alanen ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan psykiatrian päivystyksen palauttamista Helsingin kaupungille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Auroran psykiatrian päivystys integroitiin Haartmanin ja Malmin päivystyksiin vuonna 2015. Integraation taustalla oli vuoden 2015 alusta voimaan tullut sosiaali- ja terveysministeriön asetus kiireellisen hoidon perusteista, yhtenäisistä kriteereistä ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (782/2014). Asetuksella kunnat veloitettiin järjestämään ympärivuorokautisen psykiatrian erikoisalalan päivystys siten, että potilaan terveydentilan arviointia varten on käytettävissä riittävän laajasti ympäri vuorokauden myös somaattisten erikoisalojen asiantuntemusta (15 §). Käytännössä tämä tarkoitti yhteispäivystystä erillisten somaattisen, psykiatrian ja päihdehuollon päivystysten sijaan.

Päivystyksen keskeinen toiminnallinen muutos tapahtui syksyllä 2014 uuden Malmin sairaalan ja laajan päivystysalueen käyttöönotolla. Myös päihdehuollon päivystystä integroitiin somaattisen päivystyksen yhteyteen ja alkoholivieroitushoito-osasto siirrettiin Malmin kampukselle.

Auroran sairaalan yhteydessä toimineen psykiatrian erikoislääkäritasoisien päivystyksen haasteena oli se, että suoraan erikoislääkärin arvioon tuli potilaita, joilla ei ollut päivystyksellisen arvion ja psykiatrisen hoidon tarvetta. Erikoissairaanhoidon resursseja käyttivät potilaat, jotka olisivat olleet hoidettavissa perusterveydenhuollossa tai psykiatrisessa avohoidossa. Somaattisten oireiden diagnosointi, somaattisen hoidon tarpeen arviointi ja potilaan ohjaaminen somaattiseen päivystykseen tunnistettiin erillisessä psykiatrian päivystyksessä haasteelliseksi. Toisaalta nykyisen yhteispäivystyksen etuna nähtiin jo suunnitteluvaiheessa se, että mm. paljon palveluja tarvitsevia potilaita voitaisiin ohjata mielenter-

veys- ja päihdearvioon psykiatrisen sairaanhoitajan tai päihdesairaanhoitajan vastaanotolle huomattavasti matalammalla kynnyksellä.

Nykyisessä toimintamallissa päivystykseen itse hakeutuvat sekä ambulanssin tai poliisin tuomat psykiatriset potilaat hoidetaan hoidon kiireellisyyden mukaan. Ensivaiheen arvioinnissa on tarvittaessa aina mukana myös psykiatrinen hoitaja. Potilaan hoidon tarpeen mukaisesti häntä hoitaa joko psykiatrinen hoitaja tai psykiatrinen hoitaja yhdessä psykiatrin kanssa. Psykiatri on paikalla klo 8–22 sekä Malmilla että Haartmanissa. Yöaikaan Haartmanin päivystävä psykiatri päivystää myös Malmia, jolloin hänen poissa ollessaan pyydetään paikalle sisätautipäivystäjä. Tämä menettely on toiminut ongelmitta.

Psykiatristen potilaiden odotusajat ovat lyhyitä. Suhteessa potilasmääriin potilaita poistuu kesken odottamisen vain vähän. Käytössä on vuodepaikkoja, joita voidaan käyttää mm. potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden arviointiin ja seurantaan sekä mahdollisen kuljetuksen odottamiseen.

Potilaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan tilanteita ennakoimalla. Tilanteisiin varaudutaan esimerkiksi kutsumalla lisää henkilökuntaa ja järjestyksenvalvojat jo valmiiksi etukäteen paikalle. Henkilökunnalla on turvahälyttimet. Työntekijät on koulutettu ennakoimaan ja hallitsemaan väkivaltatilanteita.

Vuonna 2018 voimaan tulleen uudistuksen mukaan ympärivuorokautinen päivystys on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä (valtioneuvoston asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohteisista edellytyksistä 583/2017). Asetuksen mukaan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköissä tulee tarjota keskeisten erikoisalojen päivystyspalvelu. Helsingin alueella yhteinen päivystystoiminta on käynnistynyt tämän vuoden alussa, kun Helsingin päivystystoiminnot on siirretty kaupunginvaltuuston päätöksellä 7.11.2018 § 348 liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Alanen Outi Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 22

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.01.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 291

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Outi Alasen ym. valtuustoaloitteesta koskien psykiatrian päivystyksen palauttamista Helsingin kaupungille:

”Auroran psykiatrian päivystys integroitiin helmikuussa 2015 Haartmanin ja Malmin päivystyksiin. Integraation taustalla oli vuoden 2015 alusta voimaan tullut Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus kiireellisen hoidon perusteista, yhtenäisistä kriteereistä ja päivystyksen erikoisalakohteisista edellytyksistä (782/2014). Asetus velvoitti kuntia järjestämään ympärivuorokautisen psykiatrian erikoisalan päivystyksen siten, että potilaan terveydentilan arviointia varten on käytettävissä riittävän laajasti ympäri vuorokauden myös somaattisten erikoisalojen asiantuntemusta (15 §). Käytännössä tämä tarkoitti yhteispäivystystä erillisten somaattisten, psykiatrian ja päihdehuollon päivystysten sijaan.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 21.1.2014 kokouksessaan osana vuoden 2014 käyttösuunnitelmaa psykiatrisen ja somaattisen päivystyksen integraatiosta. Integraatiota ryhdyttiin valmistelemaan laajasti eri tahoilta kootulla yhteistyöryhmällä ulkoisen konsulttiavun tuella kesäkuusta 2014 lähtien. Päivystyksen keskeinen toiminnallinen muutos oli syksyllä 2014 tapahtunut uuden Malmin sairaalan käyttöönotto ja Malmin laajeneva päivystysalue. Myös päihdehuollon päivystystä integroitiin somaattisen päivystyksen yhteyteen ja alkoholivieroitushoito-osasto siirrettiin Malmin kampukselle.

Auroran sairaalan yhteydessä toimineen 'walk in' -periaatteella toimineen psykiatrian erikoislääkäritasoisien päivystyksen haasteena oli se, että suoraan erikoislääkärin arvioon tuli potilaita, joilla ei ollut tarvetta päivystykselliselle arviolle ja psykiatriselle hoidolle. Erikoissairaanhoidon resursseja käytettiin potilaisiin, jotka olisivat olleet hoidettavissa perusterveydenhuollossa tai psykiatrisessa avohoidossa. Somaattisten oireiden diagnosointi, somaattisen hoidon tarpeen arviointi ja potilaan ohjaaminen somaattiseen päivystykseen tunnistettiin erillisessä psykiatrian päivystysyksikössä haasteelliseksi. Toisaalta nykyisen yhteispäivystyksen etuna nähtiin jo suunnitteluvaiheessa se, että mm. paljon palveluja tarvitsevia potilaita voitaisiin ohjata mielenterveys- ja päihdearvioon psykiatrisen sairaanhoitajan tai päihdesairaanhoidajan vastaanotolle huomattavasti matalammalla kynnyksellä.

Nykyisessä toimintamallissa päivystykseen itse hakeutuvat sekä ambulanssin tai poliisin tuomat psykiatriset potilaat hoidetaan hoidon kiireellisyysmukaan. Ensivaiheen arvioinnissa on tarvittaessa aina mukana myös psykiatrisen hoitaja. Potilaan hoidon tarpeen mukaisesti häntä hoitaa joko psykiatrien hoitaja tai psykiatrisen hoitaja yhdessä psykiatrin kanssa. Psykiatri on paikalla klo 8–22 välisellä ajalla sekä Malmilla että Haartmanissa. Yöaikaan Haartmanin päivystävä psykiatri päivystää myös Malmia, jolloin hänen poissa ollessaan pyydetään paikalle sisetäutipäivystäjää. Tämä menettely on toiminut ongelmitta.

Psykiatristen potilaiden odotusajat ovat lyhyitä ja suhteessa potilasmääriin potilaita poistuu kesken odottamisen vain vähän. Käytössä on vuodepaikkoja, joita voidaan käyttää mm. potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden arviointiin ja seurantaan sekä mahdollisen kuljetuksen odottamiseen.

Potilaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan tilanteita ennakoimalla. Tilanteisiin varaudutaan esim. kutsumalla lisää henkilökuntaa ja järjestyksenvoimat jo valmiiksi etukäteen paikalle. Henkilökunnalla on turvahälyttimet. Työntekijät on koulutettu ennakoimaan ja hallitsemaan väkivaltilanteita.

Vuonna 2018 voimaan tulleessa valtioneuvoston asetuksessa kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (24.8.2017/583) säädetään, että ympärivuorokautinen päivystys on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä. Asetuksen mukaan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköissä tulee tarjota keskeisten erikoisalojen päivystyspalvelu (4 §). Helsingin alueella tämä toteutuu, kun päivystyspalvelut sijaitsevat samassa organisaatiossa. Yhteinen päivystystoiminta käynnistyy 7.1.2019, kun Helsingin päivystystoiminnot siirtyvät liikkeenluovutuksena HUS:lle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Yhteispäivystys antaa mahdollisuuden tarjota kuntalaiselle kiireellisen hoidon palveluja yhdestä pisteestä kokonaisvaltaisesti somaattiset sairaudet sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat samanaikaisesti huomioiden. Helsingiläisten psykiatrian päivystyspalvelujen saavutettavuus on parantunut laajentamalla psykiatrian päivystyspalvelut kahteen toimipisteeseen entisen yhden toimipisteen sijaan. Mielenterveys- ja päihdeongelmiin liittyvää stigmaa on vähennettävissä integroimalla ao. palveluja perustason ja somaattisiin palveluihin.

Haartmanin ja Malmin psykiatrian päivystyksessä (ml. päihdesairaanhoitajat) hoidetaan noin 7 000 potilasta/vuosi. Vuonna 2014 Auroran päivystysyksikössä hoidettiin vajaat 4 400 potilasta. Voimavarojen oikea kohdentaminen edistää mielenterveys- ja päihdeongelmien varhaista tunnistamista ja hoitoa sekä hoidon vaikuttavuutta.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

§ 53

Helsingin kaupungin liittyminen Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäseneksi

HEL 2018-012420 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että Helsingin kaupunki liittyy Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäseneksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta on esittänyt kaupunginhallitukselle, että kaupunki liittyy Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäseneksi. Vuoden 2019 talousarvion noudattamisohjeiden mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin liittymisestä järjestöihin toimialan tai liikelaitoksen esityksestä.

Suomen Taloushallintoliitto ry harjoittaa tiedotus-, julkaisu-, neuvonta-, koulutus- ja muuta vastaavaa toimintaa taloushallintoalan kehittämiseksi. Lisäksi yhdistys hoitaa yhteistä mainontaa ja tiedotustoimintaa sekä tukee jäsenoimistojensa henkilöstön ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä. Liitto vastaa myös jäsenistönsä yhteisten etujen valvomisesta ja edistämisestä. Yhdistyksen tarkoituksena ei ole voiton tai muun välittömän taloudellisen ansion hankkiminen siihen osallisille.

Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäsenyys tuo suurimmat julkisen puolen toimijat yhteen, mikä mahdollistaa nykyistä tiiviimmän yhteistyön näihin toimijoihin ja yhteisöihin. Tämän lisäksi uudenlainen vertaiskehittäminen ja vertailuanalyysit kuntasektorin muiden palvelukeskustelun kanssa mahdollistavat myös taloushallintopalveluliikelaitoksen oman toiminnan entistä paremman kehittämisen ja suunnittelun.

21.01.2019

Yhdistys kouluttaa ja pätevöittää talous- ja henkilöstöhallinnon ammattilaisia järjestämällä koulutuksia taloushallintoalan asiantuntijatutkinnon (KLT-tutkinto) sekä palkkahallinnon asiantuntijatutkinnon (PHT-tutkinto) suorittamiseen. Tämä lisäksi Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäsenenä on mahdollista saada jäsenhintaan asiantuntija- ja neuvontapalveluita, räätälöityä valmennuksia sekä osaamisen kehittämisen viitekehykset ja siihen liittyviä palveluita.

Suomen Taloushallintoliitto ry:n tarjoamat palvelut ja niiden muodostama kokonaisuus tarjoavat Helsingin kaupungille kustannustehokkaan tavan ylläpitää korkeatasoista ja ajantasaista talous- ja henkilöstöhallintopalveluiden osaamista, tukevat taloushallintopalveluliikelaitoksen toiminnan kehittämistä hyödyntämällä Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäsenilleen tarjoamaa benchmarking -palvelua sekä mahdollistavat nykyistä tiiviimmän verkostoitumisen yhdistyksen muiden jäsenien ja toimijoiden kanssa.

Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäsenmaksu on ensimmäisenä vuonna 3 600 euroa ja jatkossa 8 880 euroa. Taloushallintopalveluliikelaitos huolehtii jäsenyyteen liittyvistä velvoitteista ja jäsenmaksujen suorittamisesta itsenäisesti.

Vuoden 2019 talousarvion noudattamisohjeissa todetaan, että jos liikelaitos on liittymässä johonkin järjestöön, on samassa yhteydessä pyrittävä tarkastelemaan liikelaitoksen jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä. Helsingin kaupungilla ja taloushallintopalveluliikelaitoksella ei ole tällä hetkellä jäsenyyksiä muissa tämän tapaisissa yhdistyksissä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunginkanslian taloushallinto

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 10.12.2018 § 24

HEL 2018-012420 T 00 01 06

Päätös

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupunki hakee Suomen Taloushallintoliitto ry:n jäseneksi. Samalla kaupunginhallitus päätti antaa taloushallintopalveluliikelaitokselle oikeuden hakea jäsenyyttä Suomen Taloushallintoliiton ry:n seuraavasta mahdollisesta hallituksen kokouksesta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tuija Kuivalainen

Lisätiedot

Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 25100
tuija.kuivalainen(a)hel.fi

21.01.2019

Asia/26

§ 54

Nimistötoimikunnan varajäsenen valinta

HEL 2017-007370 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus

- myönsi viestintäsuunnittelija Aki Antinkaapolle eron nimistötoimikunnan varajäsenen luottamustoimesta ja

- valitsi tiimipäällikkö Taneli Nissisen (yleiskaava-suunnittelija Jussi Mäkisen henkilökohtainen varajäsen) nimistötoimikunnan varajäseneksi vuonna 2021 päättyväksi toimikaudeksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus valitsi viestintäsuunnittelija Aki Antinkaapon 21.8.2017 (§ 749) varajäseneksi nimistötoimikuntaan. Aki Antinkaapo on 24.10.2018 pyytänyt eroa nimistötoimikunnan varajäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 79 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö

21.01.2019

Kaupunkiympäristön toimialan maankäytön ja kaupunkirakenteen palvelukokonaisuuden maankäyttöjohtaja esittää kaupunginhallitukselle tiimipäällikkö Taneli Nissisen valitsemista yleiskaava suunnittelija Jussi Mäkisen varajäseneksi eroa pyytävän viestintäsuunnittelija Aki Antinkaapon tilalle.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Timo Linden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.08.2017 § 749

HEL 2017-007370 T 00 00 02

Esitys

Kaupunginhallitus päätti asettaa toimikaudekseen nimistötoimikunnan, jonka tehtävänä on:

- tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista asemakaavojen nimikysymyksistä sekä muista nimistökysymyksistä.

Samalla kaupunginhallitus päätti nimetä toimikuntaan jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen

Henkilökohtainen varajäsen

1. tiimipäällikkö Suvi Tynnilä, kaupunkiympäristön toimiala
  2. yleiskaava-suunnittelija Jussi Mäkinen, kaupunkiympäristön
- yleiskaava-suunnittelija Satu Taru-
la, kaupunkiympäristön toimiala
viestintäassistentti Aki Antinkaapo,
kaupunkiympäristön toimiala

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

toimiala

3. museolehtori Anna Finnilä, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala   tutkija Eva Packalén, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
4. kaupungingeodeetti Heikki Laaksonen, kaupunkiympäristön toimiala   yksikönpäällikkö Timo Tolkki, kaupunkiympäristön toimiala
5. kulttuuritoimittaja Minna Joenniemi   kulttuuritoimittaja Aleksis Salusjärvi
6. toimittaja Miska Rantanen   toimittaja Anu Nousiainen
7. dosentti Mikko-Olavi Seppälä   filosofian maisteri Anton Eskola
8. erityisasiantuntija Helinä Uusitalo   erityisasiantuntija Heikki Hurta
9. namnvårdare Maria Vidberg   språkvårdare Anna Maria Gustafsson

Puheenjohtaja   Suvi Tyynilä
Varapuheenjohtaja   Jussi Mäkinen

Samalla kaupunginhallitus päätti

- määrätä nimistötoimikunnan esittelijäksi nimistösuunnittelija Johanna Lehtosen maankäytön ja kaupunkirakenteen palvelukokonaisuudesta ja esittelijän sijaiseksi suunnittelija Hanna Ikosen maankäytön ja kaupunkirakenteen palvelukokonaisuudesta
- kehottaa kaupunkiympäristön toimialaa vastaamaan toimielimen sihteeritehtävien järjestämisestä

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että toimikuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 31036024
hannu.hyttinen(a)hel.fi

21.01.2019

§ 55

Valtuutettu Ville Jalovaaran aloite helmikuun 1944 pommitusten muistotaulusta Vuosaaren Kallvikinniemielle

HEL 2018-006852 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi valtuutettu Ville Jalovaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Ville Jalovaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ville Jalovaara on aloitteessaan esittänyt, että kaupungin museo asettaa Kallvikinniemen kärkeen helmikuussa 2019 muistotaulun, jossa kerrotaan helmikuussa 1944 tapahtuneista kolmesta Neuvostoliiton tekemästä suurpommituksesta. Aloitteessa kerrotaan, että pommitusten yhteydessä Vuosaarella poltettiin kokkoja, jotta pommikoneiden lentäjät erehtyisivät luulemaan, että kaupungin keskus on siellä. Hämäys auttoi pelastamaan Helsingin keskustan rakennukset täydeltä tuholta. Vuosaaren Kallvikinniemiellä on yhä nähtävissä pommien aiheuttamia kuoppia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on annettava kahdeksan kuukauden kuluessa vastaus aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua. Valtuutettu Jalovaara on aloitteen ainoa allekirjoittaja.

21.01.2019

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa aloitteen johdosta 11.9.2018 antamassaan lausunnossa mm. pitävänsä erittäin ilahduttavana sitä, että kaupunginvaltuutettujen kesken löytyy kiinnostusta Helsingin historiaan ja siihen liittyvien paikkojen esiintuomiseen. Kaupunginmuseolla ei kuitenkaan ole määrärahoja muistotaulujen pystyttämiseen tai kunnossapitoon. Lausunnossa muistutetaan, että yksityiset tahot ja yhdistykset voivat perustaa muistomerkkitoimikunnan viemään hanketta eteenpäin. Näin on esimerkiksi asetettu Vuosaaren Ullaksenpuistossa sijaitseva lentolaivue 36:n muistomerkki. Lausunnossa todetaan samalla, että hoitovastuu muistomerkistä kuuluu sen pystyttäneelle yhteisölle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa vielä, että kaupunginmuseo yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa on valmis antamaan neuvoja ja asiantuntija-apua muistolaatan suunnitteluun, toteutukseen ja sijoittamiseen liittyvissä asioissa, jos joku taho lähtee edistämään muistotaulun asettamista Vuosaaren Kallvikinniemielle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Ville Jalovaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 178

HEL 2018-006852 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää erittäin ilahduttavana, että kaupunginvaltuutettujen keskuudesta löytyy kiinnostusta Helsingin historiaan ja siihen liittyvien paikkojen esiin tuomiseen ja sitä kautta historian tuntemuksen ja kaupungin kulttuuriperinnön edistämiseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta yhtyy kaupunginvaltuutettu Ville Jalovaaran nä-

21.01.2019

kemykseen menneisyyden muistamisen tärkeydestä ja siitä, että kaupunkilaiset eivät välttämättä tiedä eivätkä osaa tunnistaa sodan jättämiä jälkiä rakennuksissa tai muualla ympäristössämme. Periaatteessa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa erilaisten muistolaattojen ja -merkkien asettamista, sillä ne kertovat niin paikallisille kuin vierailijoille paikkojen menneisyydestä antaen niille historiallista syvyyttä ja osaltaan voivat myös sitouttaa kaupunkilaisia kyseisiin paikkoihin.

Valitettavasti kaupunginmuseon budjetissa ei useiden vuosien ajan ole ollut varoja muistotaulujen pystyttämiseen tai kunnossapitoon. Varoja ei ole myöskään nyt esillä olevaan hankkeeseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta muistuttaa, että myös yksityiset tahot ja yhdistykset voivat toimia arvokkaaksi kokemansa tapahtuman tai asian puolesta ja perustaa muistomerkkitoimikunnan hanketta eteenpäin viemään. Näin on esimerkiksi asetettu Vuosaaren Ullaksenpuistossa sijaitseva Lentolai-vue 36:n muistomerkki. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta painottaa kuitenkin, että hoitovastuu kuuluu muistomerkin pystyttäneelle yhteisölle tai henkilölle niin kauan kuin tällainen vastuutaho on olemassa. Koska muistomerkit sijaitsevat usein yleisillä alueilla kaupungin maalla, kaupunki pääsääntöisesti vastaa kuitenkin muistomerkkien ympäristöjen hoidosta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että kaupunginmuseo yhdessä kaupunkiympäristön toimialan eri toimijoiden kanssa ovat valmiita antamaan neuvoja ja asiantuntija-apua muistolaatan suunnitteluun, toteutukseen ja sijoittamiseen liittyvissä asioissa, mikäli yksityinen muistomerkkitoimikunta tai muu taho lähtee edistämään muistotaulun asettamista helmikuun 1944 pommitusten jälkeensä jättämien, asema-kaavassa suojeltavaksi määriteltyjen pommikuoppien äärelle Vuosaaren Kallvikinniemielle.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: 310 36501
anne.salminen(a)hel.fi

21.01.2019

Asia/28

§ 56

Metroliiikenteen sujuvuuden ja metronkuljettajien työolojen parantamista koskeva selostus

HEL 2018-012465 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selostuksen toimenpiteistä metroliiikenteen sujuvuuden ja metronkuljettajien työolojen parantamiseksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Päätösehdotukseen lisätään seuraava lause:

"Samalla kaupunginhallitus edellyttää, että sille tuodaan ennen vuoden 2019 loppua raportti siitä, mitä toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin parantamiseksi on tehty ja mitä vaikutuksia toimenpiteillä on ollut."

Kannattaja: Tomi Sevander

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 6

Veronika Honkasalo, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 6.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

1 Kvston päätös valtuutettu Pia Kopran aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 17.9.2018 § 589 vastauksen antamista kaupunginvaltuustolle valtuutettu Pia Kopran aloitteeseen metrolikenteen häiriöistä ja metronkuljettajien työolojen parantamisesta kaupunginhallitus edellytti, että metrolikenteen häiriöistä ja metrojunan kuljettajien työolojen parantamiseen tähtäävistä toimista annetaan suullinen selvitys kaupunginhallitukselle.

HKL on vuoden 2018 aikana ryhtynyt toimenpiteisiin metrolikenteen häiriöiden ehkäisemiseksi. Metronkuljettajien työoloihin on myös kiinnitetty huomiota. HKL:n toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski ja liikennöintiyksikön yksikön johtaja Arttu Kuukankorpi selostavat asiaa kaupunginhallituksen kokouksessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kvston päätös valtuutettu Pia Kopran aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HKL

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 23

HEL 2018-012465 T 08 00 02

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.01.2019

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.01.2019 Pöydälle

Asian aikana kuultavina olivat HKL:n toimitusjohtaja Ville Lehmuskoski ja yksikön johtaja Arttu Kuukankorpi. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

§ 57

Määräraha maahanmuuttajien kotoutumisen tukea varten

HEL 2018-012490 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus myönsi maahanmuuttajien kotoutumisen tueksi vuoden 2019 talousarvion määrärahoista yhteensä 1 500 000 euroa talousarvion kohdalta 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat, projektilta 1040201064 seuraavasti:

Kaupunginkanslia		
Yksikkö/tiimi	Toimenpide	Rahoitus
Elinkeino-osasto, työvoima ja maahanmuutto -yksikön maahanmuutto ja työllisyysasioiden tiimi	Hanke 1: International House Helsingin toiminnan vakiinnuttaminen	232 000
Kaupunginkanslia yht.		232 000
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala		
Palvelukokonaisuus	Toimenpide	Rahoitus
Lukio, ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö - palvelukokonaisuus: Stadin ammatti- ja aikuisopisto	Hanke 1a: Kotivanhempien kielikoulutus ja vertaisryhmätoiminta	267 500
Varhaiskasvatus ja esiopetus: Leikkipuistotoiminta	Hanke 1b: Kotivanhempien kielikoulutus ja vertaisryhmätoiminta	132 500
Varhaiskasvatus ja esiopetus -palvelukokonaisuus	Hanke 2: Ulkomaalaistaustaisten lastentarhanopettajien pätevöitymismalli	120 000
Hallinto- ja tukipalvelut: Kehittämispalvelut	Hanke 3a: Kotoutumisen tukimallin koordinointi ja jalkauttaminen suomen- ja ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen	56 000
Perusopetus-palvelukokonaisuus	Hanke 3b: Kotoutumisen tukimallin koordi-	22 000

	nointi ja jalkauttaminen suomen- ja ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen	
Lukio, ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö - palvelukokonaisuus: Stadin ammatti- ja aikuisopisto	Hanke 4: Työpaikalla tapahtuvan suomen kielen oppimisen edistäminen Stadin ammatti- ja aikuisopistossa	98 000
Hallinto- ja tukipalvelut: Viestintäpalvelut	Hanke 5: Monikielisen viestinnän koordinointi koko suunnitelman kattavasti	54 000
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yht.		750 000
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala		
Palvelukokonaisuus	Toimenpide	Rahoitus
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämispalvelut	Hanke 1: Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kohtaamistoiminta	35 000
Kulttuurin palvelukokonaisuus	Hanke 2: Kulttuurin kummilapset (KuKu) -hankkeen suunnittelu- ja pilotointityöpajat	8 000
Liikunnan edistämisyksikkö ja kohdennetut liikuntapalvelut	Hanke 3: Vähän liikkuvien ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten aktiivisuutta tukevien pilottitoimipisteiden käynnistäminen	130 000
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala yht.		173 000
Sosiaali- ja terveystoimiala		
Palvelukokonaisuus	Toimenpide	Rahoitus
Nuorten palvelut ja aikuis-sosiaalityö	Hanke 1: Kotoutumisen sillat -aluekehittämissanke	197 000

Terveys- ja päihdepalvelut, pohjoisen ja etelän terveysasemat	Hanke 2: Terveystieteiden ja terveydenhuollon yhteistyöpilotti ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden terveydenhuollon erityistarpeiden selvittämiseksi ja vastaanottoaikojen pidentämisen pilotoimiseksi	148 000
Sosiaali- ja terveystoimiala yht.		345 000
Määräraha yhteensä		1 500 000

Käsittely

Teknisenä korjauksena esittelijän perustelujen neljännen kappaleen ensimmäisestä virkkeestä poistettiin sana "miljoonan".

Palautusehdotus:

Mari Rantanen: Esitän asian palauttamista sillä hankkeessa esitetyt toimenpiteet eivät välttämättä edistä kotoutumista.

Toimenpiteiksi esitellään mm. muunkielisten palveluiden sekä erilaisten omien ryhmien perustamista maahanmuuttajille. Voidakseen kotoutua, on ensiarvoisen tärkeää oppia suomen kieltä ja olla osa yhteiskuntaa samojen palveluiden piirissä kuin kantasuomalaisetkin.

Projektit ja hankkeet, joissa maahanmuuttajia eristetään muun muassa omiin vähän liikkuvien ryhmiin tai naisten omiin liikuntaryhmiin, ovat vähintäänkin segregoivia eivätkä edistä kotoutumista ja rinnakkaiseloa suomalaisten kanssa.

Kalasataman terveys ja hyvinvointikeskukseen esitetään pidennettyjä aukioloaikoja ulkomaalaistaustaisille asiakkaille, tämä on ristiriidassa yhdenvertaisuuden kanssa, jota olisi syytä tarkoin noudattaa kaupungin hallinnossa ja palveluissa.

Tämänkaltaisten hankerahoitusten ainoa tavoite voi olla kielen tehokas opettaminen sekä suomalaiseen yhteiskuntajärjestelmään ja kulttuuriin opettaminen.

Esitys ei myöskään sisällä toimenpiteiden seurantaan eikä sitä mikä on kotoutumisen mittari, jolla rahankäyttöä ja vaikuttavuutta seurataan.

Mari Rantasen palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Mari Rantanen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavin perusteluin:

Esitetyt toimenpiteet eivät välttämättä edistä kotoutumista.

Toimenpiteiksi esitellään mm. muunkielisten palveluiden sekä erilaisten omien ryhmien perustamista maahanmuuttajille. Voidakseen kotoutua, on ensiarvoisen tärkeää oppia Suomen kieltä ja olla osa yhteiskuntaa samojen palveluiden piirissä kuin kantasuomalaisetkin.

Projektit ja hankkeet, joissa maahanmuuttajia eristetään muun muassa omiin vähän liikkuvien ryhmiin tai naisten omiin liikuntaryhmiin, ovat vähintäänkin segregoivia eivätkä edistä kotoutumista ja rinnakkaiseloä suomalaisten kanssa.

Kalasadaman terveys ja hyvinvointikeskukseen esitetään pidennettyjä aukioloaikoja ulkomaalaistaustaisille asiakkaille, tämä on ristiriidassa yhdenvertaisuuden kanssa, jota olisi syytä tarkoin noudattaa kaupungin hallinnossa ja palveluissa.

Tämänkaltaisten hankerahoitusten ainoa tavoite voi olla kielen tehokas opettaminen sekä suomalaiseen yhteiskuntajärjestelmään ja kulttuuriin opettaminen.

Esitys ei myöskään sisällä toimenpiteiden seurantaä eikä sitä mikä on kotoutumisen mittari, jolla rahankäyttöä ja vaikuttavuutta seurataan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimenpiteet

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Määräraha kotoutumisen tueksi kohdennetaan Helsingin kotouttamisohjelman 2017–2021 ja kaupunkistrategian mukaisiin kotouttaviin toi-

mintoihin, joiden kohderyhmänä ovat ulkomaalaistaustaiset helsinkiläiset. Kotouttamisohjelman teemoina ovat Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki, Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia, Helsinki on avoin ja osallistava sekä Helsinki ehkäisee eriarvoistumista. Rahoitettavina kohteina ovat esimerkiksi kotoutumista tukeva toiminta koulutuksen, työllistymisen tai hyvinvoinnin tukemisen keinoin, kotouttamistyön kehittäminen ja uusien palveluiden pilotointi toimialoilla, liikelaitoksissa ja kaupunginkansliassa sekä toimialarajat ylittävien kotoutumistointojen käynnistäminen ja jalkauttaminen. Rahoituksella turvataan samalla kotouttamisen kehittämisresurssit vuoden 2019 ajaksi.

Aikaisemmin kaupunginhallitus on vuosittain myöntänyt määrärahaa maahanmuuttajien työmarkkina-aseman parantamiseksi. Muutos esitykseksi kotoutumisen tuen määrärahasta on tehty, sillä elinkeino-osaston työvoima- ja maahanmuuttoyksikön kartoituksen perusteella toimialoilla ja kanslian yksiköillä on tarve lisäpanostukselle kotoutumista tukevien uusien palveluiden pilotointiin kotouttamisohjelman toteuttamiseksi laajemmin kuin vain työmarkkina-asemaan liittyvissä toimissa.

Työmarkkina-aseman parantamiseen varattua määrärahaa on myönnetty noin 1,5 miljoonaa euroa vuosittain. Sen käyttöaste on vaihdellut, mistä syystä prosessia on tehostettu ja seuranta on kehitetty erityisesti vuodesta 2018 lähtien. Tehostamisen ja kehittämisen ansiosta käyttöaste on saatu kasvuun. Vuoden 2019 rahoituksen osalta esitetyt rahoituskohteet on kerätty ja arvioitu yhtenäisellä haulla ja yhdenmukaisten kriteerien mukaisesti kaikilta toimialoilta ja kanslian yksiköiltä. Aikaisemmista vuosista poiketen haku on myös tehty mahdollisimman aikaisin, jotta toimijoilla olisi mahdollisuus varojen käyttöön heti alkuvuodesta.

Rahoitushakemuksia tuli yhteensä 2 843 970 miljoonan euron edestä: kaupunginkansliasta 1 201 000 euroa, kasvatuksen koulutuksen toimialalta 829 170 euroa, sosiaali- ja terveystoimialalta 757 000 euroa ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta 236 800 euroa. Toiminnoille, joita ei ole ollut mahdollista rahoittaa tästä kokonaisuudesta, on pyritty löytämään rahoituskanava toisaalta. Esitettävissä hankkeissa on huomioitu kaupunkistrategian ja kotouttamisohjelman erityiset painopisteet lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä sekä toimialojen palvelukokonaisuuksien omat rahoitusosuudet.

Maahanmuutto on pysyvä ilmiö Helsingissä, joten vuoden 2019 aikana selvitetään mahdollisuutta esittää kotoutumisen tuen määrärahan liittämistä talousarviossa osaksi maahanmuutto- ja työllisyysasioiden kokonaismenoja. Pysyvällä rahoituksella voidaan taata kotouttamistyön kehittämisresurssit ja osaaminen pitkällä aikavälillä.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

21.01.2019

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Liitteet

1 Toimenpiteet

Oheismateriaali

1 Hakemukset, joita esitetään rahoitettavaksi
2 Hakemukset, joille rahoitus hankittu toisaalta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 25

HEL 2018-012490 T 02 02 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.01.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Raatikaisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Laura Kyntölä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36666
laura.kyntola(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 58

Kaupunginvaltuuston 16.1.2019 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 16.1.2019 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

1-3, 15, 17-Ei toimenpidettä.
22

4 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

5 Tiedoksi kaupunkiympäristön toimialalle ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle.

6-8 Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

9 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle ja kaupunginmuseolle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

10 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Liikennevirastolle ja Helsingin Satama Oy:lle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, kaupunkiympäristölautakunnalle ja Liikenneliikelaitokselle.

- 11 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle ja Museovirastolle/, kulttuuriympäristön suojelu.
- Tiedoksi kaupunginmuseolle, kaupunkiympäristölautakunnalle ja kaupunginkanslialle.
- 12 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Helen Oy:lle ja Helen Sähköverkko Oy:lle.
- Tiedoksi kaupunginmuseolle, kaupunkiympäristölautakunnalle ja asemakaavoitukselle.
- 13 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.
- Tiedoksi kaupunginmuseolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, kaupunkiympäristölautakunnalle ja sosiaali- ja terveyslautakunnalle.
- 14, 16 Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.
- 23 - 28 Aloitteet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö

21.01.2019

Asia/30

Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 59

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 3.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölaikunta

15.1.2019

- ympäristö- ja lupajaosto

18.1.2019

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

15.1.2019

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

15.1.2019

- kulttuurijaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta

15.1.2019

- sosiaali- ja terveysjaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos

17.1.2019

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

15.1.2019

pormestari

apulaispormestarit

21.01.2019

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Victor Andersson, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
victor.andersson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

21.01.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 58 ja 59 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 53, 54 ja 57 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

21.01.2019

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

21.01.2019

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Jenni Björksten
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Mari Rantanen

Terhi Koulumies

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 04.02.2019.